"LIETUVA", SAVAITINIS LAIKRASZTIS
IŠEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose viešpatystėse 3.60
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumerata metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių kiosux laiškus. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 49 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 6 d. GRUODŽIO, (December), 1907 m. Metas XVI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Trečiojoj dumoj, kurioj daugiau yra reakcijonierių negu pažangesnių gaivalų, pasisekė pervaryti panaikinimą titule caro vardą neaprubežiuoto valdono. Socijalistai ir lenkai visai ne balsavo, bet visgi už panaikinimą to vardo buvo beveik dusyk daugiau balsų negu už jo palaikymą. Stolypin vienok dumai apreiškė, jog iš to užgyrimo nieko nebus, nes Maskolijai laimę gali atgabenti vien caro neaprubežiuota valdžia; duma gi privalanti vien padėti valdyti, bet ne gali bandyti aprubežiuoti caro valdžią. Duma, sulyg Stolypino noro, turi vien perkratinėti valdžios sumanymus, pati negali kelti nė jokių savistovių sumanymų. Kadangi universitetai pastojo vieta priešingai valdžioms agitacijai, tai Stolypin pagązdino net panaikinimu universitetų autonomijos. Taigi, sulyg Stolypino, universitetai ne privalo buti mokslo ir idėjų nešiotojais, bet vien policijos įnagiu, kvailintojais juose mokslo jieškančių. Stolypino išreiškimams plojo delnais reakcijonieriai, kairiejie vienok partijų atstovai priėmė jo kalbą švilpimu.

Demokratų partijos atstovas Rodičev, atsakydamas Stolypinui, pastatė čielą eilę apkaltinimų ministerių pirmininko, valdžią pavadino ruja Stolypino tarnų-budelių. Išgirdęs apkaltinimus, Stolypin pradėjo visu kunu drebėti, pabalo, bet ne dryso pertraukti Rodičevo kalbą. Jį vienok, gal su juom susitarę, išvadavo reakcijonieriai monarchistai dumos atstovai: jie visu pulku puolėsi ant Rodičevo ir butų gal ar užmušę, ar šonkaulius sulaužę, jeigu demokratai ir kairųjų partijų, tame ir socijalistų atstovai ne butų jį apsiautę ir paėmę savo globon. Jie nunešė Rodičevą į kitą kambarį ir pastatę kerčioj, stojo jo apgynime. Paskui jis teisinosi, kad savo žodžiais nemanė įžeisti Stolypiną, bet atsisakė atsiimti atgal savo išsitarimus prieš ministerių pirmininką, kadangi žodžiai tie yra teisingi. Už tai duma Rodičevą suspendavo ir jis dabar negali dalyvauti dumos posėdžiuose. Tas atsitikimas rodo, jog netvarką dumoj daro ne kairųjų partijų atstovai, bet valdžios šalininkai, o kad jų yra daugiau negu kitokių, tai jų malonei atiduotas visas krašto likimas.

Atsakydama ant caro nurodymo atidarant trečiąją dumą, ji carui pasiuntė adresą su išreiškimu atsidavimo sostui. Caras vienok jį priėmė gana šaltai, ant rašto parašė: "tikiu atsidavimo išreiškimui; bet aš laukiu nuo dumos tikrai pasekmingų darbų". Teip rašo caras, bet savo prieraše jis veidmainiauja. Juk ne kas kitas tik caras ir Stolypin ne duoda dumai nieko svarbesnio, tikrai gero nuveikti! Vien per laisvus rinkimus visų luomų galėtų dumon patekti visų Maskolijos gyventojų atstovai, kurie rupintusi visų gyventojų sluogsnių reikalais; turėdama tokius atstovus, duma butų tikra krašto reikalų ir žmonių norų išreikštoja. Tuom tarpu caras nuo pirmosios dumos susirinkimo naikino rinkimų laisvę, o paskutiniai rinkimai buvo jau tik parodija, išjuokimu rinkimų: jie Stolypino, su caro pritarimu, buvo teip sutaisyti, kad apie išrinkimą tikrų žmonių atstovų negalėjo but nė kalbos. Tokios rinkimų tvarkos, kokia buvo renkant dabartinius dumos atstovus, nėra niekur ant žemės paviršiaus. Ką gi tokia šiaudinė, ne verta vardo žmonių atstovybės, duma gali krašto ir jo gyventojų gerovei nuveikti? Ji yra tik valdžios šaka, jos padėtoja ir didžturčių ir dvarponių užtarėja, taigi nežymios mažumos, bet ne plačios Maskolijos gyventojų aprupintoja ir apgynėja: dagi ir tokios niekam netikusios dumos teisės, su to paties caro pritarimu, varžo Stolypin. Na, ir dagi tas pats caras drysta nuo dumos reikalauti, kad jos darbai išduotų svarbius vaisius! Koki turi but tie vaisiai? Ar kad duma pritartų įrengimui dar daugiau kartuvių, kalėjimų, padauginimui šnipų ir visokios veislės sudemoralizuotų budelių, žmonių kankintojų? Nieko kito dabartinė duma nuveikti negali, nieks kitas jai ne rupi. Ji jokiu budu ne gali žmonių nuraminti, nė jų užganėdinti, nes ji ne žmonių, ne Maskolijos gyventojų duma, bet vien Stolypino išmislyta chimera migdinimui žmonių. Bet ji ir tos užduotės atlikti negali, nes 140 milijonų Maskolijos gyventojų negali amžinai miegoti. Jeigu jau ne kas kitas, tai vargas priverčia juos pabusti ir apsidairyti aplinkui. Besidairantis gi, nors ir ne išsyk, visgi ant galo pamato, kas jį skriaudžia, keno labui jis vargą kenčia. Maskolijoj tą žmonės gali pamatyti dar greičiau negu kur kitur, nes čia kiekvienam puola į akis perteklius dvarponių, proteguojamų fabrikantų ir vargas ir badas darbininkų ir kaimiečių, kurių daugumas per ištisus metus minta vien daržovėms ir juodos duonos pluta, vaikščioja apdriskę, skęsta tamsybėse. Palinksminimui pasiturinčių net daug iždo pinigų išleidžia įsteigimui visokių įstaigų, užtai net penėjimui badą kenčiančių kaimiečių paskirtus pinigus suvagia augštas užimanti vietas biurokratai caro tarnai.

Tokiose sanlygose nėt gerai dumai sunku ką nors krašto gyventojų gerovei svarbaus nuveikti, o kad dabartinė ką nuveiktų tokio, negalima nė sapnuose sau perstatyti. Ką gali dabartinė duma nuveikti, to žmonės ne geidžia, nes kartuvių ir kalėjimų nieks ne trokšta. Tie įnagiai, per tankiai biurokratijos vartojami, ne pakėlė krašto gerovės ir ne pakels; duma gi, kurioj persvara yra biurokratų pasekėjų rankose nieko geresnio išmislyti kaip neįstengė per šimtmečių eilės, teip neįstengs ir dabar. Tą, be abejonės, žino ir caras ir Stolypin; jie vienok stengiasi, kiek tik galima, dabartinės sanlygas kuo ilgiausiai palaikyti, kadangi biurokratams ir carui tos saulygos geriausiai tinka. Klausymas tik kaip ilgai tas bus galimu? Kiekviena valdžia gali vien teip ilgai ant mažumos remtiesi, kol daugumą nesusiprantą, kol ji tamsi ir duodasi išnaudoti.

Londono laikraščiai paduoda, buk Peterburgo policija vėl susekė sukalbį ant caro gyvasties, buk prie sukalbio prigulėjo daug užimančių augštas vietas urėdninkų.

Vladivastoko karės lauko teismas perkratinėjo bylas 206 jurininkų sukilusių prieš dabartinę valdžią. Teismas pasmerkė 27 jurininkus mirtim, 34 visam amžiui sunkiems darbams Siberijos kasyklose, 140 kalėjiman, o tik 5 jurininkus suvisu išteisino.

Reikia čia paaiškinti, jog laike jurininkų sukilimo Vladivostoke buvo bomborduotas miestas. Laike bombardavimo — 280 ypatų tapo užmuštų.

2 d. gruodžio pas carą atsilankė dumos pirmininkas Chomiakov. Caras Chomiakovui pasakė, jog dumoj visos partijos privalo prisilaikyti pamatinių tiesų. Bet tas pamatines tiesas, perkeisdamas be žmonių atstovų pritarimo rinkimo atstovų teises, sulaužė juk Stolypin ir, žinoma, su caro pritarimu. Rodičevą, kuris pereitos subatos dieną laike garsią kalbą išpeikdamas Stolypiną, caras pavadino pasiutėliu.

ITALIJA.

Garsi byla buvusio Italijos apšvietimo ministerio Nasi, apkaltinto išaikvojime iždo pinigų savo politiškiems siekiams, dėl streiko jo advokatų, vėl likosi atidėta neaprubežiuotam laikui.

Piniginis krizis Amerikoj sunkiai atsiliepė ant viso žmonių gyvenimo Italijoj. Dėl užstojusių sunkių laikų Amerikoj, 100-000 neturinčių darbo darbininkų pasiliko namieje, o 300000 italijonų sugrįžo iš Amerikos, kadangi ten darbo gauti negali. Yra 40000 darbininkų, negalinčių gauti darbo. Tie žmonės kenčia badą, o badas, kaip kiekvienas numano, neprisideda prie užlaikymo tvarkos; valdžios bijosi baduojančių darbininkų sukilimo.

PRANCUZIJA.

Į parubežius prancuziškos valdybos šiaurinėj Afrikoj Algier jau kelis kartus įsiveržė iš Morokko ginkluotų maurų pulkai. Kadangi, ant rubežiaus buvo tik maži prancuziškos kariumenės pulkeliai, tai kaip kokioj vietoj prancuzams atsiėjo trauktiesi prieš įsiveržėlius. Bet rubežiaus sargyba, gavusi pastiprinimą, ant galo išvijo atgal įsiveržėlius; mušiuose jų žuvo apie 2000 vyrų, prancuzų gi nuotrotos ne pereina 30 kareivių. Žinoma, prancuzai negali ramiai žiurėti į tuos užpuolimus. Jie ant rubežiaus atsiuntė daugiaus kareivių. Klausymas vien dabar, ką prancuzai toliau darys? Paprastai panašus atsitikimai gimdo tikras kares. Gal but todėl, kad prancuzai su savo kareiviais užims įsiveržėlių apgyventus Morokko plotus.

Pačiame gi Morokko sultanate tankiai buva mušiai terp pajiegų abiejų besivaržančių sostą sultanų — Abdel Aziso ir Mulai Hafigo, bet mušiai tie dar nė vienam sultanui nesuteikė persvaros, nors juose krito jau keli šimtai kariautojų.

VOKIETIJA.

Prusų seimui randas padavė sumanymą, kad prusų kolionizacijos komisijai butų daleista priverstinai, žinoma, užmokant atsakantį atlyginimą, žemės plotus atimti nuo lenkų ir juos kolionizuoti vokiečiais. Kadangi Prusų seime daugiau yra parėmėjų rando negu jo priešininkų, tai rando sumanymas, be abejonės, bus priimtas. Tas pats sumanymas gali kreiptiesi ir prieš lietuvius žemės savininkus guvenančius Prusų Lietuvoj. Austrijos parlamente slaviški ir itališkiejie pasiuntiniai pakėlė jau klausymą tokio lenkų nuskriaudimo Prusuose; reikalauta buvo pakelti protestą prieš tokį neteisingą Prusų valdžių pasielgimą. Tas sumanymas gali išardyti su visu ryšį terp Austrijos ir Vokietijos, kuris ir beto ne tvirtai laikosi, jam nepritaria Austrijos slavai, nė italijonai, kurių Austrijoj yra daugiau negu vokiečių.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Vyriausybei paliepus, policija uždarė Rommo spaustuvę už atspaudimą brošiuros "Divide et impera".

Praėjusį antradienį, 11-tą val. dieną, popieros sankrovos "Pap" iždininkas ėjo Orlo bankan. Rankoje nešėsi suvyniotus 200 rb. pinigais, ant 1500 rb. persiuntimų per Orlo banką ir Bunimavičiaus kontoros pinigų sąskaitas. Kazimiero gatvėje užpuolė ant jo 2 plėšiku ir viską atėmė iš jo. Žemaičių gatv. vieną plėšiką sugavo. Yra tai Notkin, kurį apiplėštasai iždininkas pažino. Antrasai plėšikas dingo su visu lobiu.

(Iš "V.")

"Pasiteiravimo biuras" apskelbė valdišką pranešimą apie priežastis, dėlei kurių liko prašalintas iš Vilniaus vyskupas baronas Ropp'as. Ropp'as organizavo konstitutiškai - katalikiškąją Lietuvos ir Baltgudijos partiją. Partijos programa iš dalies buvo taikoma prieš vyriausybę. Savo ganytojiškoje gromatoje Ropp'as įdėjo sakinį, sėjantį tarp žmonių nejsitikėjimą vyriausybei ir stačiatikiams. Pastarasis Ropp'o veikimas buvo siaurai tautiškas su tikslu sulenkinti krašto lietuvius ir baltgudžius. Jam patarta buvo atsistatydinti ir priimti kitos vyskupystės valdymą. Kadangi Ropp'as nenorėjo to padaryti, tuomet Viršiausiu įsakymu liko prašalintas".

Neseniai Vilniaus teismo rumuose buvo negrinėta p.lės Lietuvninkaitės byla. P-lė Lietuvninkaitė buvo kaltinama uždraustų raštų slėpime. Teismo rumai tuojaus pasmerkė p-lę Lietuvninkaitę dviems sanvaitėms tvirtovėn, užskaitant laiką, kurį ji sėdėjo kalėjime ligi teismo. Kadangi p. Lietuvninkaitė ligi teismo daugiaus sėdėjo, negu dvi sanvaiti, todėl po teismo tuojaus liko paliuosuota.

Nuo rugsėjo 15 d. ligi Spalių 1 d. 1907m. Valstiečių banko ir Valstybės bajorų banko tarybų buvo duota paskola perkant žemes Vilniaus gubernijoj — 107 ukininkams, kurie pirko 616 dešim. žemės už 42,512 rb. ir gavo 25,350 rb. paskolos; Kauno gubernijoj — 3 ukininkams, kurie pirko 80 deš. žemės už 6,480 rb. ir gavo 3,450 rb. paskolos; Gardino gubernijoj — 186 ukininkams, kurie pirko 25 dešim. žemės už 4,538 rb. ir gavo 2,350 paskolos.

Spalių 28 d., nedėlioje, prie einančių Kijevo gatve slaptosios policijos agentų Pulenčiko ir Leščevskio priėjo du vyru ir paprašė duoti užsirukyti, bet pažinę, kad tai slaptosios policijos agentai, leidosi bėgti. Pulenčik ir Leščevskis pradėjo vyties juos; nežinomiejie šovė kelis sykius iš revolverių ir sužeidė Leščevskį šonan. Vienas iš užpuolikų suimtas; yra tai valstietis Transeika. Leščevskis nuvežtas ligonbutin.

Policija suėmė Benediktą Michnevičių, kuris buvo padėjęs Nižegorodskoje gatvėje, Tiškevičiaus namų kieme, bombą.

Vilniaus kariškojo apskričio karumenės vadas, pasmerktamjam miriop (per pakorimą) Stankevičiui, kaltinamam užpuolime ant Tilmanso fabrikos valdininko Kaune ir atėmime iš jo 3000 rb., pakeitė mirties bausmę 15 metų katorgos.

Vilniaus Policmeisteris įsakė pasisaugoti priemonų jieškojimui buvusiojo Vilniaus miesto valdybos buchalterio, M. K. Pasternackio, kaltinamo pagal 4 d. 354 ir 362 str. įst. apie bausmę. M. K. Pasternackis kaltinamas yra tame, kad budamas Vilniaus miesto valdybos buchalteriu, išaikvojo daug miesto pinigų.

Panedelyj, Spalių 29 d., žydų laikraščio "Hoffnung" butan (Zavalna No. 33) įsiveržė policija ir padariusi kratą, kuri tęsėsi šešias valandas, suėmė visus redakcijos ir administracijos bendradarbius ir konfiskavo visus rankraščius ir knygas. Suimtas taip-pat Baskindo spaustuvės užveizda, kurioje (spaustuvėje) buvo spauzdinamas minėtasis laikraštis.

Vyriausioji spaudos dalykų valdyba išsiuntinėjo cenzoriams užklausimą, koki laikraščiai, kokia pinigiška bausme ir už ką nubausti. Cenzoriams įsakyta duoti atsakymas ant šių klausimų ne vėliaus kaip už dviejų sanvaičių.

Šiomis dienomis suimta su netikru liudijimu ir atvežta Vilniaus kalėjiman Minsko kalėjimo viršininko pagelbininkas Likman.

"Okraina" rašo, kad darant kratą pas Likmaną, rasta netikras liudijimas apie aštuonių kliasų gimnazijos pabaigimą, taip-pat ir laiškas, kuriame klausiama jo, į ką reikia kreiptis, norint gauti toks liudijimas.

Ligšiol, kaip rašo laikraščiai, suimta su netikrais liudijimais 52 studentu, kurių 40 suimta Rusijoje, o 12 užsienyje.

Šįmet Kauno gubernijoj bulvės geriausiai užderėjo Ežerėnų paviete (1000 pudų iš dešimtinės) ir Ukmergės paviete; kituose pavietuose bulvių derlius prastesnis negu paprastai esti.

Vilniaus gubernijoj bulvių derlius šįmet visai geras, vietomis gi, ypač Šventėnų paviete, Disnos paviete ir Vilniaus pavieto dalyje, pergeras. Šventėnų paviete prikasė po 500 — 800 pudų bulvių iš dešimtinės, paprastai gi ten prikasdavo 400 — 700 pudų.

Naktį į Lapkričio 2 d. policija uždarė p. M. Kutkos spaustuvę.

(Iš "V. Ž.")

IŠ JAŠUNU,
Vilniaus gub.

Spalių 5 d., kaip praneša vietiniai laikraščiai, sudegė čia p. Balinskio ir K-o čerpių fabrika. Nuostoliai dideli.

(Iš "V. Ž.")

IŠ KAUNO.

Santikiai tarp seminarijos auklėtinių ir perdėtinių paremti negerai. Ten nėra jokio vienybės ryšio tarp auklėtinių ir perdėtinių, nėra meilės ir atvirumo. Bet ir negali jų buti ten, kur viešpatauja įdavimai, ir šnipinėjimo tvarka. Gal persmarkiai, peraštriai pasakiau ir perdedu, bet man teip regis, turint omenėje visą seminarijos gyvenimą, nes visa tat turėjau pats pergyventi Kauno seminarijoje. Taigi, taip manyti ir rašyti turiu teisę. Atskleiskime žem. Seminarijos gyvenimo istorijos lapus. Žvilkterėkime į praeitį, į Kriškino laikmetį, išvysime visą, kaip veidrodyje.

Kriškinas, pats budamas latvis, padalino auklėtinius į du priešingu buriu — į dvi priešingi partiji: lietuvių ir lenkų. Jis sukurė tarp jų tautybės neapikantos ugnį, ir, kad ji didžiaus liepsnotų, putė ir pylė jon alyvos, visokiais budais viliodamas į save lenkus, liepdamas jiems persekioti lietuvius, įdavinėti juos, niekinti jų kalbą ir nesimokyti jos. Kriškino laikai seminarijoje lietuviams buvo kaip Diokleciano krikščionims. Po Kriškino laikų bliksterėjo lietuviams geresnės ateities spindulys, šypterėjo viltis malonesnio gyvenimo. Tačiaus ir prie naujojo inspektoriaus lietuvių butis nė kiek nepagerėjo. Tebeviešpatauja tautinė neapykanta, šnipinėjimas, tebeviešpatauja ir persekiojimas, tik nebetaip aiškus. Visai nenoriu prikišti naujamjam inspektoriui pataikavimo šnipinėjimais, nes jis pats sau yra doras žmogus ir, reikia tikėties, atvažiavo seminarijon gerais norais atitaisyti tai, ką Kriškinas buvo iškraipęs. Pirmiejie jo žingsniai tai rodė. Bet šie norai nepasisekė jam įvykinti: viena, nelengva veikiai pataisyti, ką Kriškinas sugadino, antra, jis yra pasidavęs artimiausio Kriškino draugo pr. L. įtekmei. Šis prišnibždėjo inspektoriui, kiek tik galėjo ir žinojo, nebutų daiktų ant lietuvių.

Įgavęs tokią prastą nuomonę apie lietuvius, inspektorius jau prisileidžia į save lenkus-šnipus, kurie begėdiškai skundžia vieną nekaltą lietuvį; įtikėjęs jų melais ir nė kiek nesitei raudamas teisybės, kaltina šį lietuvį visų perdėtinių akyse. Kada auklėtiniai, sužinoję, pareikalavo išduoti tų šnipų, ardančių draugų vienybę, inspektorius grieztai, nė kiek nesidrovėdamas, atsisakė tai padaryti. Tuomet lietuviai, jieškodami teisybės, renka atstovus ir siunčia juos į Vyskupą Suffraganą, savo naują Rektorių, aršiausį šnipinėjimo priešininką ir norintį įkunyti seminarijoje vienybę ir meilę.

Pasiutiniai visų vardu prašo Rektoriaus sužinoti šnipus ir be jokio atžvilgio, ar tai butų lietuviai, ar lenkai, ar kas kitas, prašalinti juos iš Seminarijos. Rektorius sutiko. Ir štai ant rytojaus šaukia į save vėl tuos pačius pasiuntinius lietuvius ir su jais numylėtą Kriškino auklėtinį lenką šnipą — Šumaną. Ilgai ir vėltui įkalbinėjo Rektorius susitaikinti ir priimti Šumano atsiprašymą. Lietuviai spyrės, sakydami, jogei draugų esą siųsti ne taikinties, bet prašyti, kad Šumanas butų prašalintas, nes jis daug sykių esąs savo pasielgimu juos ne vienus nuskriaudęs bet visus draugus. Rektorius vis dėlto įsako Šumanui viešai prieš visus atsiprašyti. Vos spėjo Šumanas pasirodyti prieš visus, kaip sutiko jį šimtais balsų: "Šalin, šalin"! Atsižinojęs rektorius apie tai, galų gale sutiko visai prašalinti Šumaną, tik prašė palaukti galo metų. Nudžiugo lietuviai atsikratę Seminarijoje vieno šnipo, o ateityje lenkomano kunigo. Bet peranksti pasidžiaugta: nes užuot išvaryti, seminarijos vyriausybė nusiuntė jį akademijon. Ką gi tai galų gale reiškia?

Liamda.

(Iš "V.")

Kaune vienais metais išdygo kelios mokyklos: Adamčiko vyrų progimnazija, Losickytės mergaitėms progimnazija, žydų 4 kliasė mokykla, Valavičiaus muzikalinė mokykla ir dar kitos mažesnės.

"Saulės" įsteigta 2-jų kliasų mokykla ant Žaliojo kalno, ir tos pat draugijos skyriaus Šančiuose tokia mokykla, kur darbininkai, su pagelba gero noro ypatų, dargi ir butą savo mokyklai baigia statyti. — Nuo Spalių 15 d. atsidengia prirengiamiejie suaugusiųjų kursai taip pat "Saulės" rupestim. Kaunas ne juokais stengiasi iš tamsybių išsinerti, griebias prie šviesos.

Pirm poros metų, dargi ankščiau, męs lietuviai neturėjome tiesos Rusijos rybose viešai savo kalba prabilti. Šiandien laikai atsimainė. Metai atgal lietuvių kalbai ir Kauno mieste vietos nebebuvo. Šiandien jau, apart lietuviškų mokyklų, lietuvių kalba išguldoma yra valdiškoje vyrų gimnazijoje; dargi naujai atidengtoje Losickytės progimnazijoje tapo lietuvių kalba įvesta.

Bet kas įdomiausia — tai miesto 4-kliasinė mokykla. Neskaitant kokios 30 lietuvių, kuriems doriškai, net teisiškai, privalytų išguldinėti lietuvių kalbą, be abejo butų naudinga išmokti lietuviškai ir kitiems vyrukams, kurie tankiausiai liekti vietiniais (Lietuvos) "činauninkais", o likę, spiria šimtus, tukstančius mokintis rusų kalbos, kuomet lengviau išmokti vienam žmonių kalbos.

Į minėtąją mokyklą nuo pradžios šių mokslo metų paskirtas mokytojas lietuvis; jam pavesta išguldyti, rodos, geometrija, gamtos mokslas ir dar kas. Kaip tik dabar lengva įvesti lietuvių kalbos lekcijas, kurias jis ir galėtų vesti.

Tik reikia, kad lietuvių mokinių tėvai kreiptųsi su šiuomi reikalavimu į mokyklos perdėtinį. —Atsiminkime, kad musų geradėjinga biurokratija nieko mums gerumu nepasiulys, neduos: ką nuo jų iškovosime, varu išgausime, — tą ir turėsime. V. Ž.

(Iš "L. U".)

IŠ NAUJOSIOS VILEIKOS.

Naujoj Vileikoj sudegė Posselio fabrika, kurioje dirbo 597 darbininkai. Visų tų pasilikusių be darbo darbininkų padėjimas labai apverktinas.

(Iš "V. Ž.")

IŠ SALANTU,
Telšių pav.

Jau daugiau 40 metų kaip kovoja valstiečiai su dvarponiu Tiškevičiu už žemę ir mokestį, bet jau dabar bus jų kovai galas. Galutinai komitetas nusprendė, kad dvarponis turi sugrąžinti valstiečiams per keturias dešimts metų perimtus pinigus nuo dešimtinės po 30 kap. ir atiduoti kiekvienenam prigulinčią žemę. Dabar Salantuose yra parsiųsti ar 6 žemiečių viršininkai ir žemės matininkai, kurie perkratinėja visą dvarponio su valstiečiais nuo tų 40 dešimtų metų bylą. Dvarponiui priseina per tą laiką (40 metų) sugrąžinti perimtų mokesčių valstiečiams apie 16 tukstančių rub.

Neprigulintis.

(Iš "V. Ž.")

IŠ KRAKINAVO,
Panevėžio pavieto.

Spalių 10 d. žvejai, gaudydami žuvis, užtiko Nevėžyje negyvą žmogų. Rankos jo supjaustytos, antakiai ir visas veidas baisiai sudaužytas. Ties kapiniais, netoli nuo upės, užtikta dvi balutės kraujo. Matyt, kad užmuštasai yra auka piktadarių, kurie jį, užmušę, nuvilko į upę. Pas velionį rasta pasportas. Paeina jisai iš Kedainių valsčiaus, Datnavos parapijos, Jonas Urbanavičius, vedęs, turįs porą vaikų. Kaip teko sužinoti, buvo tai geras žmogus. Keliavo jisai į Panevėžį, jieškodamas pavogto savo arklio, ir čia tapo užmuštas. Sugauta 2 įtariami užmušime vyrai, vietinio miestelio gyventojai. Išsiaiškino, kad piktadariai, atėmę iš jo keletą rublių, o bijodami, kad apie tai nedasigirstų, užmušė tą žmogų.

Toksai pat atsitikimas neseniai buvo gretimoj su musų Remygalos parapijoje. Piktadariai užpuolė biedną žydelį, atėmė iš jo 5 rub., o bijodami, kad apie jų darbelį kas neišgirstų, jie papiovė tą žydelį, nors pastarasis, atsiklaupęs, meldė dovanoti jam gyvastį.

Žmogus be išauklėjimo ir apšvietimo bjauresnis už žvėrį. Žvėris užpuola žmogų dažnai tik bado prispirtas, o čia ne badas prispyrė užmušti žmogų, tiktai girtuoklystė, tingėjimas dirbti.

Turiu pridurti, kad musų miestelyj yra keletas tokių palaidūnų, kurie, per kiauras dienas nieko neveikdami, valkiojasi tiktai iš alinės į alinę, žiurėdami, kad kur ką nutverti, kišenę keno iškraustyti, pasigerti, atimti iš kokio pakeleivio kąsnį duonos ar mėsos, o jeigu diena kartais pasitaiko nelaiminga, tai vakare, už miestelio sugulę, laukia, kaip vilkai, aukos. K.

(Iš "V. Ž.")

IŠ GRUŽDŽIU,
Šiaulių pav.

Neretai atsitinka bylos tarp ukininkų ir darbininkų dėlei algos: ukininkas nedamoka ar samdininkas dėl blogo buvio atsitraukia pirm laiko. Valsčiaus teismas išriša kieno teisybė, o kadangi tenai teisėjas yra pats ukininkas, tai galima numanyti išanksto koks bus jo sprendimas. Darbininkas visuomet prakiš. Neseniai buvo viena tokia byla. Suderėjo darbininkas buti vaikezu už 59 rubl. ir rugių bei miežių po purą. Suderėta nuo Juozo (19 kovo) iki Kalėdų, 9 mėnesius. Išbuvo tik 7 sanvaites, išėmė per tą laiką 2 rub., rugių ir miežių po purą, teisėjui gi atskaitė po 10 kap. ant dienos, arba išviso 4 rub. ir 90 kap., taigi vaikėzas turėjo grąžinti 5 rub. vieton dar gauti iš jo 3 r. 93 kp, taigi bernas turėjo nuostolio 8 r. 93 k. Ukininkų teisme bernas teisybės neras.

Ten buvusis.

(Iš 'Ž.')

IŠ SKUODO,
Telšių pav.

Rugsėjo 22 d. policistai suėmė ir išvežė į Telšius Florijoną Jo

kubavičių. Minėtas Jokubavičius buvo nuėjęs į pirtį; sargybiniai apstojo pirtį ir jį suėmė. Tuoj po suėmimo padarė kratą ir atrado daug šovinių (kulkų). Dėl ko jį suėmė, dar žinios nėra: žmonės mena, kad jis dalyvavęs išplėšime Peterburge bankos, nes jis iš ten buvo parvažiavęs.

Neprigulintis.

(Iš "V. Ž.")

IŠ BETIGALOS,
Kauno pav.

Iki šiam laikui pas mus mokytoju buvo rusas Slagodo. Žmonės nuo seniai jį neapkęsdavo ir reikalaudavo, kad jis butų prašalintas, bet vis veltui, nors du nutarimu valsčius buvo direkcijai pasiuntęs. Pagalios jį iškėlė, rodos, į Kedainius. Ypač tas mokytojas mums dasiėdė savo girtuokliavimu ir nuolatiniomis peštynėmis su savo draugais. Dažnai ir langai ištrupėdavo nuo jo smarkios rankos. Beto mokėdavo ir nekaltus žmones įskusti, kiti iš jo priežasties ir po tris mėnesius turėjo kalėjime prasėdėti. Dabar turime mokytoją lietuvį, žmogų dorą ir blaivų.

Kunigėlį taipgi turime žmogų darbštų; bažnyčioje gerai ir greitai ruošiasi. Suolus (lapkos), kur seneliai susėzdavo, retėžiais užrakino. Dabar kas nori ant jų suolų sėdėti, tai metams turi mokėti "bažnyčiai" po 2 rubliu, o kas neturtingas ir negali 2 rubliu užmokėti, tai tas tegul kur bažnyčios pašalėje meldžiasi. Žinoma, juk yra tokių senelių, kuriems sveikata neleidžia bažnyčioje per pamaldas stovėti. O musų kunigėlis ir labai dargi rupinasi bažnyčios reikalais. Labai dažnai per šv. mišias, kuomet žmonės daugiausiai meldžiasi, eina per bažnyčią bažnytinis tarnas ir bliudeliu baršką, kad dėtų žmonės savo skatikus neva bažnyčios naudai. Na ir atiduoda kitas žmogelis paskutinę savo kapeiką, bet kur ji eina, niekas nežino, nes kunigas tų surinktų skatikų apyskaitos neduoda.

Bet už tai kunigėlis per pamokslus moka gerus laikraščius ir socijalistus barti, vadinti juos bedieviais ir tt. Teisybė juk neskanus valgis....

Betigalos parapijonis.

(Iš "L. U".)

IŠ TRAŠKUNU,
Ukmerg. pav.

Jau visi metai, kaip męs turime savo valščiuje mokytoją lietuvį, kuris rupestingai mokina vaikus lietuviškai. Dvare p. Montvilo yra privatinė mokykla, kurioje mokos drauge berniukai ir mergaitės. Mokslas dykai. Mokykla turi dvi mokytoji: lenkę ir lietuvę. Nors vaikai mokomi yra lietuviškai, tačiaus mokykloje ligšiol ėmė viršų lenkiškas gaivalas; apšvietimo darbas buvo varomas lenkiškoje dvasioje. Kad tai tiesa, parodo šie faktai.

Kada pernai kai-kurie vaikai iš šlėktų buvo pradėję mokintis lietuviškai, tada mokytoja, p. M. K. karšta lenkė, atkalbinėjo vaikus nuo to, nes, girdi, vaikams pradėjus mokintis lietuviškai, susimaišys kalbos ir nebemokės jie nė lenkiškai, nė lietuviškai. O kad lietuviai vaikai mokos draug ir lenkiškai, tai čia jokio paojaus nėra, — mokytoja nebijo susimaišymo dviejų kalbų.

Tarp išguldomųjų mokslo dalykų mokykloje užima vietą ir giedojimas. Bet liudna, kad mokytoja lietuvė mokina vaikus lietuvius lenkiškų dainų kur kas daugiaus, negu lietuviškų. Taip tai dvaro mokyklos mokytojos, ypač p. M. K-tė varė darbą ištautinimo musų vaikų. Bet dabar pasklido girdas, kad jau ir šlėktų vaikams reiks mokintis lietuviškai. Laikas jau, seniai laikas!

Tau—is.

(Iš "L. U".)

IŠ ALUNTOS,
Ukmergės pav.

Nedėldienyje, Spalių 14 d., Aluntos kamendorius, kn. D.Kazlauskis, pasakė labai garbingą pamokslą apie velnius ir pragarą. Kad geriaus sugraudint klausytojus, jis kreipėsi vis prie darbininkų, nes iš turtingųjų retas mat pamokslų teklauso.

Kas-gi stumia žmogų pragaran? O gi velnias. O velniams ateina į pagelbą bedieviai. O šie visokiais budais galį žmogų nuvesti į pragarą. Ypač gi žmogų gadiną knygos ir laikraščiai, kurias išleidžia pagedusiejie žmonės. O kokia juosius bausmė laukianti, paaiškino šitokiu pavyzdžiu. "Vienas iš šventųjų (gaila, kad nepasakė koks?), sugrįžęs iš peklos, pasakojo, kad jis matęs tik ką pakliuvusiu ten du žmogu, vienas jų buvęs žmogžudžiu, kitas laikraščio redaktoriumi (kunigėlis nepridėjo čia "blogo" laikraščio, o pasakė stačiai laikraščio). Vieną ir kitą raganos tuojaus įmetę į akskirus katilus su smala. Po tuo katilu, kur buvo įmestas žmogžudis, raganos sukurė iš karto didelę ugnį; pertai jame ir kentėjimai buvo dideli, bet kuo tolyn, tuo ugnis ir kentėjimai vis mažinos. Po tuo gi katilu, kuriame sėdėjo redaktorius, nors iš karto buvo sukurta ir maža ugnis, bet ji ir kentėjimai vis didinosi. Tada redaktorius, užklausęs raganų, kodėl jis priverstas esąs kentėti daugiaus už žmogžudį. Raganos atsakė, kad jis su savo laikraščiu daugiaus blogo padaręs, nekaip žmogžudis. Tai, anot kunigėlio, visiems redaktoriams prisieis, turbut, aname gyvenime pakliut į katilą su smala! Nejaugi redaktoriui ir "Nedėldienio Skaitymo" prisieis sėdėt katile su smala? Nors kunigėlis labai iškeikė moksliškas knygas ir laikraščius, retkarčiais paminėdamas "blogus", bet paskui vis-gi užragino mus skaityti: jau, "girdi, nors ir šiandieną užeikit pas mus, į kleboniją, tai gausite gerų knygelių pasiskaityti. Kas, girdi, dar neatsiskyrė nuo katalikų Bažnyčios, tegu ima knygas ir laikraščius tik nuo mųsų, o saugok Dieve nuo nieko kito, nes aš su klebonu, pirma, negu duoti kokią kam knygą, ją peržiurėsime ir duosime tik gerą!!!"

Nebepirmas.

(Iš "L. U".)

IŠ PAVIDAUJOS,
Eržvilko, Ras. pav.

Spalių 10 d. vakare, susitaisius Carų sodžiaus vaikinų kuopa, broliai Kleopas ir Pranciškus Gudavičiai. Simeonas Juška ir Kazimieras Endrijatis, nuplėšė stogus kai-kurių gyvenančių palei kelią grįtelninkų, kaip va: Naudulaičio, Eudrijačio ir Aksamitauckio. Mat ties tų grįčelninkų kelias blogas, tokiu budu tiems vargšams atkeršija, visai nežiurėdami į tą, kad kitoje kelio pusėje Carų sodžiaus ukininkų žemė prieina.

Beplėšdami Aksamitauckio klėtelę, plėšikai pajuto, kad ten kas tai guli (pačios šeimininkės buta). Tuomet jie ėmė ir užrišo duris, o šeimininkė, nežinodama, kas per priežastis to triukšmo, pradėjo pro duris laužtis. Durų buta nestiprių, tai ir išėjo su įkabais, o plėšikai per savo darbo godumą nė nepajuto, kad šeimininkė laukan išsiveržė. Šeimininkė, pažinus vaikinus pagal kalbą, nieko nelaukdama, nubėgo sodžiun pas tų vaikinų tėvus pagelbos jieškoti. Bet kur tu vargše rasi pagelbos.... Ji nubėgo kitan sodžiun, bet kas čia klausys biednos bobos ir tai dar nakties laiku. Grįžta verkdama vargše atgal, ugi pakeliui sutinka tuos pačius plėšikus. Tie taip ją primušė, kad vos gyva namo parėjo.

O štai ir kitas atsitikimas.

Carų sodžiaus ganyklose yra laukinė obelis, iš kurios niekas nesinaudoja. Jos vaisius tik gyvuliai mindžioja.

Prievakaryj, saulei leidžianties, ėjo nuo darbo su dviem kudikiais vargšė moteriškė. Beeidama pro tą obelį, neiškentė nepasirinkus kelių obuoliukų. Tą pamatęs to paties sodžiaus ukininkas, Jonas Juška, skaudžiai tą moterį sumušė ir atėmė skarą ir lopetaitę. Kaimynas, pamatęs tokį biaurų Juškos darbą, pradėjo jį barti, o Juška, nieko neatbodamas, parsinešė skarą ir lopetaitę namo, nesugrąžinęs vargšei daiktų.

Visų draugas.

(Iš "L. U.")

IŠ MOSĖDŽIO.
Telšių pav.

Miestelėnas K. Ramanauskis buvo padavęs Kauno gubernatoriui prašymą, kad leistų įkurti Mosėdyje lietuvių knygyną, bet prašymas buvo griežtai atmestas. Dabar Rygos knygininkas Jakavičius įsteigė savo knygynė skyrių pas tą patį Ramanauskį.

Treigys.

(Iš "V.")

IŠ BEISOGALOS.

Šiomis dienomis Beisogalos stotin (Liepojaus Romnų gelž.) atėjo minia apylinkės moterų, kurios nedavė krauti vagonuose vežamųjų užsienin grudų. Vietinis žandaras negalėjo priešinties moterų miniai ir, noroms-nenoroms, reikėjo sutikti su "maištininkių" reikalavimu. Pagelbon tuojaus buvo pakviesta pavieto policija ir atvykę sargybiniai, išvaikė minią. Suimta keletas moterų. Grudus po to sukrovė į vagonus ir išvežė užsienin.

(Iš "V. Ž.")

IŠ PRIEKULĖS.

Pirm dviejų metų pradėjęs plaukti Latvijos sunų kraujas ir šiandien tebevilgo žaliuojančius laukus.

Keliaujant iš Skuodo į Priekulę, 14-me verste, už Gramzdo liuterių bažnyčios, po kairiosios pusės kelio yra netankus pušynas, linksmoje vietoje žaliojąs, kur vasarą latvių jaunimas mėgia pasivaikščioti ir laikraščius pasiskaityti. Lig šių metų gėrėjosi tas miškelis linksminančiais žmonėmis. Bet dabar rodosi, kad nebegreit į save bepritrauks linksmus balsus; jis patsai apsisiautė, yt gedulo skraiste, nes spalių mėn. pradžioje ir šią ligišiol nepaliestą vietelę baisųs budeliai palaistė žmogaus krauju.

1905 m., išsiliuosavo judėjimui pradėjus žymiai reikšties, kiekvienam čion nesunku buvo kad ir vienu žodžiu prasikalsti prieš visagalio barono "didenybę". Panašią nelaimę susitiko du latviu, abudu tikruoju broliu (tik užmiršau judviejų pavardę), gyvenančių Priekulės apygardoj. 1905 m. baudžiamiemsiems kareivių ir kazokų buriams pradėjus nežmoniškai po Latviją siausti, juodu, keletą baisių ekzekucijų iškentėjusiu, kažikur pasislėpė. Į tą laiką kažikas sudegino Mažojo Gramzdo dvaro daržinę. Dvarininkas po kelis syk su kazokais pripliekino savo kumečius ir aplinkinius ukininkus. Vienas darbininkas, norėdamas nuo rykščių išsisukti, pasakė, buk tai pasislėpusiuju viršminėtu latviu daržinę uždegusiu. Žinoma, sujudo ne vien karo-lauko teisėjai, bet ir šiaip jau policija. Tačiaus nesurado. Šį rudenį tuodu latviu, nepaliaujančiu savo moterų maldavimu prikalbintu, išdrįso sugrįžti į savo kraštą, tikėdamiesi, kad jau viskas užmiršta. Dar geram galui kelio lig namų beėsant, pasivijo keletas raitų kazokų (matyt, kas nors nurodė) ir minėtamjame miškelyje abudu sugrįžusiu ant vietos nušovė. Giminaičiams neleista buvo nei į kapus palaidoti, bet ant rytojaus toje pačioje vietoje abudu kankiniu buvo į žemes užraustu....

Kraugerių vokiečių dvarininkų įniršimas ne vien ant latvių, bet ir ant lietuvių nė per nago juodymą nėra sumažėjęs, kai-kuriuose dvaruose šią vasarą katalikams neleido jokių švenčių švęsti (tik vienus sekmadienius).

Netoli nuo Gramzdo pereitą savaitę buvo nušautas žemaitis, kurs bandė įsilaužti latvio ukininko svirnan. Lavoną mačiusiejie spėja, kad tai buvęs Antanas Šlečkus iš Skuodo parapijos. Jis jau seniai po Kuršą besivalkiojo.

Damazas Treigys.

(Iš "V.")

IŠ ŠIAULIU.

24 d. šio mėnesio tapo suareštuotas Karpelis, buvusis nuo Šiaulių miesto rinkiku į trečiąją Dumą. Per paskutines dienas buvo padarytos 6 kratos daugiausia pas žydus; rasta dalis bombos ir kaszin kokios atskaitos. Ligšiol Šiauliai atsižymėjo ramumu, bet dabar, matyt, bus atbulai, nes "isprauninku" tapo paskirtas Sakin, kuris pernai rudenį važinėjo po Šiaulių pavietą su baudžiamuoju dragunų buriu.

Šiaulių "Mylėtojų Burelis" (kas tai per burelis? Red.) rengia du vakaru; bus pastatyta "Kova" ir "Nutruko" visuomenės knygyno naudai.

Povylas Alkunė.

(Iš "V. Ž.")

IŠ LUKŠĖNU,
Ežerėnų pav.

"Šaltinis" praneša, jog Lukšėnų apylinkėje atsiradę daugybė netikrų auksinių dešimtrublinių. Reikia tik šlapiu skuriu patrinti, ir auksas nusitrina. Praplatino čia jas tulas sentikis Duškin, kuris pirko Lukšėnų apylinkėje gyvulius. Dusėtų policija suėmė jį. Klausiamas, išpradžių pasakė, gavęs tuos pinigus Rygoje už parduotas kiaules, bet ilgainiui prisipažino, pirkęs tuos pinigus iš nežinomo žmogaus Rygoje.

(Iš "V.")

IŠ PILVIŠKIU,
Vilkaviškio pav.

Darbštus musų sargybiniai: per kiauras dienas ir naktis nenuilstančiai jie darbuojasi po vįsą Pilviškių apygardą, gaudydami emigrantus (keliaujančius Amerikon) arba revoliucijonierius. Ypatingu šuniškumu atsižymi vyresnis sargybinis Procenko, tas garsus mušeika, ką anais metais taip žvėriškai buvo sumušęs J. Kačergį. Besitrankydami po sodžius, retą dieną kad šį-tą nelaimėtų, bet dar tokios nelaimingos dienos, kaip rugsėjo 16 d., kaip "starša" (Procenko) sakos, visame savo gyvenime neprityręs.

Nuo tulo Pilviškių šnipo "starša" sužinojo kad pas Nendrinių Baltusį prisilaikąs kaszin kokstai policijos persekiojamas vaikinas. Taigi, rugsėjo 16 d., musų starša, pasiėmęs dar 3 sargybinius, atsibaldė į viršminėtą vietą suimti "slapuką". Neilgai trukus, musų tvarkdariai kiaulių tvarte, bekrėzdami, netikėtai pastebėjo, jog mėšluose kaszinkas sukrutėjo. Tuoj visi jie atkišo į tą vietą šautuvų vamzdzius ir sušuko. "vylezai!" (išlysk). Bet koks jų buvo nusistebėjimas, kada vietoj jieškomo slapuko, išlindo didelis baltas kuilys. Nuspjuvęs, "starša" vėlei išsitrenkė. Pagalios, bevažiuodami keliu, pasigavo vieną vaikiną, kuris pasirodė jiems įtariamu. Iškrėtę, atrado pas jį svetimą pašportą ir No. 27 "Naša Niva". Nugabenę jį į Antanavo valsčiaus šaltąją, patįs nuėjo aludėn išsigerti. Besilinksmindami tenais, visiškai užmiršo apie šios dienos pagautąjį. Tuo tarpu areštantas, išlaužęs šaltosios lubas, pabėgo. Griebėsi sargybiniai jieškot savo aukos, bet veltui: išlandė visus krumus, išvoliojo visus griovius, bet nieko nerado. Ryto metą iškrėtė visą Nendrynių kaimą, bet vėl be naudos. Kitas sargybinis, Kačinskis, net persirėdęs vaikščioja po kaimus, uoliai šnipinėdamas, kur pasislėpė pabėgėlis.

Kaimietis.

(Iš "L. U.")

IŠ LIEPOJAUS.

Nuo 1 d. sausio m. iki 1 rugsėjo šių mėtų per Liepojų Amerikon iškeliavo 42,000 žmonių. Išeivystė kas met auga didyn. 1905 m. pro Liepojų iškeliavo 22,000, o 1906 m. — jau 52.00. Galima laukti, kad ateinančios metuos plauks 70 arba 75 tukstančiai. Ne dyvai, kad atsirado daugybė agentų, kurie išeiviams parupina pasportus, perka šipkartes ir praveda jiems kelią ir tokiu budu, žinoma, sau daugiausiai pelno. Priviso taipogi daugybė apgavikų, kurie tik pinigus traukia ir visaip žmones suvadžioja. Kartais jie, iš kalno paėmę pinigus už visą kelionę iki New Yorko, nuveža pasažierius į Londoną ir ten juos be skatiko paleidžia. Kartais ant vieno pasporto, surašę kelias svetimas ypatas, kaipo vienos tos pačios šeimynos, išleidžia jas per sieną, o kaip joms prireikia atgal Rusijon grįžti pa vieniai, tada policija areštuoja jas, kaipo išėjusius be pasporto. Kartais, paėmę 30 — 50 rb., agentai-apgavikai įkiša žmogui neteisingą pasportą, kurį policija čia pat ant sienos atima, o agentas, žinoma, kaipo į vandenį pražusta, vienus keleivius palikęs.

Rygoje išeivių kontora (emigrantų biuro) valdžia visai uždengė susektas ten daugybę suktybių. Išeivis Kapotkinas, bėgdams nuo kareivijos, du broliu Reismanu ir Fridmanas išdavė agentų suvadžiojimus Vidaus Dalyk. Ministerijai. Susekta du vyresniu tokiu agentu: iš Vilniaus m. žydas Menkas ir Londone Geršenevičius; pasirodė: kad šis 1903 m. teismo nusprendimu buvo Siberijon ištremtas, bet iš ten į Londoną pabėgęs, tapo išeivių agentu.

Liepojaus m. naktį į 20 dieną šio mėn., policmeisteris darė reviziją dviejose emigrantų kontorose ir areštavo 5 ypatas.

(Iš "V.")

IŠ MINTAUJOS.

Iš Kuršo gubernijos išrinkta atstovais šie: Baronas Felkerzam, vokietis, dvarininkas, monarchistas, Karlsberg, valstietis latvis, Atliekuonis, ir Nisilovič, advokatas žydas, pirmeivis, žmonių laisvės partijos šalininkas.

(Iš "V.")

IŠ RYGOS.

Lyvų žemės (Livlendijos) gubernijoje išrinkti: baronas Rozen, dvarininkas, baronas Meiendorf, profesorius Brakman. Visi trįs vokiečiai monarchistai. Pagaliaus Šulcenberg, ukininkas estas, vidutinių pažiurų.

(Iš "V.")

IŠ VITEBSKO.

Išrinkta šeši atstovai, visi stačiatikiai, atgalainiai. Jų tarpe: vienas popas, vienas tikrųjų rusų sąjungos, du valstiečiai, kiti valdininkai. 30 rinkėjų, visi žydai ir lenkai, atsisakė dalyvauti rinkimuose.

(Iš "V.")

IŠ MINSKO.

Visi devyni atstovai stačiatikiai, atgalainiai. Jų tarpe vienas žandarmų oficieris ir tikrųjų rusų sąjungos žmogus, garsusis Šmidt.

(Iš "V.")

IŠ GARDINO.

Išrinkti: Tičinin, mokyklos inspektorius, Bič, valdininkas, Solovej, valstietis, Gavriliuk, valstietis, Voiciliuk, valstietis, Kuzminski, popas, ir Jesman, lenkas katalikas-tautininkas, dvarininkas. Pirmiejie šeši rusai visi stačiatikiai, atgalainiai, vyriausybės šalininkai.

Po rinkimų popas Michailovskis patarė rusų-rinkėjų vardu nusiųsti Carui telegrama išreikštus joje nuolankiausius jausmus. Tuomet vienas iš lenkų-rinkėjų, dvarininkas Toločka, pasakęs, kad ir lenkų jausmai Carui tokiepat esą, kaip ir rusų, taigi ir jie geidžią draugėje kuonolankiausių jausmų Carui išreikšti. Po tų Toločkos žodžių, "Vilensk. V." sako, visi džiaugdamiesi, delnais ploję. Telegrama buvo sustatyta visų gubernijos rinkėjų vardu. Rinkimų pirmasėdžiui perskaičius telegramą, vis delnais ploję ir tris kartus sugiedoję: Bože Caria chrani. Taip-tat vieną gaidą traukė lenkai dvarininkai-rinkėjai su rusais rinkėjais, valdininkų globiamais. Ką gi... vienybė.

(Iš "V.")

RINKIMAI SUVALKUOSE.

Kaip jau yra žinoma, išrinktas atstovu į Valstybės Dumą Andrius Bulota, kuris atstovavo 2 Dumoj. Už jį padavė savo balsus 24 lietuviai ir 3 žydai, prieš jį balsavo 11 lenkų, Adomas Spurga-gi, rinkėjas nuo žemvaldžių Naumiesčio pavieto, nenorėjo duot savo balso už Bulotą ir visai nebalsavo. Tai pirmučiausia reikia patėmyt ir atsimint visiems rinkikams, kad siųsdami savo išrinktuosius į Suvalkus, tvirtai jiems įsakytų, idant vienybės su kitais laikytusi. Jei kas nesutiktų eiti Suvalkuose išvien su lietuviais, tą visiškai neprivalome ir į gubernijos rinkėjus rinkti. Gerai butų, kad tie, kurie buvo p. Spurgą pasiuntę į Suvalkus, per laikraščius pasigarsintų, ar jie pagiria ar papeikia savo rinkėją už nesilaikymą vienybės su kitais lietuviais.

Antras dalykas, kurį reikia paženklinti, tai tie įsakymai nuo rinkėjų, kuriuos davė jie p. Bulotai:

1) kad dumoje jisai eitų ne su valdžios šalininkais, bet su josios priešininkais.

2) kad rupintųsi, reikalui atėjus, apginti teises Vilniaus gubernijos lietuvių,

3) kad rupintusi Lietuvos autonomijos klausimu ir suvienyjimu Suvalkijos su Didžiaja Lituva, bet nepabloginant Suvalkų gubernijos gyventojų padėjimą,

4) kad prisidėtų prie tokių Dumos partijų, prie kurių išras naudingu, bet gali ir visai neprisidėti nė prie kokios partijos.

Apart tų įsakymų, p. Bulotai prisiėjo iškausyti ir daugiaus visokių užtėmijimų ir patarimų; kad rupintųsi sutvorti Dumoj Lietuvių atstovų kuopą, kad daugiaus rupintųsi Dumoj Lietuvos reikalais, kad kalbas savo geriaus prirengtų, kad laikraščiuose daugiaus rašytų apie visuomenės reikalus, kad rupintųsi klausimu mųsų girių sutvarkymo, kad rupintusi teisingesnių mokesnių sutvarkymu ir tt.

Toliaus reikia pasakyti, kad per šiuos rinkimus pas lenkus nebuvo vienybės. Už savo kandidatą, advokatą St. Staniševskį, jie padavė tik 7 balsus iš 11, kiti gi 4 lenkiški kamuoliukai buvo įmesti į juodąją pusę rinkimų dėžės. Anais rinkimais lenkai laikėsi stiprioje vienybėje. Kodėl ta jų vienybė iširo, galima tik spėti. Rodos, kad prieš Staniševskį balsavo tikriejie katalikai (du kunigu ir dar du kitu lenku), nes p. St. Staniševskis yra ne kuniginis.

Abelnai, jeigu neskaityti pasielgimo p. A. Spurgos, kiti lietuviai laikėsi labai rimtai, kaip ir priguli žmonių išrinktiemsiems. Žydai (iš viso jų buvo 3), ėjo išvien su lietuviais ir ant p. Bulotos iškarto tiko.

Dar buvo statyti per priešrinkiminį susirinkimą apart Bulotos, kandidatais: D-ras Basanavičius, D-ras Staugaitis ir D-ras Grinius, bet jie gavę daug mažiaus už Bulotą balsų, atsisakė nuo kandidaturų.

Rinkėjas.

(Iš "L. U".)

SVIETAS MARGAS, O LIETUVIAI DAR MARGESNI.

Amerikoje dažnai atsitinka taip, kad kas žmogus tai tikėjimas. Pas mus gi Lietuvoje truputį kitaip randasi: kas šeimyna, tai dvi ar keletas tautų. Štai Anupras Vileišis lietuvis, Anuprienė-gi "Vileišienė — lenkė ir dar endekė, gązdinanti "Dzien. Wilensk." lietuvius ne sužaliavusio dvyliakio jiems neduosianti. Negana to: gerbiamoji Anuprienė Vileišienė, norėdama parodyti lenkų kulturos prakilnumą, liepia išdildyti nuo paminklo, pastatyto ant jos dukters kapo, lietuvišką parašą ir jo vietoje padėti lenkišką. (Mat ir numirėliai norima lenkais paversti.) Petras Vileišis didelis patrijotas-lietuvis, nemaža užsipelnęs savo darbais Lietuvai, jo-gi duktė "Marja Wilejszys" teippat patrijotė, bet.... lenkų-endekų. Kas skaito lenkų laikraščius "Kur. Litevski." ir "Dzien. Wilensk.", tas negalėjo nepastebėti eilių su parašu "Marja Wilejszys".

Štai vėl: panelė Genovefa Sapkauskaitė, visų gerbiama ir žinoma gera lietuvė, iškabina lietuvišką iškabą ant savo siuvyklos, jos gi sesuo, įgavusi tą siuvyklą, pakeičia lietuvišką parašą lenkišku. Panašių atsitikimų Lietuvoje yra begalės, jų ir nesuskaitysi. Nė Prancuzijoje, nė lenkų žemėje, nė kitur negirdėti tokių tautos apsireiškimų. Matyti, čia Lietuvos ir lietuvių ypatybės esama, kuri vertėtų istorikams ir šiaip-jau visuomenės mokslo žinovams ištirti ir pasakyti, kodėl taip yra.

(Iš "V.")

IŠ AMERIKOS.

NUSIŠOVĖ BANKIERIUS.

New York. 26 d. lapkričio nusižudė atstatytas prezidentas Borough Banko Brooklyne, kadangi jis buvo apkaltintas suklastavime dokumentų. Jis perpiovė sau kaklą. Suareštuoti tapo teipgi prezidentai: Jenkins Trust Co., Williamsburg Trust Co. ir keli kiti piniguočiai. Yra ir daugiau apkaltintų piniguočių.

ANTRA DARBININKU VADOVO BYLA.

Boise, Idaho. Prasidėjo čia byla antro viršininko kalnakasių organizacijos Western Federation of Miners, George A. Pettibone, apkaltinto užmušime gubernatoriaus Steunenbergo. Kitas apkaltintas, Haywood, kaip skaitytojai žino, likosi teismo išteisintas.

NERAMUS TEISDARIAI.

Springfield, Ill. 27 d. lapkričio čianykščios legislaturos susirinkime užgimė muštynės tarp senatorius Hensono iš Decatur ir Chicagos atstovo Shenahan.

GAISRAI.

Milwaukee, Wis. Sudegė čia krautuvės Fisher Furniture Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Butte, Mont. Išdegė visas vidurys miestelio Cody, Wyo. Sudegė daug krautuvių. Nuostoliai gaisro padaryti labai dideli.

Cincinnati, O. Sudegė čia Windhorn Co. krautuvės. Ugnyje pražuvo viena mergina, o daug tapo sužeistų. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol.

Kansas City, Mo. Nuo explozijos užsidegė čia dideli nakvynės namai ant kertės St. Louis ir Santa Fe str. Ugnyje pražuvo septyni vyriškiai, o du mirtinai apdegė.

New York. Ant 109 str. sudegė čia daugume italijonų apgyventi namai. Ugnyje sudegė 13 ypatų, o daug sunkiai apdegė.

Lamorie, N. Dak. Sudegė čia Capitol hotelis. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Houston, Tex. Siautė čia, ant Congress str., didelis gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant pusės milijono doliarių.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIU.

Waterbury, Conn. Ant West Main str. susimušė tavorinis geležinkelio traukinys su elektrišku karu, kuriuom darban važiavo daug darbininkų. Prie to 3 moterys ir du vyrai tapo užmušti, o 5 moterįs sunkiai sužeistos.

NELAIMĖ KASYKLOSE.

Monongahela, Pa. Naomi kasyklose atsitiko gazo expliozija, kurios olos kasyklų likosi išgriautos ir užbėrė apie 60 darbininkų. Mano, kad didesnė dalis užgriuvusių jau yra negyvi.

Drytown, Cal. Užsidegė čia Fremont kasyklos. Olose yra 11 darbininkų, kuriems ugnis užkirto išsigelbėjimo kelią.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Wheeling, W. Va. 250 angliakasių "Providence Coal Co." paliovė dirbę, kadangi jiems algas, vietoj pinigų, išmokėjo čekiais.

¶ Pittsburg, Pa. Darbai, nors palengva, pradeda eiti vėl geryn. Dirbtuvėse Republic Iron and Steel Co. vėl pradėjo dirbti pilną laiką. Pradėjo dirbti teipgi dirbtuvės Valley Iron Works, teipgi dirbtuvės Iron Works Youngstowne.

¶ Greenville, Pa. Likosi čia tulam laikui uždarytos dirbtuvės Carnegie Steel Co. Per tai 500 darbininkų neteko darbo. Teipjau sustojo darbai ir dirbtuvėse Shelby Steel Tube Co. ir 400 darbininkų atsirado be darbo.

¶ Bedford, Ind. Hoosier akmenų skaldyklose numažino darbininkų algas nuo 15 ant 12½ c. už darbo valandą. Dirba čia daugiausiai svetimtaučiai darbininkai. Darbininkai, vietoj streikuoti, nutraukė į mašinų dalį ir sutrumpino ant 2½ colio savo spatus. Ant protesto darbo vedėjo jie atsakė: mažesnės algos, trumpesni spatai.

¶ Boston, Mass. Medvilnės dirbtuvėse, dėl pinigų stokos buvo atstatę pusę darbininkų nuo darbo, bet dabar jau priima vėl atstatytus darbininkus atgal.

¶ Youngstown, Pa. Cambria dirbtuvės, kurios buvo atstačiusios 1000 darbininkų, dabar priėmė juos vėl prie darbo.

¶ Louisville, Ky. Streikuojanti gatvinių karų tarnaujanti nutarė užbaigti streiką. Kompanija sutiko priimti atgal tik tuos, kurie atsišauks tiesiog į kompaniją.

¶ New Orleans, La. Pasibaigus streikams uosto darbininkų, čia dabar darbai eina vidutiniškai.

¶ Louisville, Ky. Policijos teisėjas Wheeler liepė suareštuoti 67 streikuojančius gatvinių karų tarnus už kalbinimą susirinkime ne leisti į darbą streiklaužių.

Buffalo, N. Y. Dirbtuvės Snow Steam Pump Co. pradėjo vėl dirbti pilną laiką, pirma dirbo tik pusę laiko. Dirba jose 1000 darbininkų.

¶ Kewanee, Ill. Darbai čia su visu sustojo ir tukstančiai darbininkų vaikščioja gatvėmis be darbo. Geležinkelio kompanija duoda specijališką karą darbininkams važiuoti į New Yorką. Kas dieną išvažiuoja iš čia keli šimtai darbininkų. Daugiausiai važiuoja senojon tėvynen slovakų, važiuoja ir daug lietuvių. Darbai gal pasigerys po naujų metų.

¶ New York. Nusibankrutino turinti diktai dirbtuvių American Silk Co. Kapitalas kompanijos siekia 11 milijonų doliarių. Darbai vienok tuom tarpu dar nepasiliovė.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ WESTVILLE, ILL.

Lapkričio 22 dieną, Westvillės lietuviai turėjo laimę išgirsti, kaip pasakė anglai žinovai (The Commercial News), deimantinį balsą savo tautiečio, p. M. Petrausko. Koncertas buvo parengtas ne Westvillėj, kadangi ten nebuvo atsakančios svetainės, bet Danvilleje (6 mylios nuo Westvilles), Grand Opera House, didžiausioje ir puikiausioje svetainėje, kurios nė vienas iš pagarsėjusių artistų, aplankančių Danvillę, neaplenkia. Svetimtaučių ne daug tebuvo ant koncerto, bet ant rytojaus visi, išgirdę atsišaukimus buvusiųjų ant koncerto, ypač perskaitę vietiniuose laikraščiuose nepaprastą musų dainiaus pagyrimą, gailinos, kad ant koncerto nebuvo.

Lietuviai buvę ant koncerto, visi nesvietiškai buvo užganėdinti, ir laike p. Petrausko giedojimo (ypatingai laike giedojimo lietuviškų dainų) ne iš vieno tikro patrijoto akies riedėjo pasididžiavimo ir džiaugsmo ašaros.

Westvillės lietuviai, išreikšdami dainiui savo dėkingumą — paaukavo labai gražų pundelį baltų žiedų, suristą puikiu šilkiniu kaspinu, su parašu: "Nuo Westvillės Lietuvių". P. Petrauskas apturėjo ir kitą labai dailų, raudonai liepsnojančių erškėčių bukietą — su parašu: "Nuo Trio". Gaila, kad ir pas mus daug didesnė dalis lietuvių tamsus ir nesuprantanti augštesnių pasilinksminimų, jiems kelio galas tai smuklė, kurioje save materijališkai ir morališkai naikina. Jeigu jau teip yra su smuklių lankytojais, tai ką jau besakyti apie anų valdytojus! Iš 20 su viršum lietuvių smuklininkų vargiai du atsilankė ant koncerto, kiti gi netik patįs nėjo, bet ir kitus savo brolius lietuvius atkalbinėjo, sakydami: geriau už tuos centus išsigerkime, o męs patįs balsiau padainuosime. Na ir dainuoja pas mus lietuviai garsiai, — neretai buteliais skaldydami vieni kitiems galvas ir nosis. Bet, męs Westvilliečiai, turėję laimę dalyvauti p. Petraukio koncerte, kurio balsas dar ir dabar tebskamba musų ausyse — turime viltį, jog jis ir ant tolesnio laiko musų neaplenks, o męs, skaitlingiau susirinkę, parodysime, kad pati duona ir rugštis paveiksle degtinės ir alaus musų nebeužganėdina, bet ir męs jau reikalaujame ir jieškome peno, kurį apšviestesnės tautos jau nuo seniai renka iš dailos.

Kun. K. Skripka.

IŠ WESTWILLE, ILL.

19 d. lapkričio, einant į darbą, patiko nelaimė Ignacą Šmeikauclą: pagavo jį trukis ir sudraskė į šmotus.

Velionis prigulėjo į Šv. Juozapo D-stę. Kuną, su bažnytinėms apeigoms, palaidojo 21 d. lapkričio ant lietuviškų kapinių.

A. a. Ignas Šmeikauckas paėjo iš Kauno gubernijos, Raseinių pavieto, Andriejavo valsčiaus. Treti metai kaip gyveno Amerikoj. Lietuvoj liko jo moteris, vienas sunus ir dvi dukterys. Kas nori, giminės ar draugai, daugiau apie velionį žinoti, gali kreiptiesi antrašu:

Joe. Januševskis,
Box 128,
Westville, Ill.

IŠ PITTSTON, PA.

Iki šiam laikui pas mus lietuviški reikalai slenka sulyg septynių mielaširdingų darbų: "alkaną papeneti, trokštantį pagirdyti, nuogą pridengti, kalinį išpirkti ir tt." Ypatingai pastarame laike yra čia daug trokštančių, o jau kaliniai, tai be Dievo malonės turi brangiai mokėti už išsipirkimą. Pittstono miesto valdžia yra rankose katalikų airių, jie labai tiki į Dievą - doliarį. Bet apie Dievo prisakymus tegul rupinasi kunigai; aš noriu pranešti apie lietuvių darbus tautos labui.

27 d. spalių Draugystė Simano Daukanto apvaikščiojo dieną gimimo savo globėjo; Draugystė tą atminimą daro kiekvieną metą, buva kalbos, dekliamacijos ir tt. Šįmet teipgi buvo užkviesti kalbėtojai, bet su pasarga, kad į eiles kalbėtojų nepatektų nė vienas bedievis. Mat Draugystės akyse pasirodė didelė bedievystės šmėkla. Kalbėtojai pribuvo: Nakanskas, Kazakevičia, Valentinavičia ir Živatkauskas; apie bedievystę nė vienas nekalbėjo, išskyrus Živatkaucką. Jis sudrožė, teisingai ar neteisingai, musų kunigėliams. 10 d. lapkričio, kaip tuli sako, čia velnias atnešė Antonovą, kuris sukėlė didelį liarmą. Pasekmė Antonovo atsilankymo buvo, kad čia susitvėrė socijalistų kuopa iš 20 sanarių. Dabar daugelis lietuvių baimijasi, įpatingai vertelgos, kad socijalistai, susiorganizavę, neužgrobtų jų turtus.

S. L. A. kuopa vos kvėpuoja, T. M. D. kuopa, rodosi, užbaigė savo dienas, nes apie ją nieko negirdėti.

Gėda Pittstoniečiams, kad jie teip sunkiai miega.

Yla.

IŠ PHILADELPHIA, PA.

Skaitydami laikraščius, matom, kaip kitos tautos gėrisi savo garsiais artistais ir kompozitoriais. Męs lietuviai supratime muzikos stovime žemiau kitų tautų. Nors ir turime tautiečius, kurie sutaisė tulą skaitlių dainų, bet vis tai tik pradžia.

Philadelphijoj 5 metai atgal neturėjome lietuviškos muzikos nė baliams, dabar yra Orchestras, Benas, Kanklių Kliubas, Keturi Chorai: du bažnytiniai ir du tautiški: 10 kp. S.L.A. ir Socijal. partijos. Bažnytinis choras geriausias Richmondo dalyje; pietinėj dalyj bažnytinis choras silpnas, kadangi truksta gerų dainininkų. Socijalistų partijos choras dar jaunutis, tik pereitą vasarą susitvėrė, bet darbuojasi gana gerai.

Pavienių vaikinų ir mergaičių imančių lekcijas ant piano, smuiko, mandolinų ir ant pučiamų instrumentų, yra gana diktai. Choras 10 kuopos S. L. A. seniausias ir turintis dainų vertės 150 daliarių ir gryno pinigo $83.18, dabar stovi silpniausiai. Pereitą metą susirinkiman pribuvo vos penkios ypatos.

27 d. rugsėjo susirinkiman pribuvo ganėtinai vaikinų ir merginų, nutarė mokintiesi dainuoti. Mokyti paėmė Juozą Jurčukonį, studentą "Combs Conservatory of Music". Visi tikėjomės, kad turėsime gerą chorą. Bet, ant nelaimės, atsirado terp pašalinių ir pačių draugų biaurios kalbos, buk mokytojas paniekinęs visas merginas prigulinčias prie choro. Dėl tos priežasties pasidarė didelis liarmas tarpe vaikinų ir merginų.

Ant baliaus draugystės Petro Armino, 22 dieną lapkričio, ant New Academy salės, keletas draugių ir draugų, prisikalbinę pašalinius, susisėjo prie stalo. Merginos, išjuokimui mokytojaus tyčia biauriais balsais pradėjo dainuoti.

Dabar choras vėl likosi užmigdytas iki Naujų Metų. Sunku tarp lietuvių ką gero dirbti, nes tuojaus atsiranda priešai ardanti gerą darbą. Turbut, lietuvių jau toks likimas!

Dzukelis.

IŠ WATERBURY, CONN.

17 d. lapkričio kunigas P. Saurusaitis pagarsino, kad 18 diena lapkričio prasidės parapijos feras naudai bažnyčios, naujoj svetainėj Lietuviškò Politiškò Kliubo ant Green gatvės, o 19 d. lapkričio bus prakalbos, jog atvažiuos du svetimi kunigai kalbėtojai.

Visi susirinkom 19 d. lapkričio, tame skaičiuje buvo daug socijalistų ir laisvamanių svetainėj. Svetainėj betvarkė viešpatavo didžiausia.

Ant galo pasirodė kun. Saurusaitis su dviem svečiais. Pirma perstatė Bridgeporto Lietuviškos parapijos kleboną, neseniai atvykusį iš Lietuvos, o paskui kun. Žebrį iš New Britain.

Pirmas kalbėjo apie girtuoklystę, išrodinėjo blogas jos pasekmes, ragino prie blaivystės. Kunigas Žebrys kalbėjo teipgi apie blogus vaisius girtuoklystės, privedė keletą pavizdžių iš praeities. Po Kun. Žebrio kalbėjo vėl Bridgeporto kunigas apie musų tutos kilimą; ragino laikyties vienybės, saugotis ištautėjimo. Aiškino, kad po Vilniaus Seimui tapo išvaryti svetimtaučiai iš valsčių ir mokyklų, o pastatyti saviejie.

Paskui kalbėjo koks miesto perdėtinis angliškai, bet jo kalbą aš mažai supratau. Ant galo gavo balsą ten buvęs Antonov. Jis pagyrė musų kunigus, dėkavojo jiems už besistengimą naikinti girtuoklystę ir pridurė, jog ir socijalistai to reikalauja.

Toliaus aiškino, jog ją galima išnaikyti naikinant gėrymus dirbančias dirbtuves, įvedus socijališką tvarką.

Išgirdę žodį socijalistiška tvarka, ir kad kapitalistus reikia išnaikinti, kunigai subruzdo. Saurusaitis puolėsi sulaikyt Antonov, bet kunigo Žebrio sulaikytas, aprimo. Šoko Bridgeporto avelių ganytojas, sulaikė Antonovą ir pradėjo šaukti: pažiurėkit socijalistai kas dedasi Lietuvoj: dėl jų darbo kraujas liejasi upeliais visoj Rusijoj, moterįs su vaikais badą kenčia, moteris vyro vaikai tėvo netenka. Socijalistai eina su peiliais po kaimus ir piauna žmonis, atima jų turtą. Žmonės, sukurstyti, sudaužė monopolius, valsčių raštinės, o valsčiai bausmes turi mokėti. Męs, girdi, susirinkom apie parapijos ir bažnyčios reikalus pakalbėti, o ne apie socijalizmą. Bet apie parapijos ir bažnyčios reikalus nė žodžio ne buvo kalbėta. Antonovui ne davė kalbėti.

25 d. lapkričio Lietuvių Socijalistų Sanjungos kuopa parengė prakalbas su dainoms svetainėj Lietuviško Politiško Kliubo, atsakimui, dėlko kunigas nedavė kalbėti Antonovui 19 d. lapkričio.

Pirmiausiai choras padainavo marselietę. Paskui P. Antonovas savo kalboj užsipuolė ant kunigų, išrodinėjo blogus jų darbus, išvadino paleistuviais, vagiliais. Jis teipgi peržengė rybas, kaip ir kunigai.

Parapijonas.

IŠ BALTIMORE, MD.

24 d. lapkričio, 7 val. vakare, lietuviškoje svetainėje ant Barre str., atsibuvo prakalbos, surengtos visų Baltimorės draugysčių įsteigimui musų mieste Lietuviško knygyno.

Svetainė buvo pilna žmonių; visi klausė, iskiriant du girtuokliu, kuriuos reikėjo išmesti laukan.

Pirmiausiai lietuviškas choras padainavo dainą.

J. Vasiliauckas, savo kalboje darodinėjo, jog visiems lietuviams, be skirtumo partijos bei tikėjimo, reikia eiti iš vien, griebtiesi mokslo, kurį galima įgyti skaitant raštus; deltogi neatbutinai reikalingas knygynas.

Lietuviškas choras vėl dainavo. Antanas Galinaitis, baigęs Baltimorėje kolegiją "Loyolės", kuris už iškalbumą gavo kolegijoj porą auksinių medalių, savo kalboj nupeikė tuos, kurie prisiriša aklai prie jeib partijos, tik partijos reikalus gina. Jis darodinėjo, kad išganymas žmogaus moksle, be kurio negalima nieko naudingo nuveikti. Peikė tuos, kurie naikina tautos turtus; išnaikyti gali jeib vaikas padegęs ar bombą mezdamas, bet reikio vyro, kuris tą atbudavotų.

Priminė, kad senovėje lietuviai buvo narsus ir to nepaprastojo ir jis ne išnyks, kol lietuviai gyvuos.

Po kalbai buvo kolekta. Surinko knygynui 7.42. Laike kolektos vela choras dainavo.

V. Nagornoski išrodinėjo, kaip žmonės vargsta tik per savo ne susipratimą; o atsiradus organizatoriams bei vadovams, per daug jiems įtiki, patys nesistengdami suprast pamatinius dalykus.

Kiekvienas turi savo protą lavint, kiek tik gali, per skaitymą naudingų knygų ir laikraščių, o tada supras reikalus ir galės pastot vadovu kitų.

Vadovais gali but tik tie, kurie tirinėja per dienas ir naktis žmonijos reikalus ir gyvenimą. Toliaus aiškino, jog revoliucija turi but ne partyviška: visi darbininkai turi eit iš vien, nežiurėdami partijos bei tikėjimo, turi kovoti prieš šios gadynės surėdymą, kuris yra netikęs, bet kovot protiškai, ne vien žudyt ypatas; vieną nužudžius, atsiranda kits atkeršinantis visai nekaltiems milijonams žmonių. Girdi, pereina gadynė, kurioj pošką bombos ir browningai, ateina gadynė mokslo ir tik mokslas apkariaus svietą. Todėl veikime protu; protas tegul valdo mus, o tada sulauksime geresnių laikų! Mokslą galima įgyt tik skaitant geras knygas; todėl mums butinai reikalingas knygynas, kuriame talpintusi visokio turinio knygos, ar tai butų dvasiškos ar svietiškos ar kokios ne buk įtalpos, kad galėtų kiekvienas savo norus užganėdinti.

K. J. Baltrušaitis.

VINCO KUDIRKOS (KAPSO) JUBILIEJUS.

(Antrasai atviras laiškas į visumenę).

Kaip tikėjausi, rašydamas pirmąjį laišką į visuomenę (39 "Lietuvos" num.), nepasiliko jisai be atbalsio.

Aidu atsiliepė jisai brolių Amerikiečių širdyse, kurie ilgai nelaukdami, suskato prie darbo, kraudami aukas pastatymui paminklo V. Kudirkai (Kapsui).

Ne špižo, ne marmuro paminklą męs norim statyti tam musų tautos milžinui. Ne, męs norim gyvą jį sau statyti prieš akis — tokį koks jisai yra savo raštuose.

Kada jisai rašė savo raštus, jie mus negalėjo pasiekti. Tuomet dar siautė pas mus žiauri šiaurės žiema, viešpatavo tamsi naktis, ir tik velionys nenuilstančia ranka siubavo "Varpą", žadindamas mus giliai įmigusius.

Ar męs pažįstame tą paslaptingą varpininką, ar męs matom jo dvasios didumą?

Ne, męs jo nepažįstam, męs jo dvasios didumo nematom. Tegalima jį matyti dvasios darbų dideme. Galinga velionio stovyla stoja musų akyse jo raštus skaitant, kuriuosna jisai įdėjo tiek savo dvasios jiegų. Bet kad matyti velionį visame jo didume, turime žiurėti jo akimis. Turime surinkti kiekvieną eilutę, kiekvieną velionio brukšnelį, idant jisai stotų gyvas musų akyse.

Ponas P. Mikolainis, 42 "Lietuvos", mums pataria užsiganėdinti plačia velionio bijografija ir neišleistais dar raštais. Bet toksai paminklas ar bus vertas V. Kudirkos, "kuris (kaip pats gerbiamas autorius pripažįsta) paaukavo savo gyvenimą apšvietimui savo brolių?"

Toksai paminklas tai butų tik silpnas jubilijato, šešėlis, o ne gyva, galinga stovyla.

Jeigu męs neįstengtume išleisti visų raštų kruvoj, tai išleidimas kai-kurių, nors ir su plačiausia bijografija visai neatsakytų nė momento iškilmingumui, nė jubilijato nuopelnų prieš tautą didumui.

Aš, vienok, neabejoju, jog visuomenė nesigailės skatiko pastatymui paminklo jubilijatui, verto jo, — išleidimo visų jo raštų kruvoj.

Juozas Gabrys.

P. S. Aš jau pradėjau rinkti medegą V. Kudirkos (Kapso) bijografijai, tai-gi meldžiu visus turinčius kokius nors jubilijato laiškus, dokumentus ir šeip žinias pasiųsti laikraščio redakcijon.

Kiti laikraščiai teiksis atkartoti.

Laiškai Kudirkos, koki galėjo but Amerikos lietuvių rankose, keli metai atgal likosi pasiųsti vienam raštininkui, apsiėmusiam parašyti Kudirkos biografiją ir visą istoriją intelektuališko lietuvių judėjimo jo gyvenimo laikuose. Daug jo laiškų žuvo: rašytus draugams Maskolijoj, juos gavę, turėjo sunaikinti, žuvo daug laiškų ir rašytų į užrubežius, nes ir tie, kuriems buvo rašyti, priversti buvo vietą gyvenimo tankiai perkeisti ir grįžti Maskolijon, o važioti laiškus per rubežių buvo neparanku. Prieš mirtį Kudirka teip buvo įbaugytas, kad net rašydamas į draugus Amerikon, pridėdavo: "Laišką ne laikyk. Perskaitęs, sudegink!"

Panašias pasargas pridėdavo ir rašydamas viešuose reikaluose į ką nors Maskolijoj. Tame, rodosi, nieko įstabaus nėra. Juk jis dėl laike kratos užtiktų laiškų pateko, jau seergantis, Kalvarijos kalėjiman, ir tai, kaip pats sakė, ne už savo kaltę.

Reikia dar pridurti, kad terp laiškų, ypač uždedant "Varpą", iš Varšavos, yra ir ne jo rašyti, tik jo perrašyti. Paveikslan, jam mirus, D-ras Basanavičius pagarsino Kudirkos laišką jam rašytą. Tuom tarpu jis buvo ne Kudirkos rašytas, tik jo perrašytas ir pasiųstas, kur reikėjo.

Red.

REVOLIUCIJA LIETUVOJ IR MUSU REVOLIUCIJONIERIAI.

I.

Perskaitęs p. Grigaičio straipsnį: "Lietuviai! ar gerais keliais einame priekyn?", tilpusį 39, 40, 41 ir 42 "Lietuvos" numeriuos, skaitau savo pareiga imtis plunksnos, idant atitaisyti kai-kurias p. Gr. klaidas.

Pirmiausiai turiu patėmyti, jog nėsu skaitęs p. Šliupo brošiuros: "Lietuviai! ar gerais keliais einame priekyn?" ir užtatai nemanau leistis į polemiką dėlei p. Šliupo išvadžiojimų, apie kurių klaidingumą ar teisingumą, neskaitęs pačios brošiuros, nieko pasakyti negaliu. Bet kadangi p. Gr. savo replikoj užkliudo daugybę visuomenės klausymų, teip juos savotiškai argumentuodamas, ar visai neargumentuodamas (nors p. Šl. ir smarkiai nubara už argumentų stoką), — tai aš pasistengsiu čionai išrodyti klaidingumą p. Gr. argumentacijos, kur ji yra ir nurodyti jos stoką, kur tėra vieni nuogi tvirtinimai.

Visa p. Gr. replika remiasi ant šių pamatinių tvirtinimų: 1) Lietuvos socijaldemokratams priguli visos Amerikiečių dedamos Revoliucijai aukos, 2) socijal demokratai — ne "cicilikai", 3) valstiečiai - ukininkai — atžagareiviai (čia autorius pats sau prieštarauja, bet apie tai paskui), 4) Lietuvos socijaldemokratai — ne priešai lietuvystės; na ir ant gało pagalios p. Gr. neužmiršta apdrėbti purvais ir pačią autoriaus ypatą. (Kadangi męs išmoksime polemizuoti, nekliudydami ypatų?!)

Aš visai ne manau ginčytis čia su p. Gr., kam tur tekti Amerikiečių dedamos Revoliucijai aukos, bet noriu tik išrodyti visą keistumą jo darodinėjimų. Ne tik p. Gr., bet ir kiti socijaldemokratai mėgsta pasigirti, ėsą vienintėliais Lietuvos revoliucijonieriais. Darodyt jie to nedarodo: mano, turbut, kad visiems ir teip aišku.... o, rasi, ir darodymų trūksta.

Jeigu, ištiesu, Lietuvos socijaldemokratai vienintėliai revoliucijonieriai, tai jie, kaipo toki, turėjo atlošti jei ne visam Lietuvos judėjime, tai bent svarbiausiam jo momente vadovaujančią, svarbiausią rolę.

Pažiurėkim gyveniman, ar ištiesų teip buvo.

Svarbiausiu momentu visame Lietuvos judėjime, be abejonės, buvo Didysis Lietuvių "Seimas" Vilniuje 21, 22 lapkričio (4, 5 d. gruodžio) 1905 m., — jisai sukėlė augščiausią revoliuciją Lietuvoje.

Pažiurėkime, kokią rolę lošė tame "Seime" ir paskui, kilus revoliucijos audrai Lietuvoje, musų socijaldemokratai.

Pradėsiu nuo pradžių. Kuomet buvo sumatyta sušaukti Lietuvių "Seimas", buvo pakviesta nuo kiekvienos partijos po 2 atstovu į "Seimo" organizacijos komitetą. L. S. D. atsisakė dalyvauti tame organizacijos komitete, nėsa, sulyg jų nuomonės, tai buvo bergždžias darbas (Tas gerai liudija nuvokimą politiško momento dvasios). Visas parengiamasis darbas sugulė ant kitų partijų atstovų ir bepartyviškų ypatų. Didelę prirengiamojo darbo dalį paėmė ant savęs susiorganizavęs tuomet "Lietuvos Valstiečių Sanjungos" organizatorių buris (Žiurėk to burio atsišaukimus tilpusius "Viln. Žin." Lapkr. m. 1905 m.), kurio nariai, su tam-tikrais atsišaukimais važinėdami po Lietuvą, ragino valstiečius į "Seimą".

Artinosi pati "Seimo" diena. Iš visų pusių pludo valstiečių minios į Lietuvos sostapilį. Pamatė dabar musų "revoliucijonieriai" padarę klaidą, atsisakydami dalyvauti "Seimo organizacijos komitete. Norėdami atitaisyti klaidą, musų "revoliucijonieriai" nusprendė atidaryti "Seimą" ankščiau paskirto laiko revoliucijonišku keliu (kaip ir išpuolė "tikriems revoliucijonieriams"). Mat patsai "Seimas" buvo paskirtas lapkričio 21, 22 d., bet delegatai ir šiaip svečiai buvo kviečiami atvykti diena anksčiau, 20 d. lapkričio, idant suspėti ir ant lietuvių vakaro. Taigi 20 lapkr., tuojaus pasibaigus vakarui, musų revoliucijonieriai ir bandė pradėti "Seimą", idant iš syk pažaboti minią savo hegemonijos (vadovavimo) brizgilu ir nujoti ant jos į revoliuciją.

Bet iš to nieko neišėjo. Musų "revoliucijonieriai tik savę diskreditavo minios akyse. Vienok jie vis da nenustojo vilties užmesti "Seimui" savo hegemoniją; ant rytojaus, organizacijos komitetui atidarius "Seimą", socijaldemokratai maloniai pasiulė į pirmininkus savo kandidatą. "Seimas", atmetęs jį, išrinko pirmininku vyrą bepartyvišką, bet turintį tikrus nuopelnus prieš tautą.

Tas, žinoma, neišpasakytai nepatiko musų "revoliucijonieriams" ir jie toliai šaukė, rėkė ir trukdė "Seimą", kol jų "revoliucijoniška" garbė ne tapo pakakinta tuom, kad viens socijaldemokratas tapo išrinktas pirmininko pagelbininku.

Visame Seimo bėgyje musų socijaldemokratai pasiliko tikri sau,, ir čia jie buvo "revoliucijonieriais", nuolat desorganizuodami "Seimo" tvarką. Nors, kaip pats p. Gr. pripažįsta (40 "Lietuvos" num.), jų ten buvę "apie trečdalys", o aš tikrai galiu pasakyti, jog jų seime buvo vos dešimta dalis, bet obstrukcijonistams nedaug reik, pakanka turėti gera gerkle ir daug "civiliškos" drąsos.

Nestebėtina, jog jau pirmoje dienoje "Seimo" posėdžių musų "revoliucijonieriai" visiškai nustojo seimininkų simpatijos, nes jau perbrutališkai, savo papročiu, visur lindo ir peraiškiai jau stengėsi pažaboti minią, ypač valstiečius.

Seime nesisekė labai musų "revoliucijonieriams", jie tikrai tikėjo patrauksią savo pusėn valstiečius. Bet valstiečiai parodė gan didelį politišką susipratimą, jie suprato, jog socijaldemokratai ne tinka jiems į vadus. Atskirame posėdyje, 22 lapkričio (5 gruodžio) 1905 m. Valstiečiai, skaitliuje apie 800 (iš 1000 dalyvavusių seime Valstiečių) apsvarstę savo padėjimą, priėmė tam-tikrus nutarimus ir pamatavo savystovią organizaciją "Lietuvos Valstiečių Sanjungą", tų nutarimų įvykdymui gyveniman.

Čia jau musų "revoliucijonieriai" galutinai turėjo persitikrinti, jog jų giesmelė "Seime" atgiedota: jie neįstengė patraukti savon pusėn galingiausios seimo dalies — valstiečių. Hegemonija (vadovavimas) išsprudo jiems iš rankų.

Tokią tai rolę lošė Lietuvos socijaldemokratai Pirmamjam Lietuvių "Seime".

Aš šiek-tiek ilgiau apsistojau ant "Seimo", nes jisai, kaip žinome, buvo pirmu aktu revoliucijos Lietuvoj. Visos politiškos Lietuvos srovės susikoncentravo Vilniaus miesto rume (kurį Vilniaus miesto taryba buvo paveduši Lietuvių Seimui). Čia buvo atstovai visų Lietuvos luomų, čia susikristalizavo politiškoji Lietuvos mintis, išsireiškusi gande:

Šalin rusų caro valdžia!

Lai gyvuoja Lietuvos autonomija!

Jog tai buvo ne tuščias gandas-šauksmas, tai mums parodė gyvenimas.

Ne spėjo praeiti nė poros savaičių po Seimui, kaip rusų valdžia teliko Lietuvoj didesniuos miestuos. Sodžiuos, bažnytkiemiuos, mesteliuos rusų valdžios neliko nė ženklo: policija nuginkluota, rusai-mokytojai išvaryti, teismai uždaryti, senoji valsčiaus vyriausybė, laikinsi rusų pusę, atstatyta, o jos vieton išrinkta nauja lietuviška valdžia.

Bet kaip-gi tas viskas atsitiko?

Jeigu paklausyt p. Gr. ir jo draugų, tai išeitų, jog tai vis buvo darbas vienintėlių musų "revoliucijonierių" — Lietuvos socijaldemokratų.

Idant pamatyti, kaip tas atsitiko, grįžkime prie "Seimo".

Vilniaus "Seime" tik susikristalizavo politiškoji Lietuvos mintis, bet reikalinga dar buvo nutiesti nuo Vilniaus Seimo vielas, kurios elektriškąją kibirkštį ten iškeltą butų pravedusios į miną.

Tuomi vielų tinklų ir buvo čia jau užsimezgusi "Lietuvos Valstiečių Sanjunga". Pasistengsiu darodyti šitą faktais.

Valstiečiai — tai tasai pamatinis klodas, ant kurio gali šiandieninė Lietuva. Ar galimas koksai platesnis, gilesnis perversmas Lietuvoje be pajudinimo to klodo? Kiekvienas, liogiškai protaujantis, atsakys: "Ne".

Taigi, ar galėjo musų socijaldemokratai, besiremiantiejie vien ant darbininkų-proletarų luomo, sukelti revoliuciją Lietuvoje?

Ne, negalėjo.

Lietuvoj, kaipo krašte su menka pramone, darbininkų-proletarų labai mažai, o ir tie pats, ką yra, susideda tankiausiai iš miesto gyventojų — žydų ir lenkų, ar sulenkėjusių lietuvių; pirmiejie (žydai) priguli tankiausiai prie žydų socijaldemokratų organizacijos "Bundo", antriejie prie yvairių lenkų organizacijų (S. D. Kr. P. i d. ir P. P. S.). Pasilieka dar dvaro ir sodžiaus darbininkai—tai vienintelis kontingentas, iš kurio L. S. D. gali rekrutuoti savo armiją. Bet šisai gaivalas, sulyginamai, neskaitlingas ir labai tankiai pasiduodąs organizacijai, ypač sodžiaus darbininkai (bernai), nėsa išskirstytas ant didelio ploto, negali tankiai susirinkti.

(Pabaiga bus.)

PINIGINIS KRIZIS AMERIKOJE.

Tai paprastas daiktas, kad, išnetyčių pakilusi audra, ilgai neužsilaiko, ir juo smarkiau siaučia, juo trumpiau laikosi. Teippat atsitiko ir su neseniai pakilusia Amerikoj nusiminimo viesula, kurią sukėlė piniginė audra: iš syk nugązdino ji gyventojus, ištraukė ir pakampius paslėpė pinigus, sutrukdė pramonę, sunaikino gerovę tukstančių vargdienių darbininkų ir išplatino po visą šalį neužsitikėjimą ir nusiminimą. Bet ta audra, pačiu savo smarkumu, sau galą padarė.

Toj valandoj, kada piniginis šturmas pradėjo terioti visą kraštą, pakilo prigimtas Amerikos turtingumas ir dvi galybės susirėmė. Buvo tai kova dviejų galybių — vilties ir neužsitikėjimo. Kova ta užkliudė daugelį žmonių; tuliems New Yorko ir kitų miestų bankininkams, be abejonės atsieis kalėjimuose metavonę atlikti. Kiti, pakilus audrai, bijodamiesi teismo dienos, pats nusižudė, patvirtindami žinomą musų priežodį, jog "Nuodėmė nepasilieka be atpildymo".

Dabar Amerika vėl atsigavo nuo išgąsčio, ir pamažu viskas grįžta į paprastas vėžes.

Auksinių ir sidabrinių pinigų yra dabar Amerikoje daugiau, negu buvo prieš piniginį krizisą. Milijonų doliarių vertės aukso atgabeno iš Europos, o Jungtinių Valstijų pinigų mušyklos dieną ir naktį muša naujus auksinius pinigus. Philadelphios mušykla prikrauta auksiniu "bulionu" (šmotų aukso, iš kurio muša pinigus); jo ten yra už šešiasdešimtis milijonų doliarių; naujos mašinos tapo pastatytos, bet jos negali suspėti atmušti

tiek pinigų, kiek reikia. Tie nauji šaltiniai: Europos pinigai ir naujai atmušti, padina žymiai pinigus esančius bėgije, o dar randas iš iždo paskolino tuliems bankams milijonus auksinių doliarių. Dar didesniam sustiprinimui Amerikos kredito, išleido penkias dešimtis milijonų doliarių vertės 2 procentinių Panamos kanalo bondsu, ir šimtą milijonų doliarių vertės 3 procentinių rando certifikatų. Tie bondsai mėgina ištraukti iš užkampių paslėptus neužsitikinčių žmonių pinigus, ir varyti anuos į bėgį. Tokiu budu, išsiblaškius paskutiniems debesiams, praėjus piniginei audrai, ir sugrįžus paprastiems laikams, pamatysime Amerikoje daugiau pinigų, negu kada nors jų čia buvo.

Praėjusią sanvaitę Amerikos bankininkai turėjo Chicagoj susivažiavimą ir ramiau žiurėdami į ateitį, išreiškė nuomonę, kad už poros sąvaičių bankai galės sugrįžti prie paprastų piniginių operacijų, tai yra, sugrąžinti chekius išleistus Chicago Clearing House Association, ir išmokinėti žmonėms pinigus ant pareikalavimo, be 60 dienų pareikalavimo, kas dabar reikalaujama apsaugojimui bankų. Bankininkai mano, kad jau dabar galima butų grįžti į paprastas vėžes, bet tas daryti butų neatsargu, nes neužsitikėjimas žmonių dar ne visiškai išsiblaškė.

Tokia audra, kokią matėme, buvo reikalinga pastatymui bankų ant geresnių pamatų. Tiesos ir tvarka tulų banku buvo nevisiškai tinkamos. Randas, ne turėdamas atsakančios priežasties, irgi nebegalėjo kišties į visus dalykus. Dabar, kada baisus šturmas užgavo skaudžiai visą tautą, ji nuodugniai užsiėmė sutvarkymu visų savo reikalų. Pirmutiniu vaisiu to bus, be abejonės, įsteigimas Centrališko rando banko, ir gal but, įsteigimas krasos kasų, kokios jau seniai yra Europoj, į kurias kiekvienas be baimės galės savo pinigus sukrauti, ir tokiu budu kiekvienas centas šelps pramonę ir vaizbą.

-J. J. H.

IŠ VISUR.

‖ Nuo 30 d. spalių 1905 metų iki 1 d. lapkričio šių metų Maskolijos kariškiejie teismai pasmerkė mirtim 2717 ypatų. 3268 ypatų pasmerkta 29523 metams kalėjiman, 605 ypatos sunkiems darbams Siberijos kasyklose; 11186 ypatos pasmerktos 13162 metams kalėjiman. Kariškiejie teismai nubaudė 1114 laikraščių redaktorių. Uždaryta 978 laikraščiai, o kiti užmokėjo bausmėms 240000 markių. Pradžioj lapkričio mėnesio vien Peterburgo kalėjimuose sedėjo 6000 politiškųjų prasižengėlių. Na, argi dar reikia aiškinti, kad caro valdžia su krašto ukėsais elgiasi puikiai, rupinasi žmonių gerove!

‖ Prusų seimui rando paduotas sumanymas daleisti kolionizacijos komisijai rytinėse Prusų provincijoje priverstinai išpirkti žemę nuo lenkų savininkų ir ją padalinti vien vokiečiams. Ar tokiam kvailam ir tikrai neteisingam sumanymui pritars Prusų žmonių atstovai seime, ne žinia. Tokio biauraus darbo ir laike didžiausio persekiojimo nedryso griebtiesi nė Maskolijos valdžia Lietuvoj ir Lenkijoj; gal vėliau pradės ir Maskolija mėgždžioti ir tame Prusus. Išpirkimui žemės nuo lenkų randas nuo seimo reikalauja 87 milijonų doliarių.

‖ Stolypin, susirinkime trečiosios dumos, apreiškė, jog Maskolijoj tik caro neaprubežiuota valdžia gali laimę atgabenti; jog duma neprivalo kelti naujų sumanymų, teisių, bet perkratinėti vien ministerių jai paduotus rando sumanymus. Pagazdino jis ir panaikinimu universitetų autonomijas. Jo aiškinimus dešiniejie priėmė rankų plojimais, o kairiejie švilpimu.

‖ Barcelonoj, Išpanijoj, greitasis trukis iš Valencijos, su daugeliu pasažierių, nupuolė nuo tilto į upę. Prigėrė 12 ypatų, o 22 tapo sunkiai sužeistos.

A. Niemojewski.

Revoliucijos žmonės.

— Jurai, peržiurėk tėvo kanceliariją!

Juras sudrebėjo, akyse sužibo šviesa, greitai nuėjo paskui motinos. Ji įvedė jį kanceliarijon, kuri buvo apstatyta lentynomis nuo grindų ligi lubų, nurodė, kur kas yra, paskui išėjo, užrakino duris ir raktą ant krutinės paslėpė. Paskui per tulą laiką apeidavo visas duris ir klausėsi. Po keleto valandų Juras lengvai pabarškino. Motina išleido jį. Juras laikė rankose diktoką popierių pluoštą.

— Juk to taip neneši?

— Paslėpsiu po marškiniais.

Motina išėjo iš kambario, jis gi apsikrovė popieromis. Sugrįžusi, paklausė jo:

— Jurai, ar geras tavo ginklas?

— Geras? Turiu, bet ne kam tikęs.

— Duosiu tau vieną tėvo brauningų.

Parodė jam dailų revolverį. Juras apžiurėjo ir paslėpė. Trumpai atsisveikino. Pati motina išleido jį per vartus, kad neatkreipti kiemsargio atidžios. Dar nesuspėjo užlipti ant laiptų, kaip staiga išgirdo gatvėje skubius žingsnius ir keletą vienas po kito šuvių. Akimirksnyje visi namai sujudo. Uždarė duris, pribėgo prie lango, pažvelgė. Tačiaus, neveizdint į ramumą, neveizdint į savęs valdymą, jos akįs lyg kad paraližuotos buvo. Keletą kartų paspaudė elektriškojo varpelio saguti. Bet tarnas neatėjo. Išėjo ant laiptų. Vartai buvo atviri, už vart girdėjo, kaž-keno balsai.

— Aleksej! — rusčiai sušuko.

Iš gatvės atbėgo pusiau apsitaisęs tarnas.

— Kas ten atsitiko? — paklausė jo rusiškai.

Tarnas atsakė, kad nušautas kaž-koks žmogus, kaip rodos, slaptosios policijos ajentas. Guli jis ant gatvės kertės. Telefonu, šaukiama policiją ir Greitąją Pagalbą. Kaltininkas pabėgo.

Į keletą dienų revoliucijoniniai laikraščiai atspauzdino visą eilę slaptų aplinkraščių, demaskuodami valdžią ir jos neva tai konstitucijinius sumanymus. Tas didelį trukšmą sukėlė. Iš popierų taip sumaningai mokėjo pasinaudoti, kad valdžia jokiu budu negalėjo užklupti ant valdininkų išdavybės pėdsakos. Tas atsitikimas pasėjo neištikimybės grudus tarp viršininkų ir pavaldinių, tarp šefų ir sekretorių. Sutaisė keletą kratų, bet jos nieko nepaaiškino. Juro tėvas vis dar buvo Peterburge, Telegrafavo į jį, ar negalėtų pasiskubinti sugrįžti atgal. Tuo tarpu perkrėtė namus nerevoliucijonierių, bet įvairių viršininkų ir jų pagelbininkų, paskui namus geriausių jų draugų, pagalios tų draugų draugų namus ligi dešimto vandens po tų santikių kisieliaus, praleizdami veltui laiką ir sėdami nepasitikėjimą. Legališkoje spaudoje pasirodė komentariai prie tų valdiškųjų aplinkraščių, lygino juos su manifestu ir kaskart labiau užpuldinėjo ant administracijos, išrodant, kad ji priešinas valdžios nuomonėms ir norams. Tat buvo toks gošlus pasipiktinimo ir teisybės apsireiškimas, kad jokiu budu jo sustabdyti negalima buvo. Butų reikėję uždaryti visus laikraščius, tuomet gi, žodžio laisvę pripažinus, butų pakilusi audra ne tik ant vietos, bet ir visoje Rusijoje, kuri kas-kart balsiau rėkė, kad iš Lenkijos padirbdė akademiją įvairios ryšies administracijos cariukų auklėjimui. Iš kitos vėl pusės laikraščiai pradrįso, peržengė visas biurokratų manomas galimomis ribas ir matydami, kad už tą atsakyti nereikia, vis labiau pradėjo užpuldinėti. Taip vadinamiejie nelegališkiejie laikraščiai neturėjo ką sakyti, nes tą pat sakė legališkiejie ir daug greičiau ir plačiau platindamiesi už revoliucijoninius. Varšava per trumpą laiką iš konspiratyvinės pasidarė drąsiai atvira. Iškilo begalės pajuokos laikraščių, atvirų laiškų, vaikėsai balsiai šaukė gatvėse: "Konstitucijos apraudojimas.... Labai dailus laiškelis.... Keturesdešimtį skatikų" — "Kazokų konstitucija ant Teatro Pliaciaus" — "Kurjer Codzienny". Lenkų socijalistų partijos organas, — "didelis valdžios barimas". Tat toks buvo staigus laisvės apsireiškimas, kad valdžia visiškai neteko galvos ir tulą laiką į nieką nesikišo. Tas tačiaus turėjo ryšį su atsitikimais, kurie apsireikšdavo visoje valstijoje. Revoliucijonieriškai Rusijai prabilus, Varšava atšaukė ištrėmimo nutarimus, kurie tuo laiku buvo išduoti. Užgautas viršiausias įgaliotinis pasiuntė Peterburgan telegramą, aštriais žodžiais išmėtinėdamas, ant to gavo šifruotą telegramą, kuri pranešė, kad valdžia tyčia taip daro, norėdama, kad revoliucijonieriai apsireikštų, nesuprazdami laiko, nes paskui bus lengviau juos visus išgaudyti. Įgaliotinis atsakė paprasta telegrama, kad tie paaiškinimai pilnai jį pakakina. O revoliucija? Ta, ant nelaimės, patyrė — pervėlai.

Juras vėl pražuvo. Šnabždėjo draugai tarp savęs, kad jis agituoja tarp kareivių. Pasitikėjimas, kad kariumenė pristos prie revoliucijonierių, nuolatos augo. Naktimis prieidavo prie sargybų socijalistai. Ant sargybos stovįs kareivis dairėsi neramiai, paskui klauzdavo:

— Ar tiesa, kad žmonės visur pradeda judėti?

— Teisybė — skambėdavo atsakymas.

— Ar tiesa, kad kariumenė vienur-kitur pristoja prie žmonių?

— Teisybė — skambėdavo atsakymas.

— Tai duok atsišaukimus, tiktai greit,—tardavo kareivis ir slėpdavo visą pluoštą atsišaukimų rankovėje.

Juras susipažino su Bundu ir su socijališkaja demokratija; tuodvi partiji atsižymėjo sumaningumu agituoti tarp kariumenės. Ypač rusų žydės imponuodavo Jurui inteligentiškumu ir drąsa. Nepaprastas apsireiškimas, jog tos moters, neveizdint į blogą žodžių ištarimą, prie pirmo prakalbėjimo "bhatia saldaty", nesukeldavo kareiviuose mažiausio antisemitizmo apsireiškimo. Visiškai atžagariai, antisemitizmas dingo visai. Revoliucija numalšino jį. Kuomet vieną kartą Juras užėjo pas tulą Varšavos sankrovininką ieškas revoliucijos reikalams rinkdamas, tasai išėmė dešimtį rublių auksu ir tarė:

— Pons revoliucijonieriau! Aš labai mielai duodu tą dešimtį rublių ir tai auksu, nors šiandien nieks aukso iš rankų neleidžia. Duosiu mielai ir kitą kartą, jeigu reikės, nes esu labai ponais revoliucijonieriais ir jų veikimu pakakintas. Kuomet seniau eidavau miestu, tai by koks pasileidėlis mane stumdydavo, turėdavau pasitraukti iš kelio į gatvės vidurį ir dar šaukė iš užpakalio: tu paršivas žyde.... Dabar gi, kuomet aš, senas žydas, einu sau, tai visi pasileidėliai pasitraukia iš kelio. Dabar aš labai mėgstu vaikščioti po Varšavą. Nes man gali atsitikti tik tas, kas visiems. O tai yra didelis ponų revoliucijonierių nuopelnas ir tą aš moku apkainoti".

Juras išklausė rimtai, dargi nenusišypsojo, nors labai tą padaryti norėjo. Nors tasai etiškas minių pasikėlimas nepaprastai jį džiugino, diena iš dienos tapdavo rustesniu. Popieras suspėjo per vieną ištikimiausių draugų dar prieš tėvui sugrįšiant sugrąžinti motinai. Tėvą Peterburge sutiko kaž-koks nemalonumas, taigi sugrįžęs, neatkreipė atidžios į mažą netvarką, kuri pasidarė jo kabinete. Motinagi, norėdama visiškai užtrinti pėdsakas, sumanė atnaujinti kanceliariją, o tokiuose atsitikimuose netvarka lengvai išaiškinama. Tokiu budu dingo visos revoliucijonierių atsilankymo raudonsiulių kanceliarijoje pėdsakos. Juras visiškai ramus buvo — motinai niekas negrumojo.

Bet atėjo laikai, kuriais partija nereikalavo stropaus "bojuvkos" darbo. "Einame tolyn", buvo kalbama. Ką turėjo reikšti tas "tolyn", tuo laiku nebuvo tvirtai apibrėžta. Galų-gale Juras neturėjo darbo. O tas kankino ir baugino jį tuo, kad ateis laikai ne jam, ramių laimėjimų laikai, parlamentariškų kovų, teisių išvogimai, kaip jis sakydavo — "austrijietiški laikai", kuriais jo, konstitucijinio žandaro sunaus, gyvenimas butų daug prakeiktesnis. Juras nejautė savyje jėgų gyventi.... tokiais laimingais laikais.

Vieną kartą per kiaurą naktį negalėjo sumerkti akių. Pradėjo filozofuoti.

Žmonės turi valgyti. Ekonomiškos teorijos tam tikslui, kad žmonės turėtų ką valgyti. Žmonės turi vesti ir vaikus turėti. Žmonės turi turėti bet-kokią visumenišką tvarką. Tam tikslui yra teisės, teismai, dargi kalėjimai. Žmonės turi buti protingi. Tam tikslui yra mokyklos, universitetai ir egzaminai.

Tai tokie paprasti ir podraug nepaprasti dalykai!

Nes ką bepradės su savim žmogus, kuris turi vėlę? Vėlė sako: Taip manėte? o aš to nenoriu. Vėlė sako: taip nutarėte? manęs tuomet su jumis nebuvo. Vėlė sako: šventa visumenės tvarka? spjauti man ant jusų šventos visumeniškos tvarkos.

Ir Vėlė daro revoliuciją.

Išlošia. Ir kas gi? Įvyksta nauja visumeniška tvarka ir aiškus dalykas, šventa tvarka. Naujos teisės, nauji teismai, pagerinti kalėjimai ir sumaningesni egzaminai. Vėlė kelia maištą. Salyn su ta vėle. Tu amžinai keltum tik revoliuciją.

Ir rodos, vėlei nėra pasaulyje vietos. Nėra vietos vėlei jokioje visumeniškoje tvarkoje, jokiose teisės sistemose. Vėlė kaip vėjas, gali aštuonis sykius per dieną permainyti savo putimo pakraipą.

Bet kalta tam visumenė, kad gimsta vėlė ir nenor nusilenkti prie jos tvarkos? Vėlė skaudžia visumenę. Vėlė nelaiminga ir kitiems nelaimes neša.

Vėle, kas bus su tavim?

Taip galvojo visą naktį Juras ir ryto metą tarė sau:

— Matomai vėlė yra tam, kad padarytų revoliuciją, o paskui eitų sau....

Paskui pakreipė tą mintį stačiai į save:

— Vėle mano! Ar tik kartais nesuskambino tau trečią kartą varpelis?....

Bet revoliucijos ratas vėl apsisuko ir išspaudė naują ir kruviną vėžę. Ginkluotas sukilimas, kursai vis labiau valstijos pakraščiuose platinos ir jau žengė į tikrąsias rusų gubernijas, privertė valdžią griebtis atkakliausių priemonių. Vėl miesto gatvės apsiliejo žmonių krauju. Nervinga Varšava, ant kiekvieno šauksmo atsiliepiant, pirmutinė pradėjo rengti manifestacijas. Vieną dieną susirinko didelė minia Novo-Senatorskoj gatvėje. Aišku, kad Juras su savo draugais ėjo prišakyje. Ištiesė raudoną vėliavą. O nes minioje daug jaunumenės buvo, revoliucijinės dainos skardžiau, negu visuomet, skambėjo. Neveizdint į tą, kad jau tiek demonstracijų buvo, su kuriomis kiekvienas susigyveno, minia buvo tikro karščio apimta. Tačiaus tasai karštis nepasiekė anų dienų augštybės. Staiga pasirodė policija, kariumenės buriu vedina. Pakilo sumišimas. Jaunumenė stačiai pasistatė. Policija kaž-ką sugriebė, norėjo areštuoti. Viena akimirksniu įvyko vienas tų revoliucijos paroksizmų, kuris ligi nepažįstant perkeičia žmones. "Streikas, streikas", pasigirdo iš visų pusių. Pradėjo sulaikyti tramvajus, nukinkyti arklius, liepsnojančios akįs, veidai susiraukė ir sužibo juose atkakli maišto kibirkštis. Kariumenės burys visai šaltai atsinešė į tą ir dargi, ilgai negalėdamas, užsidėjo šautuvus ant pečių ir nuėjo. "Ura, kareiviai!" šaukė iš visų pusių. "Jųs su mumis" — šaukė į juos. Bet policija dar tampėsi su revoliucijonieriais. Bet miniai prispyrus, turėjo atsitraukti. Kaž-koksai nuovados anstolis, bėgdamas į Pliac Bankovy pusę, išsitraukė revolverį ir pradėjo šaudyti. "Mirtis jam"—suužė minia. Visi pradėjo vytis. Minios prišakyje bėgo jaunumenė, raudoną vėliavą nešė gimnazistė. Juras bėgo šale draugų apstotas. Kitoje pusėje Pliaciaus ties Banku stovėjo kareivių burys. Bėgąs anstolis pamojo ranka. Kareiviai palenkė šautuvus, pasigirdo tylokas dundėjimas ir kulkos skrydo į minią. Pasigirdo keletas dejavimų. "Jurai, kas tau?" — Vaikinas pasilenkė veidu žemyn, susigriebė už krutinės, parklupo ant kelio. Draugai apstojo jį. Dar kartą pasikėlė, ištruko iš draugų ir revolveriu rankoje žengė keletą žingsnių pirmyn. Kareiviai vėl palenkė šautuvus. Minia išbėgiojo į visas šalis, Juras gi iš naujo keleto kulkų pataikintas, pargriuvo negyvas ant bruko.

Tuo pačiu laiku prie kareivių priėjo vienas senas aficieras, iškoliojo kareivius ir paliepė nuleisti kardus. Bet pribėgo anstolis ir gana šiurkčiai užsipuolė ant jo. Pakilo ginčas. Tuotarpu pliaciaus gilumoje rinkosi minia, augo kaip pavasario vandens ir pamažu artinos prie Juro lavono.

Juras gi, kulkų sudraskytas, gulėjo ant bruko tarp murmančios minios ir eilėn išsitiesusių kareivių. Yt kruvinas dviejų nelaimingų tautų sandoros slinksnis, valdžios viena ant kitos užsiundytų, gulėjo veidu į dausas nusikreipęs. Akis buvo stiklinės, veide ne vienas nervas nekrutėjo. Ar per tą kruviną slinksnį tiedvi tauti paduos rankas viena kitai broliškam suspaudimui? Ant toklausimo atsakys ateitis. Bet tas tikra, kad kiekviena idėja, kurią apliejo jos išpažintojų kraujas, turi gyventi, nes tam tik paėmė jų gyvastį, kad pati gyventi galėtų.

Jurai! Tu neveltui žuvai. Per tavo lavoną istorija eis naujomis vėžėmis. Varšava neužmirš tavęs. Mirtinoji tavo darbo dalelė eis su tavim į kapus. Bet ne ta nemirtingoji dalelė, ta neužčiuopiama, kurios nejveiks šautuvų kulko,s nė Aleksandriškosios Cytadelės patrankos. Ta nemirtingoji dalelė liks per neužmatomas toles ir skelbs šimtui tautų, vergijos pančius draskančių, kad Varšavoje buvo jaunas didvyris, Rusas, kuris galvą paguldė už brolybės ir sandoros idėją.

Kuomet žinia apie atsitikimą ant Banko pliaciaus paplito po miestą, pulkininkas rovė plaukus nuo galvos, nuplėšė ėpolėtus nuo pečių, keikė savo darbą, keikė tarnavimą, keikė carą ir ministrus. Motina, nieko nesakydama, greitai apsitaisė, įlipo į vežimą ir liepė važiuoti į atsitikimo vietą. Pulkininkas visą valandą siuto, paskui kitą valandą verkė kaip vaikas. Netrukus pradėjo telefonas skambinti. Tarnas pranešė, kad gubernatorius nor kalbėti su pulwininku.

— Pasakyk tam svolačui — suriko pulkininkas, — kad aš visai nenoriu su juo kalbėti.

Tarnas išėjo ir sugrįžęs pranešė, kad telefonuoja oberpolicmeisteris, išreikšdamas užjautimą.

— Pasakyk tam antram svolačui — suriko pulkininkas — kad aš spjauju ant visų jo užjautimų.

Tarnas tačiaus nesijudino iš vietos, stovėjo išsitiesęs kaip styga.

— Ko dar lauki?

— Jo ekscelencija ponas oberpolicmeisteris, drauge su jo ekscelencija ponu gubernatoriu liepė pranešti, kad važiuoja čion, norėdami išreikšti gilų užjautimą.

Pulkininkas nutilo. Paskui nušluostė ašarą, kuri ištriško ir tarė į tarną:

— Pasakyk, kad busiu labai dėkingas.

Tarnas išpildė paliepimą. Po valandėlės pašaukė jį pulkininkas ir nuleistomis akimis, paduodamas mundurą, tarė:

— Matai, Vanka, čia truputį ėpolėtai atplyšo, reikia prisiutį.

Tarnas paėmė mundurą ir nuplėštus ėpolėtus ir išėjo, pulkininkas gi vis neramesnis budamas, nukiutino paskui ir pridurė.

— Reikia su tuo siuviniu pasiskubinti, nes juodu turi gerus arklius ir greitai važiuoja.

Kuomet pulkininkienė pasuko iš Sviętokrzyška gatvės į Bagno gatvę, sutiko stebėtiną demonstraciją. Minia ėjo plikomis galvomis ir nešė du ženklu, vienas, išskėsta raudona vėliava, kitas — augštai viršui galvų iškeltas, krauju varvąs paltas. Kaž-kas jai pasidarė. Tuo pačiu kartu iš minios kaž-kas pamojo ant jos. Vežėjas, negalėdamas toliau važiuoti, turėjo sustoti. Kaž koks vaikinas įšoko į vežimą.

— Kur Juras? — paklausė pulkininkienė.

— Nuvežė jį ant Dzika gatvės — o ten — minių viršuje — jo paltas — naujas kovos ženklas.

Pulkininkienė visai ramiai išlipo iš vežėjo ir nuėjo pirmyn, tardama:

— Duokit pabučiuoti.

Minia prasiskyrė. Šnabždėjo patylomis:

— Motina, motina.

Ji gi drąsiai priėjo, apkabino sunaus paltą, paslėpė jame veidą — bet tuo pačiu laiku ukai apsupo jai galvą ir nusviro ant kelioliko rankų, kurios išvisų pusių tiesės prie jos.

Vertė K. P.

KOKS PRIVALO BUTI VAIKŲ AUGINIMAS IR AUKLĖJIMAS?

RANKIUS RAŠTŲ, PARAŠYTŲ D-RO J. ŠLIUPO.

(Tąsa).

GRAIKAI IR LIETUVIAI.

III.

(Kalba, laikyta Scrantone, Pa., 27. X. 1895 m.)

Graikų žemė, taip garsinga senovės gadynėje, viduriniuose amžiuose įėmė ne kaž-žin-kaip prakilnią vietą istorijoje; garsingu vienok buvo metas įėmimo Konstantinopolio per Turkus, 1452 — nės tuomet Graikų mokslinčiai pabėgo į vakarus Europos su savo mokslu ir knygomis ir davė pradžią **Humanizmui,** o namie likusiejie Graikai pateko Turkams vergijon. Vergija Graikų tautos traukėsi iki 1829 m., kada, kilus maištui, Graikai, — su pagelba kitų europiečių, — išsiliuosavo nuo Turkų priespaudos. Iš pradžių dėta daug vilčių ant Graikų tautos, poėtai dainavo apie Graikų pastangas, o politikos vyrai laukė, ar veik Graikija pribaigs gyvatą "marinamamjam žmogui", beje Turkų valstijai, ir ar veik kiltą vietą jims tarp valstijų rytuose.

Žinoma, per dideli buvo reikalavimai nuo 2 milijonų gyventojų šalies, kalnuotos, rods turtingos švinu ir geležim, bet ne javais.... Bet vis-gi Graikija daug ką sau padarė. Iš pradžių kiekvienas kaimas ir miestas ėjo savo keliu, neatbodami apie savo tautos reikalus. Politikierių visur buvo pilna, nėsa kiekvienas Graikas mėgsta daugiaus šnekėti negu veikti. Bet galiaus ministras Trikupis mokėjo valstijos reikalus pakreipti linkon vienybės. Athėnai, sostapilė, gražiai subudavota, yra sujungta geležinkeliu su Patras į vakarus, o su Larissa ir Saloniki į šiaurius. Laivų pristotė yra garsi ant salos Syra, kur pirklyba ir skaitlius gyventojų umai kįla. Athėnuose yra universitetas, lingonbučiai, 3 muzėjai, daugybė knygų krautuvių, ir labai daug dieninių laikraščių išeina, nors gyventojų nesiskaito nė į 60,000! Šiądien apšvietimas tvylo prieglobstyje valstijos, ir neretai dar užrubežyje randame Graikus besimokant svetimuose universitetuose. Bet ribos yra per siauros, idant Graikija galėtų išaugti į galingą valstiją: Graikija neturi didelės ateities be Ėpeiro, Macedonijos, Krėtos....

Kuomet krutėjimas Graikijoje nemenkas ant apšvietimo dirvos ir pakilimo augštyn kaipo tauta, tai tautiškoji idėja dar labiaus išsiplėtojusi tarp Graikų, gyvenančių po turkiškaja valdžia. Neseniai dar nutautinimas Graikų buvo didelis Trakijoje, Macedonijoje, Mažoje Azijoje. Ir kaip galima buvo gelbėtiesi? Turkų valdžia neleido jokių draugovių! Bet kada valdžiai prireikėjo pinigų, tai Graikai Konstantinopolio už pinigus nusipirko privilegiją įsteigti sau "centrališką kollegiją" 1861 m., kuri vėliaus pavirto į "Hellėnišką Philologišką Syllogos, arba Graikų Mokslo Draugiją. Tasai Syllogos stojosi centru viso Graikų judėjimo. Pasidalino jis į skyrius, kaip archiologišką, moksliškę, finansišką ir skyrių apšvietos. Išleidžia laikraštį "Praktika". Įpatingai tėmyti reikia Graikų rupestingumas apie apšvietą. Syllogos rupinasi steigti mokyklas vaikams ir mergaitėms, suteikia joms rankvedžius, duoda mokytojus, net kunigams seminarijas įsteigia ir kunigus po savo įtekme laiko. Į Syllogos priguli mokyti ir nemokyti, bėdini ir turtingi Graikai, tikinti ir netikinti, nėsa tai yra tautiška įsteiga!

Jau 1876 m. Syllogos turėjo 84 kuopas, visose Turkijos šalyse išmėtytas. Šiądien vienoj Macedonijoje yra apie 20 kuopų, kaip "Auklėjimo Brolija" Kozanėje, "Auklėjimo Draugovė" Dramoje, Nauzoje ir kitur. Deliachove tarp valupų Graikai buvo suvis nutautę ir savo kalbą užmiršę, bet kada ten tapo mokykla įtaisyta, Graikų dvasia ir kalba atsigimė.

Taip-gi Trakijoje Graikams darbas sekasi. Adrianopolyje įsteigta tapo skaitykla, knygynas, ir draugovė panaši į Syllogos. Heraklėjoje tarpe visai tamsių gyventojų kuopa tapo įsteigta ir darbas apšvietimo gausius vaisius atnešė.

Kuopos Mažoje Azijoje prasidėjo platintiesi nuo 1870 m., kada Trebizonde susirinko išeiviai iš Argyrupolio ir sątaravosi, kas reikia daryti, idant savo tėviškę pakelti iš nupuolimo. Mat 16-tame šimtmetyje Argyrupolis pražydęs buvo sidabro kasyklomis ir karavaniška pirklyba su rytų šalimis, kasykloms-gi išsisėmus, gyventojai išsiblaškė, ir likusių keli šimtai šeimynų gyveno varge, skurde, prietaruose ir tamsybėje paskendę. Atsišaukė į Konstantinopolio Mokslo Draugiją, ir, kaip bematant, iš duosnios rankos Syllogo išdygo mokyklos, o su jomis vėl pražydo pramonė, graikiškoji dvasia ir laimė gyventojų. Iš Agyrupolio, kuopos Mokslo Draugijos platinasi po kitas skrytis Mažosios Azijos.

Nereikia manyti, kad seni Graikų klioštoriai (vienuolynai) nieko nedarė tautos atgyjimui. Popai, gyvenantiejie ant kalno Athos, turi savo knygynus, įtaisė ne tik žemesnes, bet ir augštesnes mokyklas. Taip-gi ant salos Nisyros, archimandritas Kirylas netik liaudei esti bankieriumi, bet įrengė miestelyje Mandraki mokyklas vaikams ir mergaitėms ir jas užlaiko vienuolyno lėšomis, net daktarą beturčiams žmonėms apmoka! Ant salos Tėlos, kur Graikai gyvena beveik susibarbarinę, zokoninkai įrengė mokyklą, užlaiko mokytoją, ir jaunoji gentkartė į trumpą laiką išbrido iš bjaurių prietarų ir nesumonės, o pastojo žmonėmis. Tėlos yra toli nuo civilizuotų centrų, mažai ten gyventojų, o šiądien ir ten Syllogo įtekmė pradėjo buti atjaučiama ir matoma.

Sala Samos per 50 metų turėjo savo savistovumą, šiądien-gi duosnį moka sultanui 25.000 gyventojų, kurie turi savo įstatymus ir savo vietinę valdžią, susidedančią iš 4 ypatų. Išdirbo vieškelius, pasitaisė uostus, ir pražydo ten pirklyba. Ne gana to. Samiotai įsisteigė Pythagorišką universitetą! Piemens tos salos į trumpą laiką apsišvietė, pralobo ir stovi kaipo paveizda visam svietui.

Netolymais-gi randasi sala Chios. Koks čia snudumas, koks vargas tarp Graikų! Rods čion tankus žemės drebėjimas gązdina žmones, naikina jų turtą ir gyvatą.... Bet labdariška ranka Syllogo veikiai atneš ir čion palaimą, platindama apšvietimą, steigdama mokyklas, knygynus, skaityklas!

Galėčiau ilgiaus, mintyse paskendęs, rymoti ant veikalų, atliekamų Graikų draugijų, jeigu man nerupėtų pravesti parallėlę tarp jų pastangų ir darbų su triusais musų tautos.... Kaip darosi liudna ant širdies, matant gerų darbų gausą svetur, o tarp saviškių nieko apart nelabystės, prietarų, dvasiško jungo ir skurdo! Lietuvių diduma yra lyg akmens be žodžio; musų 65 procentai nemoka nė skaityti nė rašyti. Iš to jų nemokslo naudojasi tigeriai, pavidale musų kunigų ir maskoliškojo carizmo. Ar matė kuomet svietas didesnį tautų nupuolimą, kaip kad Lietuvių! Ar matė kas, kad kokia kita tauta išjuoktų savo šalies ženklą? Tarp musų ar seniai tas laikas praslinko pro šalį? Kuomet mes neseniai kėlėme pro-

testą prieš 100 metinį jungą, uždėtą ant musų šalies, ar ne musų kunigų laikraščiai tyčiojosi iš protestuojančių. *), kuomet regis visi blaivųs žmonės turėtų vienu balsu prieš terionybes nevydonų tautos sukilti! Kuomet Graikai kila augštyn per mokyklų steigimą, tai Lietuvių tautos nevidonai, ypatose musų kunigpalaikių, rengia klioštorius, kalbina nekaltas merginas į zokonus, nėva po priedanga mokymo lietuviškos jaunumenės! Jeigu tuli Lietuviai protestuoja, jiems tie "ponai" arba baudponiai lazdas siulo. Ar matyta kur ant svieto, idant kunigai dargavotų suėjimus, kur žmonės susirenka apsvarstyti tautiškus reikalus? Popai Graikų dirba Graikams, katalikiškiejie Lietuvių popai dirba carui ir Romos krokodiliams. Jie renka petragrašius, dovanoja šimtus tukstančių rublių siaubunams, išžiodinusiems savo žiotis musų tautos praryjimui! Taip, broliai Lietuviai, carizmas su savo idėjomis knuto ir prievartos, atsikraustė net į šitą pusę Atlančio (į Ameriką), ir rado tarp lietuviškosios kunigijos savo draugą.... Girdime ir skaitome jau neišmanančių mus brolių balsus "Garse", kad net į Afriką, į Transvaalių, žmonės kviečia dykaduonius, idant jų vilnelę kirptų ir, žinoma, terionams musų ištikimais tarnais užlaikytų!....

Graikų yra suvirš 2 milijonu, Lietuvių-gi skaitosi iki 5 milijonų! Jeigu Graikų maža tauta įstengia pajudinti mintis europiečių, patraukia prie savęs širdis poėtų, tai kuomi Lietuviai gali užsipelnyti kitų paguodą? Kur musų galybė? Yra pajiega, bet ar Lietuviai naudojasi iš jos? Yra "Lietuvių Mokslo Draugystė" — bet ar Lietuviai ją prilaiko ir šelpia, ar jos kuopos auga ir ar naujos dygsta? Nyku ir skurdu ant lietuviškų padangių. Nuo kiek jau metų dirbame, išsimušame iš pajiegų ir iš turtų, idant sujudinti miegančius brolius, bet jų širdys užšalusios, ausys kurčios, liežiuvis nebylis! Kur Lietuviai ras tokį Herkulį Basiadį ar Trikupį, kurie suvienytų juos kaipo Lietuvius, lygius ir laisvus, ir kurie suvienytus tautiečius mokėtų vesti keliu apšvietos į gerovę, šviesą ir laimę?!

*) Slg. "Garso" N. 37, 38 ir 39, ir "Lietuvos" N. 43, 1895 m.

APIE ISTEIGIMA LIETUVIŠKUJU MOKYKLU.

("Aušra", 1884 m.)

Meilingi Lietuviai!

Užduotimi auginimo vaikų yra — ant to sutiks kiekvienas žmogus — juos prirengti gyvenimui suteikiančiam jiems patiems laimę ir vidutinį ramumą, o draugijai ir tautai, kuri juos augino, naudą ir pelną.

Žmogus-gi auga trejaip: didyn eina jo kunas, stemsta protas ir stamantrėja doriškas jausmas. Todėl ir auginimas turi palytėti: 1) **kuniškąją dailą**, beje kuno sumatumą, sveikatą ir stiprybę; 2) **ištaisymą ir išplėtojimą proto**, taip jog vaikas, sulyg subręstąs, išmoktų viską saviškai (savarankiškai) ir laisvai sąprotauti ir stigavoti; ir 3) **patobulinimą širdies ir sutvirtinimą valios**, taip jog geidimas darbo ir pats darbas visados turėtų padorią pagrindą.

Taigi auginime visados turi buti sątinkmė trijų minčių, nes tada tiktai tėra pasiekiama sątaika žmogaus prigimime, be ko nėra laimės. Kitaip — jeigu prigimime užaugęs dailiai kuną, o pasilpnęs išplėtojimą proto ir doros, tai jis taps vėjavaikiu, nežinančiu kur ir kaip einąs ir ką dėlko dirbąs; jeigu-gi jis taptų labai ant proto išaugintas, sumernint kunui ir dorai, tai jo žinia neprivers pradėti veikalą, o ir pradėjus, nebus žmoniškos pagrindos, paremtos ant meilės artimo; taip-gi užauginus dorą žmoguje, o nutremus protą ir kuną, žmogus norės išlieti savo prakaitą, paskleisti savo turtą labui artimo, bet nemokės tuos darbus pritakinti prie tikrųjų reikalų, teip jog jis nenutildys nė savęs negi draugija ne pažįs pelno iš tokio žmogaus. Užtai kiekvienas auginimas turi žmogaus esybę taikiai ir sątikiai ištaisyti ir išlavinti, nes tuomet tiktai žmogus mokės gyventi, ras sav laimę ir pasitenkinimą, o taip gi bus naudingu draugijai ir tautai.

Kudikėlį auginti tarp Lietuvių pratę tėvai, arba jų vietą astovį parinkti augintojai. Kadangi tėvai ir augintojai tankiausiai yra patys tamsus ir nemokyti, ar mažai t'esti apšviesti, ir nesupranta siekio auginimo, nė-gi žino buklus, mokslo atsiektus tam dalykui, tai ir jų vaikų kuniškas, dvasiškas ir doriškas išauginimas visai yra menkas, ir tas pats kenkia kaip vaikams, taip tėvams ir draugijai savo džiusriu resultatu, savo trušnia išeiga. O kaip kudikių auginimas yra svarbus ir čaklus! Atminkime, kad kudikis taip daug daug pasigauna žinių, kaip retai koks augęs žmogus tam teprilygsta: kudikis mokinasi garsus kalbos, dainos ir muzikos; jis perpranta pavidalą ir įtalpą daigtų, tą mokslą jam suteikia akys ir kuno palytėtinės pajautos; ir taip tai jis sužino dažą, pavidalą, įtalpą, skaitlių (viena - ar daugeskaitlį), medegą, iš kurios daiktai padirbti, likimą daiktų, jų kiltį, ir vardą. Ant galo, per meilę ir išsitikėjimą tėvams, kudikis mokosi mylėti artimą, pripranta prie tikėjimo tėvų.... O įspudžiai kudikystės — ar jie bus tikri ir geri, ar klaidus ir pikti — juo jie esti stipresni, juo jie ilgiaus prote ir širdyje užsilaiko. Už tai-gi, kaip varginga yra vaikus auginti ant gero, jeigu jie savo kudikystėje jau yra pastumėti ant pikto. Dėlto tai nelengvu žinoti, katras dalykas yra apgailėtinesnis: ar tėvai, kurie augina vaikus beprotiškai, spitriai ir šukėtai, ar vaikai, kurių gyvata per tą tėvų darbą yra amžinai apipenėta nuodais, kadangi paaugėjusius draugija gainioja ir persekioja už **nelabus** darbus! Bene priderėtų tėvus pagainioti, kad jie mokintųsi auginti vaikus, kad jie nesigailėtų skatiko įrengimui mokyklų, kurios išauklėtų tėvams gerus vaikus, tėvynei-gerus ukėsus, o artimui — gailistingus labdarius!

Taip tai nežiuringose rankose ugterėjusį vaiką tėvai atiduoda tolesniam auklėjimui į mokyklas — tai liaudines, tai gymnazijas.

Žmonių mokyklose, rods pasisklaidžiusiose mažne po visus valsčius maskoliškosios Lietuvos, vaikai taip yra mokinami, jog jie nieko neišmoksta, o dar apkursta ant mokslo. O juk kas nežino, jog vaikeliui jautrus ant aplinkės: jų smagenyse atsispindi visi atsitikimai gamtos ir draugijos, jeigu tik augintojas moka juos lydėti ugyje. Siądien-gi augintojai žmonių mokyklose vaikus nemokina viską pastebėti, atjausti, nujusti, atydžiai išnardyti, miklinti savo protiškas pajiegas ir minkštinti savo žvėriškumą, bet bukina vaikų protus gramatikomis (kalbamoksliais), mokinimusi iš galvos, silla-bizuotinais skaitymais, labiausiai ankstybais ir biauriai nežmoniškais mokymais svetimų kalbų. Mat, jie neatmena, ar visiškai to nežino, kad prigimtoji kalba reikia mokintiesi drauge su pastebimais daiktais, o jau tuomet, kada savo prigimtoje kalboje vaikai turi išteklių taip įgytų žodžių ir žinių, juos galima pratinti tuos pačius daigtus vadinti svetimtaučių kalboje. Toki tai mokymai, sąkau, užmušą vaikų taip dairų ir švaistų protą, atšipina jų bent kiek švelnesnius jausmus, ant galo sužadina juose švankų nenorą mokintiesi ir prie to dar sugadina kunišką sveikatą per nuolatinę sėdėęeną. O juk vaikai taip narus, eiglus ir pajudus! Jų prigimtis to reikalauja, ir nelaimingi tie vargšai, kurie, šiaušdamiesi prieš prigimtį, slopina tą vaikų eiglumą! Ant galo, kas nežino pačius mokytojus — Maskolius ėsant girtuokliais, rykštaplakiais, despotais vaikų.... Širdis žmogui kune kuisnoja bemanant, kaip tai vis atsiliepia jaunoje vaikų dvasioje!....

Augščiaus einant, reikia priminti apie gymnazijas. Pamatas mokymo musų šiądienykštėse gymnazijose yra netikras, pragaištingas ir kenkiantis vaikams ir pačiai draugijai — nės neišmintingas ir priešingas žmogiškam prigimimui. Pačia mat atrama gymnazijos mokymo yra Lotynų bei Graikų kolbos ir rašliava Romėnų bei Graikų. Tas kalbas mokinant, priimta pradėti nuo gramatikų, pilnų regulų ir visatinų sąprotavimų. Jeigu jau vaikai regulas savos kalbos nejstengia suprasti, tai kas bešnekėti apie gramatikas anų mirusiųjų kalbų! O juk ko vaikai nesupranta, tas jiems nė galvoje nė širdyje; o jeigu męs verčiame juos atminti daiktus nuobodžius ir ilgius, tamsius jų protui, tai kankiname jų kuną ir drasą, užmušame pamylėjimą mokslų, o įkvepiame jiems neapkentimą skelbėjų mokslo.... Už tai gymnazijų mokslas: 1) adverniškas ir atbulainas, nes pastebėtinus daiktus aplenkia, o nesuprantamus kimšte kemša vaikams į galvas; 2) per nuobodumą panaikina vaikų prietrauką ir paslanką; 3) stato sketerą prieš prigimtinį ugį proto, kurs nuo prastų daiktų ir išgalių tepereina į supratimą sukrautinių ir visatinų; per tai kraipo ir gaišina vaikų protiškas pajiegas ir užtvenka joms ugį; 4) terletina nereikalingus dalykus šiądykštėje ukėje, nes gramatika ir mokymas senoviškų kalbų neprirengia vaikų nė gyvenimui, kadangi ten nėra minimi reikalai šių dienų, o už tai vaikai, pasitraukę iš gymnazijų, mėčiojasi šian ir ten, nesuprasdami savo padėjimo draugijoje, nė-gi suteikla paraginimą protiškam plėtojimuisi ir doros išsikėrėjimui; 5) gymnazija neduoda visatino apšvietimo, kadangi jos mokintiniai negali atsiekti sątaikmės žmogiškose pajiegose; 6) o prie to viso, dėl taip mažai naudingų mokslų kaip pačiam žmogui, taip ir draugijai, susigaišina aštuonetas sulyg dešimčiai metų. Žinoma, jeigu žmogus gyventų bent ilgus amžius, tai buįų leištinas daiktas vaikams be reikalo sugaišti keletą metų, bet šiądien ar męs pasijuntame jau ėsą pražilę ir beeiną į kapą!

Tiktai tikriejie, gamtos ir draugijos mokslai visiems reikalavimams tesi. Žmogus mat pirmiausiai gyvena sau, paskui savo šeimynai, galiaus tautai. Už tai pirmiausiai reikia užauginti žmogų kaipo žmogų, toliaus jį išmokinti buti geru tėvu ar motina, ant galo — geru ukėsu ir tėvinainiu. Auginant žmogų, reikia atminti prigimtinę sątaikmę jo pajiegų. Tai-gi, kad kuniškai gerai auginti, augintojai ir augintiniai turi žinoti phyziologiją ir hygieną (mokslą apie sveikatos užlaikymą). Protą žmogaus geriausiai išplėtoja, ir gyvenime naudą atneša — mokslai mathėmatiški, gėometrija,, mechanika, astronomija, phyzika, chemija, gėologija, biologija ir sociologija. Dorišką pusę žmogaus geriausiai lavina dailos: muzika, tepliorystė, skulptura, architektura, poėzija. Norint prisirengti prie geros tėvystės, reikia nuodugniai suprasti psychologija. Galiaus ukėsui ir tėvynainiui butinai reikalingi — istorija, polytiškoji ekonomija ir mokslas finansų, gamtos istorija (mineralogija, zoologija, botanika). Tiejie-gi paminėti dalykai darosi aiškųs vaikų protui, tiktai žinoviškai juos išguldant, o labiausiai parodant jiems prietaisus, rinkliavas, radinius ir kitus daiktus, ir leidžiant, kad patys vaikai tai vis išmėgintų. Ką vaikai matys, ką patys dirbs, tą ir žinos, ir turės paslanką dar daugiaus žinoti, o taip išsiplėtojant protui, geryn eis ir jų širdis per pačius darbus, lyginai kaip išsidirbs ir kuno miklumas. Tai-gi tiktai tam tikri, gamtos ir šiaip naudingiejie mokslai tegali laimingai išauklėti žmogų.

Šiądienykščiai draugijos prietarai ir senoviškas įsiniekiavimas į prakilnumą bei vyresniškumą luomų ir lyčių, neprileidžia mergysčių jau ir prie taip mažai naudingų gymnazijos mokslų; visatinai yra sakoma, kad mergysčia neprivalo tiek žinoti, kiek vyriškis. Patyrimas ir tojo palydovos — mokslas parodė priešingai. Kada merga pastoja motina, jai reikalingas gausus apšvietimas užauginimui vaikų; o tam reikalingą apšvietimą nejstengia duoti juk nė šiądienykščių gymnazijų buklai ir mokymo dalykai. O neištekėjusias už vyro mergaites kova už buvį verčia turėti dailą rankoje, šviesą galvoje, ir dorą širdyje, kitaip jos pasisekimas gyvenime bus krypuojantis, netvarkus. O juk ir pati gamta parodo, kad žmogus, turintis lygią esybę (pajiegas), turi buti ir lygiu

(Toliaus bus.)

|| Vokietijos parlamentui paduotas rando sumanymas apsunkinimų susirinkimų, kuriuose ne vokiškai kalbama. Sulyg naujo sumanymo, susirinkimams, kuriuose ne vokiškai kalbama, reikia išprašyti policijos leidimą, kuri vienok, trukstant policijos urėdninko suprantančio kalbą gali neleisti. Šitas valdžių sumanymas kreipiasi ypač prieš lenkus ir lietuvius, kuriems policija visada gali neleisti laikyti susirinkimų, kuriuose kalbama prigimta kalba.

|| Berlyne, gyvenime miesto atstovo Kerfieno policija rado ginklų ir amunicijos krautuvę maskoliškųjų revoliucijonierių, teipgi drabužius su dvigubu pamušalu pakavojimui uždraustos literaturos, važiuojant per rubežių.

|| Netoli Maghina, šiaurinėj Afrikoj, 10000 Beni Hassan arabų giminės užpuolė ant prancuziškos kariumenės stovyklų, bet mušyje nužudę 1200 vyrų, turėjo pasitraukti. Prancuzai turėjo tik 8 užmuštus kareivius.

|| Dienoje 60 metinių viešpatavimo sukaktuvių, Austrijos ciecorius išleido manifestą, kuriuo atleidžia visiems pabėgėliams iš kariumenės. Toki gali dabar grįžti namon, dėl pabėgimo ne bus baudžiami.

|| Neapoliuj, pietinėj Italijoj, banditai iš namų igabeno itališką aristokratą, markyzą Guiseppe Cito.

|| Italijos randas padavė parliamentui sumanymą, kad duonkepiams butų uždraustas naktinis darbas.

|| Vokietijoj, iš Ruhro apskričio, valdžios išvijo šimtą kroatų darbininkų, paeinančių iš Austrijos.

|| 28 d. lapkričio į prancuziską valdybą Algier įsiveržė pulkas ginkluotų maurų iš Morokko. Mažas prancuzų sargybos pulkelis, nužudęs 11 užmuštų ir 15 pašautų kareivių, turėjo pasitraukti. Vėliau vienok atėjo pagelbon daugiaus kareivių ir jiems pasisekė išvyti per rubežių įsiveržėlius.

|| Prancuziškasis lekiantis prieš vėją orlaivys "Patric", bandant pripildyti balioną garu, išsprudo iš jį laikančių žmonių rankų, pakilo umai į orą ir nulėkė vakarų link. Nedėlios dieną ties Belfastu, Airijoj, lėkė orlaivys, kuris, kaip mano, buvo "Patrie", lėkė jis jurių link.

|| Dėl Prusų rado sumanymo priverstinai rytinėse Prusų provincijose atimti nuo lenkų žemės plotus, Lenkai Galicijoj laikė susirinkimus, kėlė protestus ir ant galo sudegino paveikslus Vokietijos kunclerio Buelowo ir ciecoriaus Wilhelmo. Austrijos parlamente buvo teipgi pakeltas, reikalaujant slavų ir italijonų atstovams, klausymas Prusų pasielgimo su lenkais.

|| Maskolijos kelių ministeris Schaufus užtikrina, jog didesnė dalis kariumenės vidurinėj Azijoj eina iš vien su revoliucijonieriais. Čia buvo jau surengtas kariumenės ir žmonių sukilimas, bet per greitai apie tai valdžia suuodė.

|| Lenkės merginos vakarinių Prusų, Poznaniaus ir Šlezijos provincijose pradėjo boykotuoti lenkus užimančius kokius nors urėdus: urėdninkai negali gaut moterių lenkių, nes merginos ne nori už jų tekėti.

|| Ufoj, rytinėj Maskolijoj, policija gavo žinią, buk anarchistai pasirengę išmesti į padanges trukį, kuriuom Peterburgan, pasveikinti carą, važuoja Amerikos karės ministeris Taft. Ant stacijos, prieš atbėgimą trukio, sutraukė kareivių sargybą.

|| Staiga pasimirė Odesos jeneral gubernatorius Novickyj, pagarsėjęs parengimu Odesoj žydų skerdynių.

|| Indijose, Punjahe distrikte, pasimirė pusė milijono mahometonų savo maro apimtuose kaimuose, kadangi jų negalima buvo prikalbėti apleisti kaimus ir persikelti į sveikesnes vietas.

|| Pereitos sanvaitės panedėlyj Odesoj pakorė 13 revoliucijonierių.

|| Šiuose metuose Švedijos akademija už moksliškus darbus pripažino dovaną iš Nebelio užrašo fizikos profesoriui Chicago universiteto Michelsonui. Jis gimęs Poznaniaus provincijoj, Amerikon atkako dar mažas ir čia baigė mokslus, o paskui lankė Berlyno ir Paryžiaus universitetus ir garsią Paryžiaus Politechnišką mokyklą.

|| Pereituose metuose į Argentiną, pietinėj Amerikoj, atkako iš viso ateivių 336309, kuriame tais kaitliuje buvo 162276 vyriškiai ir 48147 moterys; kiti buvo vaikai. Daugiausiai atkako ateivių romaniškos kilmės: italijonų 127348, išpanijonų 79517, ateivių iš Maskolijos 17424 (daugiausiai lenkų, lietuvių ir žydų), syrijonų 7177, austrijokų 4277, vengrų j43, prancuzų 3698.

|| Samarkandoj, vidurinėj Azijoj, 40 ginkluotų vyrų apsiautė geležinkelio staciją, suraišiojo sargus, išardė kasą, kurioje rado 10000 dol., su pinigais prasišalino.

|| Jaunas Prancuzas iš Paryžiaus, Edward Belin, išrado budą telegrafu siuntinėti fotografiškus paveikslus.

|| Prancuziškoj valdyboj Algier, šiaurinėj Afrikoj, arabai užsilaiko ne ramiai. Neseniai 2000 ginkluotų arabų įsiveržė į Alenorain distriktą, išnaikino sodus, šieną sudegino, gyventojų bandas išskerdė.

|| Kaip praneša prancuziškos kariumenės Morokkoj viršininkas, jenerolas Drude, netoli Rabat buvo smarkus mušis terp pajiegų besivaržančių sostą sultanų — Abdel Aziso ir Mulai Hafigo. Iš pradžių Abdel Aziso kareivial sumušė pajiegas Mulai Hafigo, bet paskui Zaida maurų giminė perejo į Mulai Hafigo pusę ir Abdel Aziso jenerolas Bagdani turėjo pasitraukti.

|| Maskoliškoji duma, 264 balsais prieš 112, užgyrė išbraukti iš caro titulo vardą "somoderzec", taigi autokrato. Kairiejie ir lenkai ne balsavo. Persvėrė balsai demokratų.

|| 26 d. lapkričio, ant Juodųjų jurių siautė smarkios vėtros, laike kurių paskendo keli laivai. Mažosios Azijos pakrantėse paskendo garlaivys "Kaplan"; prigyrė prie to 110 ypatų; visų gi prigėrusių skaitlius laike tų vėtrų pereina 200.

NAUJI RAŠTAI.

Pritruko Kantrybės. Apysaka iš rusų valstiečių gyvenimo. Vertė Pranas. Perspauzdinta iš "L. Ukininko". Vilnius. 1907 m. 131 pusl.

Yra tai užimančiai parašytas vaizdelis iš paskutinio valstiečių sukilimo Maskolijoj. Valstiečiai Maskolijoj buvo pirma, ponų, prispausti, o dabar valdžios tarnų, stojančių teipgi už ponų reikalus. Bet ir spausti žmonių be galo, negalima, net tamsiausias, jeigu per ilgai buvo slegiamas, ant galo pamato, kas jį skriaudė ir bando atkeršyti savo skriaudėjams. Teip buvo visur, terp turėjo atsitikti ir atsitiko ir Maskolijoj. Šitoje knygelėj aprašytas toks žmonių sukilimas ir atkeršyjimas skriaudėjams; aprašytas užimančiai.

APGARSINIMAI.

MEILĖ GYVENIMO.

Męs visi mylime gyventi, džiaugtis gyvenimu. Nedaug yra tokių žmonių, ką yra nužudę tą meilę ir kurie šalinasi draugijos ir visokio smagumo, kurie yra nusiminę ir arzųs. Toki žmonės yra serganti ir jų negalima kaltinti. Jų kraujas nėra grynas, bėgimas kraujo palengvas, nervai silpjni. Jiems reikia gero, augmeninio vaisto sutaisyti gromuliojimų organus, kad jie vėl veiktų kaip veikė. Tokiu vaistu yra Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno, padarytas iš gryno Kalifornijos Vyno, ir importuotų žolių. Jis turi dvigubą veikmę: žolės gydo užsivietrijusias gleivines plėves skilvio ir žarnų, o vynas sustiprina tuosius organus ir padaro juos tinkamai atlikti jų darbą. Tu nusistebėsi iš pasekmės; žmogus pradeda valgyti ir gromuliuot reguliariškai; jo nervai ir raumenys stojasi stipryus, jo kraujas tyras, jo protas aiškus ir tu pamatysi priešais save naują žmogų, su ambicija, energija ir pilną atsidavimo gyvenimui. Vartok šitą vaistą visokiam negromuliojimui. Gaunamas aptiekose. Juoz. Triner, 799 So. Ashland ave., Chicago, Illinois.

Draugysčių reikalai.

CHICAGO, ILL.

Čia lietuviai turi gerus užmanymus, laikyti prelekcijas, ant kurių lietuviai Chicagos gali prisiklausyti daug moksliškų dalykų. Dabas yra rengiamos prelekcijos Jaunų Lietuvių Pasilinksminimo Kliubo, salėje University of Chicago Setlement, po nr. 4630 Gross ave., netoli 47 ul.

Pirmą prelekcija "Kaip maistas persidirba į kraują". Laikis daktaras Rutkauskas, nedėlioj 8 d. gruodžio, 1907 m., 3:30 val. po pietų.

Antra prelekcija, "Kokias kaleinas pereina užnuodintas kraujas ir tuomi prašalina mirtį kuno". Laikis daktaras Rutkauskas, nedėlioj 22 d. gruodžio, 1907 m., 3:30 val. po pietų, toje pačioje salėje.

Trečia prelekcija, "Istorija Tiesažinystės. Laikis F. G. Masianis moksląeivis ant advokato, nedėlioj 5 d. sausio, 1908 m., 3:30 val. po pietų, aukščiaus minėtoje salėje. Taigi užkviečiame visus ko skaitlingiausiai atsilankyti ant šių prelekcijų, o busitė visi užganėdinti.

J. L. P. K.

.... SUSIRINKIMAS. ....

Akcijinė bendryba The Bell, turės savo netikėtą susirinkimą 8 d. gruodžio šių metų 3-čią val. po pietų šv. Traicės salėje ant Noble gatvės. Bus apšnekami svarbųs dalykai. Visi sąnariai butinai turi pributi.

Valdyba.

DIDELIS BALIUS. ..

Georgetown, Wash. D. L. K. Gedimino dr-stė parengė balių 26 d. gruodžio 1907 m. Bertoldi salėje, 611 Railroad Ave., prasidės 4 val. vakare ir trauksis iki vėlybai nakčiai įėjimas vyrams 50 c., moterims ir merginoms dykai. So. Seattle karai priveža prie Georgetowno. Balius atsibus su prakalbomis muzika bus gera. Taigi užkviečiame visus aplinkinius lietuvius ir lietuvaites atsilankyti.

Komitetas.

Mockaus teatrų kompanija vaidens teatrus šiose vietose: Subatoj, 7 d. gruodžio Spring Valley, Ill., Renkes Opera House. Nedėlioje 8 gruodžio Oglesby, Ill., Sadauskio salėje. Ketverge, 12 gruodžio Eitone, Ill., Opera House. Prasidės 8 val. vakare. Iżanga 25c. ypatai. Širdingai užprašo visus atsilankyti.

Mockus and Co.

Pajieškojimai.

Pajieškau vietos uždėjimui saliuno ar kito kokio biznio. Jei randasi kur gera vieta terp lietuvių, tai meldžiu man apie ją pranešti, už ką apsiimu gražiai atlyginti.

Joe. Glamba,
Box 173,
Christopher, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Jono Gimbučio, Kauno gub., Vilkmergės pav., Vižanų parap., Luknių kaimo. Pereitą savaitę atvažiuodami į Chicagą persiskyrėme ant dypo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ant. Czipienas,
724 W. 21st st.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo giminaičių Jono ir Vinco Šimkų, Kauno gub., Raseinių pav.; jie yra persikėlę iš Burbiškių kaimo, Gaurės pav., į Vainutės parap., Lazdienų kaimą, ir Antano Bružio iš Žaltriškių. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jurgis Petraitis,
2825 Marvin Ave.,
Scranton, Pa.

Įrėdytas ruimas, garu šildomas, prieinamai, 3252 S. Halsted gat. 3-čios lubos, gyvenimas F.

Pajieškau Anupro Dambraucko, pirm metų laiko gyveno Chicago, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis douti žinią adresu:

J. Matusevičia,
Box 7,
Silver Creek, Pa.

Pajieškau Petro Miselio, Žinenų kaimo, Radviliškio parapijos, Šiaulių pav., Kauno gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Veronika Kraneuskiut,ė
132 Jackson str.,
Newark, N. J.

Pajieškau savo pažįstamų: Petro Tamulionio ir Juozapo Jasiuno, abu Kauno gub., Panevėžio pav., Pumpėnų parap., Barklainių sod.; girdėjau, kad atvyko iš Lietuvos, turiu svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jurgis Skukauskis,
2930 W st.,
So. Omaha, Neb.

Reikalauja lietuvio turinčio įtekmę terp savo viengenčių. Atsišaukite pas E. S. Worthington, Room 414, 175 Dearborn St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Jokubo Palubinsko, Karklupėnų kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

A. J. Palubinskas,
311 E. Superior St.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo tetėno Juozapo Ulnisko, Seredžiaus parapijos, Damantų kaimo ir draugo Jono Marcinkevičiaus, Veliuonos parap., Kauno gub. ir pav.; turiu labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

Kaz. Masaitis,
1812 Merriman All. SS.
Pittsburg, Pa.

Pajieškau Petro Zubavičiaus ir Marės Zubavičiutės, Vilniaus gub., Trakų pav., Jėzno vol., Geležunų kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

P. J. Bunevičius,
824 Bank Str.,
Waterbury, Conn.

Pajieškau saliuno geroj vietoj, lietuvių apgyventoje. Norinčio parduoti meldžiu atsišaukti adresu:

S. Balinski,
1349 N. Main st.,
Scranton, Pa.

Pajieškau savo draugo Mykolo Jonaičio, Kauno gub., Šiaulių pav., Linkavos parap., Pupiškių sod., 8 metai kaip Amerikoje, pirm 5 metų gyveno Piedmont, W. Va. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jul. Viliončikas,
108 Pain str.,
Springfield, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Marcelio Kolesinsko, Kauno gub. ir pav., Krakių parap., Mačionių akalicos, pirmiau gyveno Chicagoje, ir Miko. Hanuševskio, teipgi Kauno gub., Krakių parap. 5 metai Amerikoje, gyveno Ansonia, Conn. ir Domininko Kavaliauskio, Kauno gub., iš miestelio Keidainių. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ant. Kolesky,
938 Gregory St.,
Rockford, Ill.

Pajieškau savo švogerio Petro Bobinos, pirmiaus gyveno Minersvillėje, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ant. Deltuva,
114 Gelesby St.,
Pittston, Pa.

Pajieškau Klemenso Šario, kurio įrankiai yra pas mane. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Martin Block,
% G. W. Mell,
Bengal, Minn.

Viršininkai Centro Komiteto "Aušros" Dr-stės.

Pirmsėdis — Dr. M. Želvienė, 1 Church Str., Plymouth, Pa.

Sekr. susineš. — J. Šernas, 3252 S. Halsted Str., Chicago, Ill.

Finansų sekr. — K. Gugis, 4945 Justine str., Chicago, Ill.

Kasierius — Dr. J. Šliupas, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Pajieškau savo brolių, Jono, Vincó ir Juozapo Kazlauckų. Apie porą metų atgal gyvenome sykiu Rossiter, Indiana Co. Pa.; turiu prie jų labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ant. Kazlauckas,
851 Bank Str.,
Waterbury, Conn.

Pajieškau savo draugo, Jono Žibarto, Kauno gub., Raseinių pav., Vaiguvos parapijos, Adošišės dvaro, dveji metai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

V. Paplauskas,
26 Washington St.,
Nashua, N. H.

Pajieškau savo švogerio Mykolo Jonušauckio, Kauno gub., Raseinių pav., Rietavos parap., trys metai atgal jis gyveno Westvillėje, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Beinoras,
Box 11,
Ellsworth, Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Petro Karoso, Kauno gub., Panevėžio pavieto, Biržių val.; turiu pas jį sverbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Mike Caros,
19 Washington str.,
Hadcon, Mass.

A. A.

Chelteham, Pa. Pasimirė čia neseniai musų tautietis Stanislovas Paltarokas, iš Šykštonių, ar Narušonių, ar Meškalaukių —nežnia tikrai, — Linkavos valsčiaus, Jėniškėlio parap., Panevėžio parap., Kauno gub. Garbios atminties velionis buvo geras tautietis, skaitė lietuviškus raštus ir priklausė prie kelių draugysčių — prie Šv. Juozapo Dr-stės, prie 10 kuopos L. S. A. ir kitų. Jokių giminių nepaliko. Iškilmingai tapo palaidotas 21 d. lapkričio mėn. šių metų. Kas atsirastų žinantis jo tikrą gimtinę vietą, malonės man pranešti adresů:

Steponas Urbas
Cheltenham, Mont. Co. Pa.

Ant Pardavimo.

Už $2800 pirksi lotą su dviem namais ant Wallace Street Chicago Heights. Rendos atneša $31.00 ant mėnesio. Pati renda gali tas propertes išmokėti. Atsišauk pas *A. Olszewski, 3252 So. Halsted St., Chicago.* Męs turime daugybę gerų namų ant pardavimo visose miesto dalyse.

Parsiduoda labai pigiai geras saliunas su visais tavorais ir rakandais šešiems ruimams. Parsiduoda dėlto, kad savininkas turi kitą užsiėmimą. Pasiskubinkite atsišaukti adresu:

J. J. Kveder
125 So. Jenessee st.
Waukegan, Ill.

Dėlei išvažiavimo tėvynėn parsiduoda labai pigiai tryliką metų laikoma kriaučių šapa su 18 mašinų, kas pirks, tas džiaugsis, laimė tik vienam; atneša gryno pelno per metus 2000.00. Kas pirmas pasisuks, gaus už $450.00.

Jei nori pirkti, parduoti, ar išmainyti kokią kokią biznio vietą, štorą, namą, lotą, ar kitą nuosavybę, tai kreipkis į mano ofisą. Pas mane vis randasi norinčių pirkti ir parduoti.

Chas. Z. Urnich, (Real Estate)
Room 8, 45 La Salle St.,
Chicago, Ill.

FARMA PARDAVIMUI.

80 akrų farma, 40 akrų miško, 20 akrų išdirbtos žemės, kluonas, tvartas, klėtis, ir arklidė iš lentų, grinčia kryžiava su skliapu, prie kryžkelio terp dviejų geležinkelių, 1 mylia nuo mokyklos, 5 mylios nuo Thorp, kaina $2900.00; pusę reikia įmokėti, likusią dalį išmokesčiais; savininkas turi dvi farmas, todėl vieną parduoda. Atsišaukite par Fr. Mikolainį, Thorp, Wis.

Gal tave kas skriaudžia? Aš galiu pagelbėti. Ateik pas mane o gausi teisingą rodą. — Išjieškau ir iškolektuoju skolas ir išprovoju nuostolius už sužeidimą.

Chas. Z. Urnich,
(Real Sstate) 45 LaSalle st.
Room 8. Chicago, Ill.
Telephone Main 1769.

Reikalavimai.

Reikalauja gerų vyrų tuojau prisidėti prie lietuviškos kolionijos gražiausioje Texas valst. apygardoj, golfo pakraštyj. Darbas ant visada ir gera mokestis geriems darbininkams, kurie gali įmokėti kelis šimtus dolerių ir buti sąnariais.

Didelis pelnas, pinigai pasidvejos ir bus apsaugoti. Rašyk arba atsišauk ypatiškai. Reikalaujame agentų. Lithuanian Colony, Room 8, 45 La Salle st., Chicago.

Reikalauja angliakasių į Illinois valstiją. Atsišaukti pas A. H. Olsen, 172 E. Van Buren st., Chicago, Ill.

AUKOS REVOLIUCIJAI:

Brier Hill, Pa. An. Daniunienė, J. Daniunas, M. Klivak po $1.00, viso $3.00, skiria socijalistų partijai.

Torrington, Conn. Rastų pinigų ant piknyko $4.00; Jurgis Juzapaitis, P. Mukunas po 50c. Pranas Gailiunas, Jokubas Radževich, Jonas Zubrickas, Jonas Gurskas ir P. M. po 25c. Viso labo $6.25. Skiria revoliucijai.

AUKOS TAUTIŠKAM PRIEGLAUDOS NAMUI:

Cle Elum, Wash. M. Krugla, J. Kurtinaitis, Alioize Buff po $1.00; M. Kurtinaitienė, A. Avinėlis, B, Avinėlis, Pr. Avinėlis, G. Kruglienė, Pr. Kurtinaitis, Pr. Buff, R. Buff, V. Pečkevičius, K. Kurtinaitienė, D. J. Puišis, E. Puišienė, Ald. Alb, Puišiukė po 50c. Visų $10.00. $9.00 yra skiriama prieglaudos namui, $1.00 skiriama mokslaęiviams.

PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalauji permainyti adresą, dėl siutinėjimo laikraščio, visada paduok ir senąjį savo adresą. Jeigu pats gerai rašyti nemoki, tai adresą duok kitam, geriau mokančiam, parašyti.

2) Pinigus geriausiai siųsti per Money Orderį arba registruotame laiške. Nedėk į laišką smulkių sidabrinių, nė auksinių pinigų, nes jie kelionėje kepertą praplėš, išpuls ir prapuls. Geriau, vietoje smulkių, įdėk pačtinių markių už tą sumą. Pačto markes priimame tiktai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už $1.00. Jei suma siekia $1.00 ar daugiau, tai markių nesiųskite, bet dėkitę pinigus arba Money Orderį. Jeigu suma bus $1.25, tai galima dėti $1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi buti visame sveikos, nesulipusios viena su kita, nė prie laiško neprilipintos, teip kad męs galėtume jas panaudoti savo laiškams. Sulipintų markių nepriimame. Markes priimame tiktai Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos, jokių kitų viešpatysčių markių nepriimame.

3) Jeigu išpirksi Money Orderį, tai nelaikykie jį pas save, bet prisiųsk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigų iš pačto gauti. Pasilaikyk sau tik mažąją baltąją korčiukę, o didesniąją, mėlyną prisiųsk prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai knygas ar kitokius tavorus, niekada nerašyk jokių kitų reikalų, kaip ve: korespondenciją, apgarsinimą, ar ką kitą, kas su užsakytais tavorais nesiriša, nes pas mus tavorų (knygų) siuntiniai yra atliekami viename departamente, apgarsinimai kitame departamente, o korespondencijos trečiame departamente ir kiekvienas departamentas yra po priežiura kitų ypatų. Tad jeigu jus ant vienos popieros surašysite keletą reikalų, tai jusų laiškas turės laukti pirmame departamente kol tas jį apdirbs ir nusiųs antram, o ten vėl laukti kol šis jį apdirbs ir pasiųs trečiam. Tokius laiškus negalima nė į laiką atsakyti, nė gerai atlikti; nes pas pirmąjį departamentą likus laiškui, antram nelieka davadų. Geriausiai yra rašyti kiekvieną reikalą ant atskiros popieros, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departamentui ir visi reikalai tuom patim laiku liks atlikti greitai ir gerai.

5) Niekada nesiųsk pinigų, nė Money Orderio atskyrame laiške nuo užsakymo. Visada dėk pinigus ar Money Orderį į tą patį laišką kuriame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas ateis be pinigų, męs negalėsime jo išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei ateis pinigai be užsakymo, męs nežinosime ką su nėra užsakymo.

6) Visada ant savo laiškų pasirašykite savo pravardę ir Nors ir tukstantį kartų m visada reikia pasirašyt ir adresą kiekviename laiške, nes męs radę laišką terp 100 ar 200 laiškų be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakymo duoti.

Su visokiais reikalais rašydami pas mus visada adresuokite teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJOS KNYGOS, GAUNAMOS "LIETUVOS" REDYSTEJE.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68 prekė 20c

Lietuva tėvynė mano. Eilėmis parašė K. Stikliėlis, telpa 14 gražių tėvyniškų dainelių. Puslapių 16 prekė 10c

Lietuviai ar gerais keliais [illegible] priekyn? Nuoširdus a[illegible] pi-mas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47, prekė....15c

Labai gražios Dainos. Surinktos K. Stikliėlio; čia patilpusios 32 dainos užrašytos nuo žmonių Liepalotų kaime, Naumiesčio parapijoj, Suvalkų gub. Pusl. 39, prekė 15c

Pasaka apie carą mikitą. Pagal ruslišką sutaisė A. B. Išleido L.V.S. Labai gražus užimantis pasakojimas apie carą, kaip jis žmonėms įgriso ir kaip apie jį žmonės kalba. Puslapių 46, prekė 15c

Ratelių spėjimai. Tra linksmiausis žaislas (zabava) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16, prekė 10c

Tikri ir netikri Šventiejie. Paveikslėliai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susiv. Lietuvių Laisvamanių. Pusl. 61, prekė .. 15c

Žmonių užtarytojai. Vertė iš rusų kalbos Šermukšnė. Aprašo apie du brolių Grakchu, 130 metų prieš Christaus gimimą, iš Rymo laikų ir kaip tuom laiku žmonės buvo pavergti ir visaip kankinami. Pusl. 32, prekė 10c

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Lekcija Dr. J. Kulio, su daug paveikslėlių iš embryologijos. Pusl. 12. Prekė..... ....10c

Oras, Vanduo, Šviesa ir šiluma. Lekcijos prof. Blochman'o, sutaisė Šernas. Su daug paveikslėlių. Pusl. 138. Prekė 40c

Tautiškos Politikos knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas? Pusl. 47. Prekė 10c

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Prekė....15c

Didelis Specialiszkas Iszpardavimas Wartelskio Departamentiniame Krome

3641-43-45 So. Halsted gatvės

Wartelskio dvigubos vaizbomos stempos šią subatą ir panedėlį, gruodžio 7 ir 9.

25 viršaus vaizbomų stempų be dvigubinių prie žėdnos moteriškos skrybėlės po **$2.95**

50 viršaus stempų prie žėdnos moterų skrybėlės po **$3.95**

1500 Puikių moteriškų skrybėlių, vertės 6 — 7 — 8 — 10 dolerių, dviejų gatunkų pasirinkimui po **$2.95** ir **$3.95**.

Puikuş rinkinys gražių moteriškų jėkių nuo 98 centų iki $4.50.

100 viršaus vaizbomų stempų prie zėdno moteriško žipono be dvigubinių.

Puikus rinkinys moteriškų gražių išeiginių žiponų, su viršium 100 madų pasirinkimui, nuo $9.95 iki $25.00.

Męs užlaikome didžiausią rinkinį moterų drabužių ir šilkinių sijonų pietinėj daly. 50 įvairių madų, nuo **$3.98** iki **$12.00**

Neužilgio išeis iš spaudos

"LIETUVOS"

KALENDORIUS

1908 metams

Sutaisytas Jono Ilgaudo

Prekė 25 centų.

Įtalpa:

Kalendoriškoji dalis: Prie kiekvieno mėnesio padėtas laikas saulės ir mėnesio užtekėjimo ir nusileidimo šiose vietose: Baltimore, Boston, Chicago, Cincinnati, Denver, San Francisco, St. Louis, New Orleans, New York ir Philadelphia. Apart to pridėta gale kiekvieno mėnesio amerikoniškos šventės ir lietuviškos paminėjimo dienos. Laikas Suvienytose Valstijose; Saulės ir mėnesio užtemimai 1908 metuose; Pradžia ir ilgis keturių metų laikų 1908 m.; Rytinės žvaigždės; Vakarinės žvaigždės; Planetų didžiausia šviesa; Velykos nuo 1909 m. iki 1931 m., ir kiti.

Statistiškoji dalis: Atsitikimų metai; Atsitikimai; Skirtumai laike; Surašas Lietuvos didžiųjų kunigaikščių ir karalių; Didžiausi miestai svietę; Gyventojų skaitlius Suv. Valst. 1901, 1902 ir 1903 m.; Tolumai tarpe Amerikos miestų; Tolumai iki didžiųjų portų nuo New Yorko; Statistika Amerikos miestų 1904 m.; Algos Suv. Valst. viršininkų per metus; Algos europiškų monarchų; Metriški (francuziški) mastai, saikai ir svarai; Amerikoj vartojami svarsčiai, saikai ir mastai; Palyginamoji lenta visų trijų termometrų: Reaumur, Celcius ir Fahrenheit; Palyginamoji lenta metriškos sistemos su amerikoniškaja; Lenta nuošimčių (procentų); Pini[illegible] kitų šalių palyginime su amerikoniškais; Lenta suradimui bile vienos sąvaitės dienos nuo 1801 iki 1952 metų; Didumas žemės ir daugumas jos gyventojų; žemės gyventojai pagal kontinentus; [illegible] itlius įvairių tikėjimų pasekėjų, ir kitos.

Žinios apie Ameriką: Sutrumpinimai valstijų; Suv. Valst. kapitolius; Įsteigimas Amerikos valstijų; Amerika pirm 100 metų (miestai ir jų gyventojai, kur ir kaip tada žmonės gyveno, kaip tuomet žmonės [illegible] avo, laikraštija, pačtas ir telegrafija); Valdžia Suv. Valstijų Amerikos; Suv. Valst. pačto reguliacijos; Laikraštija Suv. Valstijose ir kitose šalyse svieto; Negrų vergystė Suv. Valst.; Įstatai naturalizavimo (gavimo piliečio popierų); Klausymai ir atsakymai kokius gali užduoti išsiimant Suv. Valst. pilietiškas popieras; Patarimai norintiems važiuoti Amerikon, ir kitos.

Moksliškoji dalis: Knygos; Tolimos saulės erdmėje; Augštumos ir gilumos; žmogaus kunas; Kodėl išnyko priešistoriškieje mižinai?; Rodos ir pagelba atsitikus nelaimei.

Beletristiškoji dalis: Atolė (parašė Joseph Luitpold); Maros (parašė Maurus Jokai); Karalaitis žmogus (pasaka); Atsiminimai nušauto (tikras atsitikimas iš laikų rusiškos revoliucijos, parašė Aleksandras Amifiteatrov).

Malšytoji dalis: Išsitarimai; Juokai; Pasibovyjimai ir tt.

Augščiau paduotoji įtalpa aiškiai parodo, kokios vertės tas kalendorius. Iki šiol daryda vo kalendorius vien Europoje, todėl ir žinios kalendoriuose budavo vien tokios, kurios tinka Europoj gyvenantiems žmonims; šitame gi kalendoriuje telpa visokios įvairios žinios apie šitą kraštą, apie Ameriką. Bet kalendorius nedarytas vieniems metams, ne, jame telpa tokios žinios ir informacijos, kurios niekada nepasęs, kurios visada bus geros. Šitas kalendorius bus geriausia informacijos knyga apie visokius reikalus; jis reikalingas lygiai vertelgai kaip ir darbininkui, amatininkui ir pirkliui.

Pasarga perkupčiams ir knygų krautuvėms.

Perkupčiai ir šeip knygų prekėjai ir krautuvės malonės mums laiku pranešti kokį skaitlių kalendorių tikisi paimti, nes tokiu budu žinotume maž-daug kiek jų atspausti.

"Lietuvos" Skaitytojai gaus šitą ir sieninį kalendorių **dykai!**

Užtai norinti gauti abu kalendoriu dykai, užsirašykite "LIETUVĄ". Prenumerata metams **$2.00,** pusei metų **$1.00.**

WARTELSKIO 10 CENTS TRADING STAMPS

WARTELSKIO

dvigubos vaizbos stempos

Ketverge ir Petnyczioj

5tą ir 6tą dieną gruodžio

J. Petrouski

3312 So. Halsted St.

Kromas valgomu daiktu ir mesos

Ateik, o pamatysi kokius gražius daiktus duodame už WARTELSKIO VAIZBOS STEMPAS.

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Ispanijoj, XIV amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Prekė 10c

Vaišės Jėzaus Kristaus pas Popiežių Pijų IX. Parašė Victor Hugo, antra laida. Prekė 10c

Užsiprašydami virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. OLSZEWSKIS
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Knygų Kataliogas

27 Gyvenimo Mokykla. Parašė Orisson Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 .... $1.50
Apdaryta $2.00

35 Gyvenimo vaizdeliai. Susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvės vaikai, Paporčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio ėsybė. Chicago, Ill. 1902, puslapių 99 .... 15c

43 Iš gevinimo lietuviškų Velių bei Velnių. Pasakos surinktos Dro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų dangų, čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholerą; apie dvasias (dušias) velnius, jų valdinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panėvėžiečių, Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose $1.50
Audimo apdaruose $2.00

63 Karės laukuose. (Kareivio atsiminimai). Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. L-is, Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81 .....20c

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280 $1.25
Drutai apdaryta.... .... $1.50

68 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovyjančių kiekvieną skaitytojį ir klausytojį ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 $1.25
Drutai apdaryta $1.50

76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L-is. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nenaudėlis, Makaras Čudra, Ručenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103 .. ..25c

90 Olitipa. Graži apyaska iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olšewskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906, pusl. 95. ....25c

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333 ..... $1.25
Drutai apdaryta $1.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje telp kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimanččių ir juokingų pasakų. Kiekvienas nusipirkęs iš paminėtų 4 knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemiamą pasakų turtą .. $1.25
Drutai apdaryta $1.50

100 Pasaka apie kantrią Aleną. Dukterį turkų ciecoriaus Antoniaus, kuri per 22 metu vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olšewskis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 ..20c

114 Ponas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi, norintiems susipažinti su buviu ir sanlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; jį verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, puslapių 60 ....15c

120 Po priedanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo laikų. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 ....25c

124 Robinsonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pertaisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83 ....25c

185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš švediško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ar merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1899, pusl. 23 .. ..10c

134 Eidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenius Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti).. .. ..50c

200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl 29..10c

210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, puslapių 62 .....20c

225 Geriaus vėliaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 .....15c

257 Kun. Gramulos Raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14 ....10c

262 Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slovecki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (D-ras V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, pusl. 86. 25c

331 Žilė galvon — velnias vuodegon. Komedija vienam akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 ....10c

471 Akyvi apsireiškimai svietę, ant kurių žmonės nuolatos žiuri, bet jų nesupranta.. Su 7 paveikslėliais. Lenkiškai parašė Promyk. Pirmą sykį išversta į lietuvišką. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, puslapių 79 ....30c

472 Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorologija. Pagal profesorių Vojeikov'ą sutaisė Šernas. Aprašo iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė visokių kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, dėl aiškesnio supratimo parodomas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėms, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238 ....75c
Apdaryta $1.00

473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną, Falbą ir kitus, sutaisė Šernas. Aprašo kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planetos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 225.... .... 75c
Ta pati apdaryta $1.00

480 Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus. Pagal prof. Nusbaumą, sutaisė Šernas. Mokslas kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažų vabalėlių iki daėjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 147. .. ..40c

507 Gamtos Istorija. Pagal P. Bert, vertė D-ras A. Bacevyčia. Knyga su daugeliu gyvulių, vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, ant kurių žmonės žiuri, bet jų gerai nesupranta. Chicago, Ill. 1903, puslapių 238 ....50c

508 Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios moksliškos vertės knyga, su daugybė paveikslų yvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų ant išnaudojimo gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 256 .... 50c

515 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevyčių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73 ....20c

525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevyčių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie yvairius musų žemės augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129 ....35c

kos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, pusl. 307 ..... $1.25
Apdaryta $1.50

1326 **Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos.** Dalis I. Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti, mėlyvoros [illegible] ant nugaros. Chicago, Ill. 1902, puslapių 382 ..... $2.00

1327 **Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos.** Dalis II. Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdarais, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti $4.00
Ta pati knyga popieros apdaruose $3.00

1328 **Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai-lietuviškos kalbų.** (Abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Yra tai reikalingiausia knyga norintiems gerai pažinti angliską kalbą. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327 ..... $6.00

1329 **Žodynas.** Taą pats kaip No. 1328, tik pilnai apdarytas brangia, gražia moroko skura. (Čia audimo nėra nė biskio) $7.00

1420 **Tikyba ar mokslas?** Tikėjimiški, moksliški ir draugiškai - politiški tyrinėjimai, surankioti D-ro J. Šliupo. Antras patalsytas ir padidintas spaudimas. Chicago, Ill. 1901, pusl. 211 50c

1498 **Lietuviškas Sapnininkas.** Surinktas iš daugelio svetimų sapnininkų ir sutaisytas pagal tikrą persiškai-egiptišką sapnininką, su 310 abrozėlių, su aprašymu planetų ir paslapčių, kokias senovės žmonės vartojo dėl atspėjimo ateities. Geriausiai išguldo visokius sapnus, kokie tik žmogui prisisapnuot gali. Chicago, Ill. 1895, pusl. 205..50c
Tas pats drutai apdarytas 65c

1515 **Orakulas.** Naujas pilnas Orakulas arba knyga burtų, monų ir visokių paslapčių ir praktiška C. C. St. Germain Delnažinystė, su paveikslėliais. Surinko ir išguldė iš svetimų kalbų J. Laukis. Yra tai didžiausia ir praktiškiausia monų knyga, burtų ir delnažinystės mokslo. Formatas 6x9 colius, ant viršaus apdarų koloriuotas paveikslas burtininko ruimo. Chicago, Ill. 1904, pusl. 412 ..... $3.00
Drutuose apdaruose $3.50

1521 **Paslaptys Magijos bei Spiritizmo Šviesoje Mokslo.** Pagal svetimus šaltinius sutaisė J. Laukis. Yra tai išaiškinimas monų darymo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslais parodytos visos slaptybės ir budai jų darymo. Chicago, Ill. 1903, pusl. 262 ..... 50c

1525 **Rankvedis gromatų rašymui.** Knygelė pamokinanti kaip rašyti gromatas į firmas, pažįstamus, gimines, prietelius, mylimus ir milimas prieš apsivedimą, į ponus, kunigus, vyskupus ir kitas augštos luomos ypatas. Pasveikinimai ant naujų metų, dienoje varduvių, gimimo, ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill. 1895, psl. 115 40c

1632 **Gyvenimas Šv. Tėvo, Popiežiaus Benedikto IX,** valdžiusio apaštališką sostą Ryme nuo 1033 iki 1044 metų 25c

1635 **Lietuviškas Lementorius** dėl mažų vaikelių. Su poteriais, katakizmais ir minstranturu. Vilniuje 1863, pusl. 52 ..... 15c

Ptaigus prisiųskit per Money Order'į ar registravotoje gromatoje adresuodadamas:

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa arba žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozėlio, abrozėlis pavirsta į natural. ką paveikslą, kuriame matai čielas grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir teip toliau, teip kaip kad pats toje vietoje butumei ir viską savo akimi matytumei. Teleskopas paverčia į natūrališką esybę, padidina jį atskirsto žmogų nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atsitikimu.

Mes turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiškus paveikslus, kaip matote žemiau surašytus.

SERIJA I.

Susideda iš 12 Stereoskopiškų paveikslėlių pundelyje. Prekė 50c. už pundelį.

Štai ką juose gali pamatyti:
1 Stebėtini griovai Yellow-Stone Parko.
2 Kvietkinė paroda, mieste Saratogos, N. Y.
3 Bowery gatvė New Yorke.
4 Didysis vandens puolimas, Yellowstone Parke.
5 Typiška tabako farma, Kuboje.
6 Sudo butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
7 Žuvų rinka, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
9 Puikiausia pilis mieste Rheinstein, Prusuose.
10 Puikiausias Žurandelis Salone de Jenets, mieste Vienoje.
11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
12 Švento Petro bažnyčia ir pliaclus Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė 75c. už bakselį.

Štai ką juose gali pamatyti:
1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
2 Orandžių sodas, Floridoje.
3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York,
5 Puikiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogos, N. Y.
6 Kupčiška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
7 Ukininko namai, Kuboje.
8 Įplukdymas galvijų mieste Manilės, ant Filipinų salų.
9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
11 Kapelija "Seusa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoj.
14 Puikiausias kvietkų darželis, mieste Monte Carlo.
15 Rustoenval vandens puolimas, Norvegijoj.
16 Opera avenue gatvė, Paryžiuje, Francuzijoj.
17 Moterų duelės su kardais.
18 Moterys prie arbatos.
19 Motina kudikį prausia.
20 Kai: labai dideli tie mažiukai.
21 Vakaro diskusijos.
Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių iš Kristaus gyvenimo. Prekė $1.00 už bakselį su 22 paveikslėliu.

Štai ką juose gali pamatyti:
1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stainėlėje.
2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja.
3 Kristus, dar kudikiu budamas, mokina daktarus Jeruzoliaus bažnyčioje.
4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galilejaus. Permaino vandenį į vyną.
5 Kristus ant kalno kalba priešais
6 Judošius savo pabučiavimu išduoda Kristų žydams.
7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8 Šventa Veronika apšluosto veidą Kristui.
9 Jėzus ramina moteris, kad jo neverkėtų.
10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiavojimo vietos.
11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
12 Kristus paveda savo motiną Jonui.
13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14 Žydai ruošiasi kalti Kristų prie kryžiaus.
16 Kristaus kuną ima nuo kryžiaus.
17 Kristus keliasi iš grabo.
18 Kristus žengia į dangų.
19 Regykla šiądieninio Betlejaus.
20 Kaip šiądien išrodo Stainelė, kukurioje Kristus gimė.
21 Bažnyčia apreiškimo Šv. P. Marijos.
22 Bažnyčia budavota ant grabo Šv. P. Marijos.
23 Kaip šiądien išrodo Kristaus grabas.
24 Kaip šiąden išrodo Kalvarija, kur Kristus mirė.
25 Ulytėlė po vardu Jėzaus "Štai Žmogus".

SERIJA IV.

Susideda iš 100 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė $2.00 už bakselį.

Šitoje serijoje yra 4 sykius tiek paveikslėlių ką pirmutinėse serijose. Ir Štai ką juose galite pamatyti:

101 Besiartinanti audra ant ežero Erie.
102 New York. Tavorų krovimas į didelį oceaninį laivą.
103 New York. Pilies daržas (Castle Garden).
104 Boston. Ežeras viešame darže.
105 Atlantic City, New Jersey. Pamaryj.
106 Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės salos. (Horse Shoe Falls from Goat Island).
107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
108 Kaskados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904m.
109 Moki indijonas namieje.
110 Moki indijonų gyvenimas.
111 Sioux indijonų vadas, He-No-Fraid.
112 Vartininkai (The Sentinels) 3,043 pėdų augščio, Yosemite, Cal.
113 Motina girių, 63 pėdas apėmio. Yosemite Klonyj, Cal.
114 Magdelenos Kolegija, Oxford, Anglijoj.
115 Airija. Killarney, pilis Ross.
116 Įėjimas į Muckross Kliošlorių, Airijoj.
117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
118 Berlynas. Bondier lovis ir Katedra.
119 Vokietija. Griuvėsiai viduramžinės pilies.
20 Vokietija. Laivas apleidžiantis Kobienc'ą, ant Rheino upės.
121 Švedija. Stockholmas nuo vandens pusės.
122 Stockholmas. Karališkas palocius.
123 Švedija. Ant kelio į Odde.
124 Švedija. Lejono pilis, Goteborge.
125 Šveicarija. Mount Blanc žiurint nuo Chamonix.
126 Thun, Šveicarijoj.
127 Žiuvinis kiemas, Alhambra, Granada, Išpanijoj.
128 Katedra Notre Dame, faskada. Paryžiuj, Francuzijoj.
129 Tuilerinų daržas, Paryžiuje, Francijoj.
130 Paloeiai tautų ant upės Seina'os, Paryžiaus Paroda, 1900m.
131 Venus de Milo Louvre, Paryžiuje, Francijoj.
132 des Champs Elysees, Paryžiuje, Francijoj.
133 Didžiosios operos palocius, Paryžiuje, Francijoj.
134 Tvirtynė Šv. Jono ir Katedra, Marseilles, Francijoj.
135 Laivų užplauka ir ežeras, Villefranche, Francijoj.
136 Carniche kelias ir ežerėlis Villefranche, Francijoj.
137 Pajurinis kraštas Casino, Monte Carlo.
138 Vatikano daržas ir Šv. Petro katedra, Ryme, Italijoj.
139 Rymas žiurint nuo bokšto Šv. Petro katedros.
140 Didžioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoj.
141 Skliautas Settinio Severo, Ryme, Italijoj.
142 Koloseumas, Ryme, Italijoj.
143 Neseniai atkastas palocius, Pompejo, Italijoj.
144 Senatas ir Kanalas, Milane, Italijoj.
145 Kelias Šv. Juozapo, Venecijoj, Italijoj.
146 Šėrimas karvelių ant pleciaus San Marco, Venecijoj.
147 Kelias Šv. Andriejaus, Venecijoj, Italijoj.
148 Mahometonų bažnyčia Omare.
149 Oceaninis pakraštis, parodantis kelio užuolanką, Algiere.
150 Gėrymo fontanas ir gatvė Senamo Kaire, Egipte.
151 Besimeldžianti dervišai kieme mahometonų bažnyčios Gamoa El Ain.
152 Mahometonų bažnyčia Sultano Hasan, žiurint, nuo Ciadelio sienų, Kairo, Egipte.
153 Pyramidos ir Arabų vilija, žiurint nuo Ghizeh kelio, Kaire, Egipte.
154 Arabija. Daržas išdžiuvusiame upės take.
155 Įėjimas į palocių, Singapore, Indijoj.
156 Turgaus diena Singapore, Indijoj.
157 Tautiškasis greitasis traukis, Singapore, Indijoj.
158 Policijos stacija Hong Konge, Chinijoj.
159 Žibinčius Hong Konge, Chinijoj.
160 Chiniečių vienbuoriniai laivai į plaukoj Hong Konge, Chinijoj.
161 Gražusis kelias Shanghai, Chinijoj.
162 Žvilgis ant viešos turgavietės, Shanghai, Chinijoj.
163 Tautiškas priešpiečių namas ant salos Java.
164 Tokyo, Japonijoj. Iriso gražybės laukai
165 Yokohama, Japonijoj. Prudas egiptiškų lotus kvietkų pilname žydėjime.
166 Junitų žinyčia Honmoku, Yokohama, Japonijoj.
167 Yokohama, Japonijoj. Šiaučius dirbantis lytines kurpes.
168 Yokohama, Japonijoj. Kriauklinių žuvių pardavinėtojaus stotis.
169 Paroda ugnagesinių atletų, Yokohama, Japonijoj.
170 Yokohama, Japonijoj. Kvietkų darželis.
71 Yokohama, Japonijoj. Altorius, nešamas jaunų gerbėjų Matsuri procesijoj.
172 Japoniški vaikai, nešanti pokylinį Matsuri altorių, Yokohamoj.
173 Matsuri pokylis, muzikos pastolas ir šokėjai, Yokohama, Japonijoj.
174 Yokohama, Japonijoj. Darsovių pardavinėtojas, rodantis savo turtą.
175 Japoniški kudikiai ledinės smetonos šėtroj, Yokohama.
176 Japoniškas žvejys prieplaukoj, Yokohama.
177 Japoniečių budas eiti pailsin.
178 Trepai į Kigomizų žinyčią, Kyoto, Japonijoj.
179 Kyoto, Japonijoj. Kigomizų žinyčia.
180 Auksinis pavilionas ant ežero Kinkakuji, arti Kyoto, Japonijoj.
181 Senoviška žinyčia Fujiyama, Mt. Fuji, Japonijoj.
182 Teatro gatvė, ilgio vieną milią, Osaka, Japonijoj.
183 Nara, Japonijoj. Tukstantis žibinčių prie Ka-suga-No-Myia žinyčios.
84 Nikko, Japonijoj. Senovės akmeninis šuo, sergiantis Nikko žinyčią nuo Piktojo.
185 Hawaiiški mokyklos kudikiai.
186 Palmų daržas ant kranto Monolos upės, Honolulu, Hawai.
187 Daktilinių palmų kelias, Honolulu, Hawai.
188 Hawaiiška moteris, gaudanti Peeheai, mažiukę kriauklinę žiuvaitę.
189 Chiniečiai renkanti ryžius, Hawai.
190 Gyvenimas Pretorijoj, Pietinėj Afrikoj.
191 Įplauka ir plaukianti laivų taisymo dirbuvė Valparaiso, Chile.
192 Jamaicos Brookline gatvė, Port Antonio.
193 San Francisco gatvė, Mexico City.
194 Didysis pliaclus, Mexico City.
195 "Jojimas šėnimis".
196 Mano apginėjas.
197 Kalėdų rytas.
198 "Tėve musų, kuris esi danguose".
199 Pagalvėlių karė.
200 Šėrimas kačiukų.

Teleskopas ir 100 virš paminėtų paveikslėlių kaštuoja $3.00

100 tų pačių paveikslų bakselyje be teleskopo $2.00

25 paveikslai iš Jezaus gyvenimo $1.00

Pats vienas teleskopas be paveikslų kaštuoja $1.00.

SERIJA V.

Susidedanti iš 12 maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 35c. už pundelį.

Šitoje serijoje, kiekviename pundelyje, beveik vis kitoki paveikslėliai, tai yra maišyti iš visokių gatunkų. Juose yra: gražiausių miestų, bažnyčių ir kitų bagotų triobesių paveikslai, teipgi ir komiški paveikslėliai. Ši serija yra gera tiems, kurie nori pinigus užčėdyti, nes ji kaštuoja tiktai 35 c., o joje galima tiek daug pamatyti kaip ir serijoje I.

SERIJA VI.

12 teip pat maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 75c. už pundelį.

Šitoje serijoje gražiausi paveikslėliai. Labai aiškus, yra dirbti gabiausių artistų, brangaus darbo. Į juos žiurint matai viską teip aiškiai kaip kad prieš akis nėbutų jokio paveikslėlio, bet tikrai gyva regykla.

Atminkite, kad virš parodytos prekės yra tik už paveikslėlius, be Teleskopo. Pats Teleskopas kaštuoja $1. Vieno Teleskopo užtenka ant visų ir visokių paveikslėlių turėti, tai vienas Teleskopas užtenka jiems visiems.

Vienas teleskopas užtenka visokiems paveikslam. Kada turi teleskopą, tai gali imti paveikslus kokius tik nori ir visi tiks į tą patį teleskopą.

Siųsdami pinigus ant teleskopų ar ant kitokių reikalų visada adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

RAISTAS
(THE JUNGLE)

Toji, labai pagarsėjusi ir pageidaujama knyga spaudoje, ir netrukus bus užbaigta. Knyga parašyta vieno geriausių Amerikos raštininkų, p. Upton Sinclair ir išversta lietuviškoj kalboje.

"RAISTAS" jau išversta į 18 visokių kalbų ir tas parodo kaip ji visoj pasaulėj yra pageidaujama. Ji sujudino Amerikos visuomenę. Lietuviams tuom žingeidesnė ta knyga, jogei aprašyta lietuvių gyvenimas su visoms smulkmenoms, kaip veidrody permatomi vienų vargai, kitų linksmybės.

Toj knygoj aprašyta Amerikoje mėsos trustas, Chicagos skerdinyčia kaip nuodina visuomenę ir kaip prie mėsos kobiauriausius dalykus primaišo, kad tik daugiau uždirbti.

Knyga faktiškai parodo visą suktybių ir skriaudimų sistemą, ir į ką ji paverčia žmones, kuriems iš savo rankų darbo reikia užsilaikyti. Ji parodo, ką nukenčia moterįs pjovinyčioj, kaip jos tampa sužagiamos ir šeimynų gyvenimai buna suardyti ir kad paleistuvystė ir kiti nelaimingi apsireiškimai tai tik pasekmė nelemtų sanlygų.

"RAISTAS" naudinga perskaityt visiems, jis labai naudinga kalbėtojams.

"RAISTAS" tai stora knyga, ir bus tikras papuošimas lietuviškoj literaturoje, netrukus bus užbaigta, kaštuos kaip ir angliškas originalas **$1.50,** bet kurie dabar prisiųs tik $1.00 apturės tą svarbų veikalą pirmiau ir **pigiau.** Vietiniai gali užsimokėti "Vienybės" redakcijoj. Rašant reikia adresuoti ant išleistojaus vardo teip:

J. NAUJOKAS
120-124 Grand Street Brooklyn, N. Y.

KAIP PADARYTI MONUS

Yra tai knyga aprašanti kaip padaryti **63 monus** be jokių aparatų ir didelio išlaidavimo. Monus gali kiekvienas padaryti ir lengvai uždirbti didelius pinigus. Daugumas išsimokinusių iš tos knygos uždirba po $10 ir $20 ant vakaro. Tamista ir gali tiek uždirbti, jeigu tik to nori. O kodėl nenorėti, jeigu galima? Nusipirk šitą knygą ir uždirbsi lengvai. Knygos prekė **tiktai 50c.** Pinigus siųsk Money Orderiu arba markėms.

J. ILGAUDAS
3312 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Ar moki rent'a?

Jeigu teip, tai apskaityk kiek turi išmokėti per vienus metus, o pamatysi, kad už tuos pačius pinigus gali išmokėti namus, kuriuose galėsi senatvėje ramiai gyventi. Jeigu dabar užpirksi namus, tai per dešimtį ar penkiolika metų rentas sugrąžįs tau pinigus užmokėtus už namus ir turėsi savo savastį ant viso amžiaus.

Tėmykite kaip pigiai galite nupirkti pas mane namus su lotais. Turiu šimtus namų ant pardavimo; čionai paduodu kelias prekes, parodymui, kad kožnas gali sau pigiai namus nusipirkti:

Ant **ILLINOIS COURT** galite gauti namus už $1200, $1400, $1500, $1600, $1800 iki $4500
Ant **AUBURN AVE.** namai su lotu už $2000
Ant **LOWE AVE.** namai su lotu už $1400
Ant **35 & LOWE AVE.** namai su lotu už $7000
Ant **EMERALD AVE.** galite pasiskirti už $2500; $2720; $3000 iki $3800
Ant **WALLACE ST.** galite nusipirkti už $2800; $3200; $3600 ir brangiau.
Ant **SO. HALSTED** daug visokių namų biznio vedimui, galite pasiskirti už $3100 iki $40.000
Ant **35th STREET** murinis namas, rentas $46.00 ant mėnesio už $4500
Ant **LYMAN & FARRELL** murinis namas — Storas 2 lubų už $4600
Ant **35 ir LOWE AVE.** murinis — 2 lubų, Storas $7000
GRAND WORK, ILL. namai su lotu arti 49 av. už $2000
EAST CHICAGO, ILL. Geri bizniui namai už .. $2940

Kreipkitės pas

A. Olszewski
3252 S. Halsted St

OFFICIAL PUBLICATION

ANNUAL STATEMENT OF THE NATIONAL LUMBER INSURANCE COMPANY OF BUFFALO, IN THE STATE OF N. Y. ON THE 31-st DAY OF DECEMBER, 1906, MADE TO THE INSURANCE SUPERINTENDENT OF THE STATE OF ILLINOIS, PURSUANT TO LAW.

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash	$200000.00

INCOME.

Premiums received during the year	145743.15
Interest	8997.39
Total Income	154740.54

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	42872.35
Commission or brokerage	23481.62
Salaries, fees and all other charges of officers, clerks, agents and employes	10164.75
Rents paid during the year	1223.75
All other taxes, licenses and insurance department fees	2763.12
Amount of all other expenditures	19178.80
Total Expenditures	99684.37

LEDGER ASSETS.

Book value of bonds	210525.40
Cash on hand and in bank	73293.26
Agents' debit balances	23317.97
Total Ledger Assets	307136.63

NON-LEDGER ASSETS.

Interest accrued	1800.83
Gross Assets	308937.46

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Depreciation from book value of bonds	$ 8860.00
Agent's balances over three months due	50.00
Special deposits to secure liabilities in Georgia	10000.00
Total	18910.00
Total Admitted Assets	290027.46

LIABILITIES.

Losses in process of adjustment or in suspence	5927.48
Total unearned premiums	72250.45
Total Liabilities	78177.93

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	283290.00
Total premiums received during the year in Illinois	6592.52
Total losses incurred during the year in Illinois	4956.41

MORRIS S. TREMAINE, President.
WILLIAM P. HAINES, Secretary.

SUBSCRIBED AND SWORN TO BEFORE ME THIS 2-nd DAY OF FEBRUARY, 1907.

IRVING J. MILLS, Notary Public.
[SEAL]

"LIETUVOS" AGENTAI.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 2018 N. Washington, St.
Jonas Želvis, 711 W. Lombard St.
J. Luis, 26 So. Green St.
J. Diemedis, 521 Columbia Av.
Wm. J. Moran, S. E. cor. Sharp and Camden Str.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand St.
A. Dirżulaitis, 155 Metropalitan Av.
Stan. Rimkevičius, 73 Grand St.

Cleveland, Ohio.
Povilas Šukis 3707 E. 63rd St.

Vietinis agentas, Chicagoje.
Juozas Slikas,

Elizabeth, N. J.
Wm. Bočkus, 211 First St.

E. St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 537 Collinsvill, Av.

Gilberton, Pa.
I. Ambrazevičius, Box 4.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 322 Caledonia st.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 775 Montello st.

Minersville, Pa.
Juozas Ramanauskas.

Mt. Carmel, Pa.
Jonas Banis, Box 1

New Britain, Conn.
M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.

New York, N. Y.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry St.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd St.

Pittsburg, Pa.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.

Scranton, Pa.
Jos. Petrikis, 1514 Ross Ave.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens st.

Shenandoah, Pa.
Andrius Mačis, 138 S. Main St.

Waterbury, Conn.
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

Westville, Ill.
V. S. Kreivenas.

Springfield, Ill.
J. Klembauskas, 7 Millrow

Worcester, Mass.
Antanas Bernotas, 12 Harlem St.

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS

OFFISAS—Kampas 81-mos ir South Halsted Gatviu ::::::
CHICAGO, ILL.
GYVENIMAS VIRSZUI APTIEKOS

TRAUKIA DANTIS BE JOKIO SKAUDEJIMO, INSTATO NAUJUS, AUKSINIUS AR KOKIUS KAS NORI. DARBA GVARANTUOJA. ::

Brangintinas Receptas
PRISIUNČIAMAS DYKAI
Silpniems ir Nerviškiems Vyrams

Aš turiu savo nuosavybėje receptą brangintinam vaistui, prirašomam garsaus daktaro, kurio aš teiravausi atlankydamas šenąjį šalį. Aš žiuau iš patyrimo kad vaistas padirbtas pagal šitą receptą yra šiądien geriausiu silpniems, nerviškiems ir besveikačiams vyrams. Aš žinau dėito, kad jis man sugrąžino sveikatą po ilgo sirgimo nusilpnėjimu, nerviškumu ir abelna nesveikata ir tt. Aš pirma to išmėginau specialistus ir įvairius vaistus bei gydymus be matomo pagerėjimo. Telpgi žinau, kad daugelis kitų, sirgusių ta arba kita liga nuo persidirbimo, jaunystės paklydimų, prasižengimų ar perdėjimų, kaip nerviškumo, nuobėgį, sunykimo vyrybės, blogos atminties, sunaikinto guvumo, stokos ambicijos, šmurkinybės, nedrąsumo, skaudėjimo strėnose, abelno nesveikumo ir tt., kurie rašė man, telpgi išsigydė, kaip ir aš pats.

Žinodamas, kaip sunku išsigydyti šitoje šalyje, aš užsimaniau pagelbėti kitiems ir kožnam reikalaujančiam tokio vaisto parašusiam pas mane, aš pasiųsiu nuorašą šito recepto ir reikalingus patarimus užpečėtytame laiške d. kai. Receptą gali sutaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rodės ir pamėgink, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi sveikas, tvirtas ir laimingas. Aš už savo patarnavimą reikalauju 50c tau pasveikus. Niekuomet aš nereikalauju daugiau už šitą mažą sumą ir tereikalauju jos kol tu visiškai nepasitaisysi, idant paskui geriau gajėtum branginti mano patarnavimą tau. Aš ne siunčiu nieko apmokestin ir neturiu jokio sumisio išgauti pinigus ar parduoti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasi mane neteisingu, tai tiesiog gali mane apskelbti per šitą laikraštį.

Rašyk šiądien, kadangi šita žinia gal neatsikartos daugiau. Atmink, kad gausi receptą ir visus patarimus dykai ir tu nereikalauji man siųsti 50c kol nepasveiksi. Adresas:

C. Bentson, P. H. Box 655, Chicago, Ill.

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moteru, vaiku ir vyru. Telpgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias užsisenėjusias ir paslaptingas vyru ligas. Daro operacijas pasekmingai.

NAUJI ŽAISLAI IŠ LIETUVOS ATVEŽTI!

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupieštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kaulelį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kaulelį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortėlę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

"LIETUVOS UKININKAS"

Laikraštis skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išeina kas sąvaitę iš Vilniaus, Lietuvoj. Spaudomas ant gražios popieros, 16 pusių ir mėnesiniu priedu.

Vienatinis laikraštis, kuris tė vynėj daugiausia prasiplatinęs nes jis suteikia teisingiausias žinias iš Lietuvos ir kitų dalių svieto. Amerikos - lietuviai užsirašykite minėta laikraštį arba užrašykite savo gentėms tėvynėj gyvenantiems. Lietuvoje metų prekė $1.85, o Amerikoje $2.50. Vienas numeris ant pamatymo 5 centai. Amerikoje vyriausiu agentu yra:

M. J. Damijonaitis,
3250 S. Halsted St., Chicago, Ill.

JONAS J. GUDINAS

Užlaiko pirmos kliasos saliuną ir restauraciją, kur galima gauti geriausius gėrymus, cigarus ir valgius, teipgi turi puikią svetainę susirinkimams, baliams ir vestuvėms. Tėmykite adresą:
223 Wabansia av. Chicago, Ill.

OFICIALISZKA ATSKAITA
THE WEST SIDE TRUST & SAVINGS BANK

Išduota peržiurėtojaus publiškų taupojimo institutų valstijoje Illinois, sutinkamai su tiesoms

Atskaita biznio iki 19 lapkričio, 1907 m.
(Sutrauka)

TURTAS		SKOLOS	
Paskola ir nuoskaita	$1,084,356.55	Įmokėtas kapitalas	$200,000.00
Viršpinigiaiškiai (overdrafts)	5.00	Nedalinamas pelnas	35,609.11
Abligai ir hipotekos	31,450.00	Atidėta nuošimčiams ir mokesčiams	6,600.00
Bankinis namas	42,623.72	DEPOZITAI	1,242,392.06
Grynų ir bankose	326,165 90		
Viso	$1,484,601.17	Viso	$1,484,601.17

Atidaryta vedimui biznio 5 d. rugsėjo, 1905 m.
Depozitai 19 d. lapkr. 1906 m. - $955,458.26
Depozitai 19 d. lapkr. 1907 m. $1,242,392.06

LIETUVISZKAS KATALIOGAS DOVANAI!

VISOKIŲ žiedų, laikrodėlių, lenciugėlių, laikrodžių, britvų, armonikų, koncertinų, kiernetų, skripkų, bubnėlių, mandolinų, vargonų, fonografų, drukuojamų mašinėlių, lietuviškų knygų ir kitokių daiktų (visų daiktų yra paveikslėliai kaip jie išrodo).

TAUTIEČIAI reikalaujanti virš minėtų daiktų, visados kreipkites pas **M. J. Damijonaitį** prisiųsdami savo adresą ir už 2 centus markų del pačto kašių, o KATALIOGA No. 7 gausite dovanai, iš kurio busite aprupinti gerais-teisingais daiktais.

Vienatinė lietuvių prekystė Amerikoje, kurį išsiunčia visokius daiktus apsteluojant per laiškus, į visus Amerikos ir Canados miestus ir kaimelius. Adressas:

M. J. DAMIJONAITIS,
3250 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS.

50,000 KNYGELIŲ DYKAI PER PAČTĄ
PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje tilpa daugelis paveikslų ir tapati yra tiesiu mokslo šaltiniu senų ir jaunų vyrų, kurie kenčia lytiškus nusilpnėjimus, patrotytą vyryškumo, nerviškas lygas, kraujo užnuodijimą, lytiškų sanarių puliavimą ar triperį, skilvio, inkstų, kepenų ir pustės lygas. Šita knyga jums išaiškins, kaip nuo jų galima išsigydyti namieje greital ir pasekmingai. Rašome pacientams jų pačių kalboje. Rašyk mums Lietuviškai.

RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5; nedėliomis nuo 9 iki 12.
DR. JOS. LISTER C.
40 Dearborn Street. La. 8 CHICAGO, ILL., U. S. A

Dabar laikas naudokites visi!

Geriausia vieta dėl pirkimo su gražiais balsais Armonyku, Skripku koncertinių, Kliarnetu, Triubu ir daugybe visokių muzikališkų instrumentu. Geru Dziegorėliu auksininiu, visokiu Žiedu, Lenciugėliu, geru Britvu. Albumu dėl fotografiju, Revolveriu, Strielbu, Elektrikiniu Liampukiu, Robiniu Litaru, Adresam Peččiu, Plunksnu auksiniu [fountain pen], Gramatiku, Žodynu, Istorišku ir Maldu knygu, visokiu gražiu Popieru dėl rašymo gromatu su visokiais apskaitymais ir dainomis tuzinas už 25c. 5 tuzinai už $1.00. Odeli drukuojama mašinukė gana gražiai ir greital drukuoja, litaros ir visa mašinukė padaryta iš geriausio plieno. Prekė tik $6.50.

Užlaikau kitokių išdarbiu mašinukių kelių gatunku ir daugybe naudingų visokių daiktu. Kas nor apturėt katologa tegul prisiunčia už 5c. markę ir teisinga adresa, o apturės 84 puslapiu didelį šio meto NAUJA KATULOGA DYKAI. Kuriame yra šimtais visokiu daiktu, su virš du šimtai aiškiu paveikslu ir iš kurio matysit jog mano tavoras pirmos kliasos, prekes pigiasnes kaip kitur. Štorninkam, Agentam ir Perpardavėjam parduodu visokius tavorus labai pigiai, duodu didėli rabata adresuokit:

K. WILKEWICH 112 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Dr. A. L. Graiczunas
3202 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo: **Vyriškas Moteriškas ir Vaikų.** Priėmimo valandos kasdien ir nedėliomis. **Nuo val. 8 ryto iki 9 val. vakaro.**
Telefonas Yards 7309

Lietuvių Daktaras
Dr. Marija Dowiatt-sass
723 W. 18th St. CHICAGO, ILL.
Telefonas Canal 1479.

Telefonuoti galima iš kiekvienos aptiekos. Gydo pasekmingai visokias ligas be skirtumo.

Raulai kur tu begi?

Nugi pas Petra Szlaki, nes labai ištroškęs, o pas jį galima atsivėdyti, nes jis turi puikų, šaltą bavarską alu, gardžią ruską očiščeną ariėlką, cigarus net iš Havanos, o išsigėrus gauni žmogus puikų užkandį kiekvieną dieną, tai jau negaliu ilgiau su tamista kalbėti. Lik sveikas, furiu skubintis. Prie to jis turi puikią salę vestuvėms, mitingams ir paklauso kiekvieno, o ypač už vertėją susikalbėti angliškai. Ateikite pas mane, o aš jums patarnausiu už dyką visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiavę iš kitų miestų gali gauti geriausią nakvynę.

Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Tarpe 33-czios gatvos ir 33-czio Place.
Telefonas Yards 6012

„JONAI, KO VERKI?"
Nekiausk mangs to, mano galva pilna visokių gerų ir blogų misių. „Na ir kur dabar eini?" Einu pas J. Kovarska paskandyt visus vargus. „Kovarskas dar gana toli nuo čia, einam Jonai į šita karčiama." No, aš į kitas karčiamas nenoru eiti, nes geral žinau, kad tokiu gėrymų kalp pas Kovarska niekur nerasi. „Koks Kovarsko saliuno adresas?" Nagi, štai jo korčiukė:

Jos. J. Kovarskas
1191 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Kampas 25-tos gatves. Telephonas Canal 2330

NAUJAUSIAS ISZRADIMAS DERMATOLOGIJOS MOKSLE.

Daugybė odos ligų paeina nuo nešvarnus užsilaikymo ir užsikrėtimo teipgi ir nuo vidurinių ligų. Daugumas gauna pučkus, pleiskanas, slinkimą plaukų, plikimą per apsileidimą. Gydosi pas neatsakančius daktarus ar agentus, kurie tik pinigus įvilioja, o paskui rašote mums, kad esinėe daugybę gydulių iš įvairių apgavikų ir pagelbos negavote ir sakote, kad gal, ir mūsų gydulės negelbės. (Taigi meldžiame mums darodyti, kokis žmogus likosi mūsų gydulėmis apgautas). Turime tukstančius originališkų padėkavonių ir tą galime ant sudo prislekti. Tegul bepi vienas daktaras parodo mums tiek padėkavonių, o mes duosime didėjį atlyginiimą. Plika galva sunku gydyti, jeigu senas ir galva žviliga, tai lo pagelbėti negalima, bet jeigu jaunas, o turi retus plaukus, o ant odos matytis mazi plankučiai, tai tam galima suteikti pagelbą; plaukai nėra grybai—viena diena neišdigs. Atsišaukiantiems nusiųsime dyka informacijas su plačiu aprašymu. Mes reikiuome prisispyrę savo gydulių, teisingas daktaras to nė vienas nedaro. Kas nori persitikrinti tegul rašo pas mus. Adresas

J. M. BRUNDZA Co, Chemist
New York & Brooklyn, U.S.A.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras
A. J. Zimontas (lietuvys)
3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo korbuta, Neuralgija, sudeda naujus vieton išpuolusių, pritaiko iškirmijusius auksu, sidabru, amalgamu. **Valandos:** Šiokiomis dienomis nuo 8 r. to iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 1046

Seno Krajaus Gydytojas
Dr. P. G. Wiegner
(iš Rygos)
Atidarė ofisą ant aptiekos J. Leszczynsko
3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas.

NAUJI TAUTIŠKI PAVEIKSLAI.

Dabar tik išėjo iš po spaudos labai gražus tautiški paveikslai (abrezdai).

1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.
2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis.
3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas.
4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas.

Paveikslų miera 22X28 colių.

Prekė 35c. kožnas.

Nusipirk po vieną šių paveikslų, o galėsi gražiai papuošti savo rulmą.

Prisiųsdamas pinigus adresuok:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PINIGŲ PREKĖ.

Iki 500 rublių, rublis po 52¼
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po .. 52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir geral suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago. Ill.

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į mūsų ofisą Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia
priėmamas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų liūgų; abejotinuose atsitikimuose išsiunkiame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atsaginimui plaukų gyarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų mūsų nžsirašymu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy
Maliszewski ir Januleitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

Be sveikatos nėra laimės!

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTAS per daugel metų gyvuojantis, kuriam daktarų specijalistų patyrimai turi didelę praktiką ir pažinimą gydyme visokių ligų, kokio jos skyriaus ar vardo nebutų, o ypatingai su geriausia pasekme ir pasišventimu išgydo užsendintas ligas bei nesveikumus visokių silpnybių: vyrų, moterų ir vaikų.

Tas Institutas kasdien apturi didelę daugybe nuo išgyditų padekavonių iš visų kraštų Amerikos.

Rodijama visiems, kurie varginami yra ligoms bei nesveikumais o nieks juos neistengė išgyditi, kad kreiptusi į šita Instituta, tai apturės teisingus grynus gerus vaistus ir pagelbą sveikatai; su vaistais drauge reikalingus pamokinimus per laiška lietuviškoj kalboj, kaip reikia apsieit, teipat išaiškinimus apie ligą.

Iš daugelio padėkavonių, pagal linkėjimą tų, kurie buvo varginami ligoms, o pasiliko pilnai išgydyti, čia patalpiname pripažinimus:

Garbingas The Collins New York Medical Institutas!
Prašau priimt širdinga padekavone (ją galit pagarsint) už pagelba sveikatai. Kad nietus sirgau ir daug visokių daktarų parleidau bet nepageibėjo ir tik labiau puoliau ant sveikatos. Po visokio gydymo, atsišaukiau pas Jumis aprašant ligą: skaudėjimą krutinės ir pečių, rankų ir kojų ir kitas dalis kuno, nusilpnėjimą, dirbimą, — tai per Jus išmintingą gydymą ir gerus vaistus, kuriuos man prisiuntėt ir suvartojau, pasilikau visai sveikas, už tai nužemintai dėkavoju. Gaila, kad iš kart prie Jus nesišaukiau. Su guodone **M. Fortunas,** 110 Park Str., Butte, Mont.

Guodotinas Collins Institutas!
Ligos silpnybės, kurios ilgai mane vargino ir pirmiau rašiau, o atsiuntėt vaistus nuo: vidurių ligos, strėnų skaudėjimo ir širdies didelio mušimo, sunkaus kvėpavimo, vaikščiojančių skausmų po sanarius ir skaudžių mėnesinių su baltomsioms, jau likausi išgydyta.
Jog neturėjau vilties išgyti, nors ne vieną gydytoją buvau lankius o nepagelbėjo, bet Jus Institutas su savo gerais vaistais ir augštu mokslu, padarėt mane sveika, tai siunčiu didžiausius dėkavojimus ir niekad Jus neužmiršiu, kožnam, pažystamam Jus vardą perstatysiu, kad laike ligos žinotų kur rasti tikrą pagelbą.
Mrs. J. Miliauskene 416½ Goodale St., Columbus, O.

Išgydyta nuo sunkios moteriškos ligos, sugedimo gumbo, vidurių, didžio strėnų ir sprando skaudėjimo ir nervų sukliarimo. Džiaugiasi sveika ir laiminga.
Agneška Gacnikenė
240 Ohio Str., Johnstown, Pa.

Inkiriai sirgęs plaučių sloga, skausmu ir gėlimu galvos, rheumatizmu, ir visišku nupuolimu ant pajiegų.
Jonas Trebeckas
Box 196, Tercio, Colo.

Atsišaukiant į šitą Institutą pagelbos sveikatai, kad išgydyt, geriausia savo prigimtoj (lietuviškoj) kalboj, aprašyt jausmus ir ligos praeitį ir dabartinį stovį nesveikumų: ką skauda, arba kokia liga, kaip senjai sergi, ar gydeisi pirmiau kur, kiek turite metų, vyras ar moteris, vedęs ar ne ir tą viską kas, mislini, kenkia ir vargina, liga bei nesveikumai, viską aprašant atidžiai ir teisingai.

Visi susižinojimai, ir norint buti išgydytu, turi buti adresuojama šiuom adresu:

The Collins New York Medical Institute,
140 West 34-th Street, New York, N. Y.
Dr. R. Mielke. Medical Director.

Atsilankantiems į Instituto offisą [teipgi prigimtoj, lietuviškoj kalboj geriausiai viską išreikšti] visada rasit Instituto Direktorių [Vadovą] suteikiant reikalingas rodas ir pagelbą sveikatai, kasdien: nuo 10 ryto iki 1 val. po piet. Nuo 2 po piet iki 5 val. vakaro.
Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudimmo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.

Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Kataliogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.
Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (sudubse).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, rašančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, pažėlių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmiršikite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Šale Lietuviškos Bažnyčios).

17 akmenu Railroad Laikrodelis

5.75

Padirbtas pagal musų pulkų piešima, **aukso vimas 25 metu**, hunting vidurių laikrodėlis **geriausi, teisingiausiai laikų rodo ir graziausi**, jie pirmiau kartu teip pigiai siulomi. **Geral, deilini padirbti**, viršai dailiai graviruoti, **geriausios rušies akmenų.**
Gvarantuotas ant 20 metų

Laikrodėlis galvuke užsukamas ir nustatomas, moteriško ar vyriško didumo. Ypatingai tinkantis **tarnaujantiems ant geležinkeliu, reikalaujantiems tikro laiko.** Norėdami parodyti, kad mes užtikriname gerumą laikrodėlio ir kad užsitikime tamistai, prisiųsime laikrodėlį ant **C.O.D. už $5.75** užmokėsime bile adreso, prisiuntimą ir daleisime tamistai ant expreso išegzaminuoti laikrodėlį. Jeigu tamistai laikrodėlis nepatiks, nemokėk nė cento. Duodame prie kiekvieno laikrodėlio dykai puikų auksuotą moterišką arba vyriską retežėlį. Jeigu pirksi šešis laikrodėlius sykiu **duosime vieną laikrodėlį DYKAI!**
L. B. FRETER & CO., 52 Dearborn Street, Chicago, Ill

Iszgydau in 5 dienas VARICOCELE HYDROCELE
(t. y. pagadintas gyslus)
Be jokiu perszuliu ir skaudėjimu

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, teipgi užkrečiančius kraują užnuodyjimus, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų lytiškas ligas. Tokias garsias ofertas teikiame visiems tiems kurie buvo gydomi nuo keliolikos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, vardan parodyti jog aš turiu vienintelį budą su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.

Skaudėjimus skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI
Sergantiejie dusulių, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtraukimą Oxalino garų.

PRIVATIŠKAS VYRU LIGAS.
Aš išgydau kiekvieną greital ant visados ir didžiausioj paslaptyj.

VISOKIOS PATARMĖS DOVANAI!

Iszgydau galutina

Specialistas moteru ir vyru ligos.

MOTERIŠKAS LIGAS.
Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

KRAUJO UŽNUODYJIMUS.
ir odos ligas, paveizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt.

asz iszgydau asi visados.

KALBU LIETUVIŠKAI.

Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarp Lake ir Randolph st. **CHICAGO, ILL.**
Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro. **Nedėliomis:** nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietu.

Lietuviška Aparatų Dirbtuvė

Godotinoms tautiškoms ir bažnytinėms Draugystėms išdirba: **Karunas, Amerikoniškas Vėliavas, Šarpas, Juostas, Kukardas, Ženklėlius, Kepures, ir Maršalkams parėdus, teipogi visus bažnytinius aprėdalus.** Norėdamos godotinos Dr-stės arba godotini kunigai, kad Jusų darbas butų priderančiai atliktas paveskite jį tikrai lietuvaitei.

T. Andruszevicz & Co.
115 W. Division St. Chicago, Ill.

$35.00 Laikrodelis ant Kredito
Uz $1. menesyj 10 mėnesiu laiko jį išmokėti.

Geriausia proga kada nors paduota. Šitie laikrodėliai turi "Gold filled" hunting lukštais, puikiai graviruoti, paskiausiose stylluose. **Gvarantuoti ant 25 metu**, bet laikys ant viso amžiaus. Gali pasirinkti bile viena **ELGIN, WALTHAM, HAMPDEN, ar TAVANNAS** mašinerija. Šitie yra geriausi kokius tik galima gauti ir pagarsėjimas, kad jie geral laika rodo, teip žinomas, jog nereikia daugiau aiškinti. Paskiausiu modeliu; galvute užsukamas ir nustatomas. **Ant aprubežiuoto laiko** parduodame šituos geriausius, **absoliutiškai tikrus** $35.00 vertus laikrodėlius už **TIKTAI $17.50. Mes nereikalaujame pinigu iš kalno**, mes prisiunsime jį expresu išegzaminuoti. Jeigu tamistai pasidaboja laikrodėlis, ir jeigu persitikrini, kad tai **didžiausias pigumas šitame amžiuje**, užmokėk expreso agentui **$7.50** ir expreso kaštus, o jis atiduos laikrodėlį tamistai. Likusia dali $10.00 gali tamista užmokėti kas mėnesis po $1.00. **Mes užsitikime tamistai** nereikia kaucijos — pasirašymo ant popieru, nereikalaujame apie tamista klausti pas draugus ar kaimynus. Vien reikalaujame tamistos rašyto užsakymo laikrodėlio ir prižadėjima, kad tamista užmokesi. Atmink, **kad tamistai laikrodėlis priklauso kada už jį moki.** Bile vienam, kuris nori užmokėti viska kartu, duosime specijališka oferta $15.75 vertės.

Excelsior Watch Co., 900 Central Bank Building., Chicago, Ill.